

TANRININ İSTİFASI (GERİ DÖN TELİPİNÜ)

İsmail kaygusuz

(Kaybolan Hitit Tanrısı Telipinu'nun temsili resmi)

OYUNDAKİ KİŞİLER:

AMON-RA	: Mısır Güneş Tanrısı
TARHUNNA	: Hitit Göklerin Fırtına Tanrısı
HEPAT	: Hitit-Arinna'nın Güneş Tanrıçası, Tarhunna'nın eşi
TOTH	: Mısır Akıl ve Bilgelik Tanrısı
MAAT	: Mısır Evrensel Düzen Tanrıçası
TELİPİNÜ	: Hitit Bolluk-Bereket Tanrısı, Tarhunna'nın oğlu
EA	: Hitit Akıl ve Bilgelik Tanrıçası
KHONSU	: Mısır Ay Tanrısı
NİKKAL	: Hitit Ay Tanrıçası
TARHUNMİYA	: Köylü-Çiftçi, Telipinu'nun İlk Tanrısal Mazharı
PALLANA	: Yaşlı Köylü
MANNİ	: Pallana'nın Karısı
MASTİGGA	: Ama-Dıngır (Tanrılar Anası), Başrahibe
RAHİBE	: Mastigga'nın Yardımcısı
ALANZU	: Telipinu'nun Kızkardeşi
TABARNA ŞUPPİLULİUMA	: Büyük Hitit Kralı (İ.Ö. 1355-1320)
TAVANANNA MALNİĞAL	: Büyük Hitit Kraliçesi, Babil Kralının Kızı
KRAL VEKİLİ TELİPİNÜ	: Şuppiluliuma'nın Oğlu
YUKARI ÜLKE KRALI ZİDA	: Şuppiluliuma'nın Kardeşi
AŞAĞI ÜLKE KRALI HANNUZİ	: Hitit Askeri Komutanlarından
TUTANKHAMON	: 18.Sülalenin Sondan birinci Firavunu (İ.Ö. 1333-1323)
ANKHESENAMON	: Mısır Kraliçesi, Tutankhamon'un kızkardeşi ve karısı
HOREMHEB	: Mısır Orduları Başkomutanı
NEFER-ROHU	: Mısır Başrahibi, Toth'un Tanrısal Mazharı
ARNUVANDA	: Şuppiluliuma'nın Oğlu, Veliad Kral
KAMRUSEPA	: Şifa Tanrıçası

Zaman : İ.Ö. 14.yüzyılın ikinci yarısı.

Yer: Gökyüzü, Ay yüzeyi, Hitit ve Mısır ülkelerinin başkent ve diğer bazı kentleri.

PROLOGOS-Mısır ve Hitit Tanrıları Arasında Bir Göksel Karşılaşma

SAHNE 1

Mısır Güneş Tanrısı AMON-RA ile Hitit Göğün Fırtına Tanrısı (Seth-Teşup) Tarhunna ve diğer bazı Tanrıların karşılaşması. Gri ya da beyaz bulut tabakasını andıran bir duman tüm sahneyi kaplar. Fonda onun devamını gösteren çok yüksekte ve bulutların üzerinde uçan bir uçaktan çekilmiş bir sonsuzluk-gökyüzü görünümü.

Önce AMON-RA kayığı içinde kürek çekerek yukarıdan inerek sahnenin solunda bulutların üzerine konar. Sonra kayığından sarkan bir tahtayı onarmaya koyulur.

AMON-RA__ ; *(yorgun, öfkeli, kendikendine)* Yaratıcı ve en büyük tanrı olmaktan bıktım usandım. Evreni, dünyayı, büyük ve küçük tanrıları, canlı ve cansızları, insanları yönetmekten yoruldum. *(doğrulup dikleşir, sonsuzluğa bakarak)* Maceram insanlara Heliopolis söylencelerinde anlatılır: Sonsuz boşluktan, hiçlikten ortaya çıktım. Güneş olup adımları Amon-Aton koydum. Sonra yaratıcı olmaya karar verdim, salladım fallusumu tohum ekтім sonsuzluğa; oğlum Shu'yu yani havayı, kızım Tefnut'u yani suyu yarattım ve onları gecikmeden birbiriyle evlendirdim. Bu evlilikten oğlan torunum Geb/yeryüzü ve kız torunum Nut/gökyüzü doğdu... *(İşine döner)* Yaratmaktan, buyurmaktan başka bir şey gelmez elimden. Şu tahtayı bile çivileyip, yapıştıramıyorum yerine. *(az uğraşır sonra yeniden anlatıya döner)* Shu oğlum Hava, başlangıçta evlendirdiği iki torunumu Nut ile Geb'i, yani gök ile yeri birbirinden ayırdı. Ama onlar birlikte yaşarlarken bereketin-verimliliğin tanrısı Osiris ve rüzgarı-fırtınayı yaratan Seth adlarında iki oğul, kızkardeşleri ve karıları olan ölümlerin koruyucusu büyük büyücü tanrıça İsis ve hiyeroglifli tanrıça Nephthys adlarını taşıyan iki kız yapmışlardı... Bunları neden anlatıyorum sanki kendi kendime? Ben hepsinin atasıyım. Mısır ülkesinde evrenin Tanrısı benim, güneşi ben temsil ediyorum. İnsanları da kederli bir animda akan gözyaşlarımdan yarattım. Ama kendimle hiç de gurur duyamıyorum, çünkü şu kayığın düşen tahtasını bile yerine yapıştıramıyorum.

Bu gün vezirim bilge Toth'u dümenci görevinden affederek, evrendeki güncel yolculuğuma yalnız çıktım. Kayığımdaki ikinci yolcu, kızım Maat'ı da, düzenini yerinde sağlasın ve yakından gözlesin, korusun diye dünyaya gönderdim. Doğrusu tek başına tanrılık yapmak da zor. Bilmiyorum yeraltına nasıl ineceğim Osiris olmadan. Beceri ve akıl Tanrısı Thot'u çağırırsam ya da tahtaya doğrudan buyursam, hemen yerine yapışacaktır! Ama istemiyorum, bıktım buyurmaktan. Kendi kendimle başbaşa kalıp, işlerimi kendi ellerimin emeğiyle yapmak için bu geziye yalnız çıktım. Sıcak da basmaya başladı, terliyorum. *(İşiyile uğraşırken)* Olmuyor, olmuyor yapışmıyor. Çaresiz kaldım. Eyvah öbürü de yerinden ayrılıyor. Bu üfleme de nereden geliyor? Seth, torunum sen misin yel çıkarıcı? *Bir kahkaha sesiyle irkilir ve bir kaç saniye fırtına uğultusu sarar çevreyi. Arkasından bir ses)*

TARHUNNA__ ; *(ses çok yukarılardan gelir)* Amon-Ra, Mısırlıların yüce Tanrısı! Biraz daha beklersen, kayığının tüm tahtaları sökülüp dağılacak. *(Kayıktan iki tahta daha düşer.)*

AMON-RA__ ; *(Şaşkınlık içinde çevresini bakınarak)* Kimsin sen? Nasıl benim ulaştığım yüksekliklerde bulunuyorsun? Benim yücelik alanlarımda dolaşmaya nasıl cesaret edebiliyorsun?

TARHUNNA__ ; *(Ses biraz daha yaklaşmıştır)* Ben senden daha yükseklerdeyim Amon-Ra! Aşağıdan gelen yakınmalarını duydum; çaresizliğini gördüm. Kayığının tahtalarını tutan reçineyi güneşin ısıtı eritiyor. Birazdan onlar alev alıp yanarsa şaşırma. Üstelik sen de yanabilirsin. Çünkü tanrısal buyurganlıktan vazgeçtin. Burası dünya değil, burada insan gücü

ve emeğiyle hiç bir şey yapılamaz. Dünyadaki insanla kendini eşleştirmeye ve insanda görünüm alanına, insanda ortaya çıkmaya benzemez. Tanrısal yardıma gereksinimin var. AMON-RA__ ; *(Tek tek ayrılan tahtaları tutmaya çalışırken)* Eyvah güneş, benim de elimi yakmağa başladı. Oysa ben her gün Aton-Ra olarak güneşi, bokböceğinin yuvarladığı gübre topağı gibi göğün bir başından öbür başına iteleyip karanlığa gömüyorum. *(Yüksek sesle)* Adını bağışla, kimsin sen? Bana nasıl yardım edebilirsin?

TARHUNNA__ ; Sen kendi kendine Tanrısal buyruk verdin bugün tanrılığı bırak diye. Onun için senin düzeyindeki bir yabancı Tanrının yardımına ihtiyacın var Amon-Ra. Ben Hititlerin en büyük Tanrısıyım; Göğün Fırtına Tanrısı diye yakarırlar bana. Kimi kentler bana Teşup, kimileri özellikle Mısırlı tüccarlar ve siyasi sığınmacılar kendi fırtına tanrıları Seth, bazı kentler de adımı Tarhunna diye hiyeroglif ve çivi yazıtlarına kazıdılar. Tanrıların da yardıma ihtiyacı vardır; sana yardım edeceğim, geliyorum.

AMON-RA__ ; Sesinle değil, elinle ve tüm gücünle bana yardım et. Çevrem ısınmaya başladı, elini çabuk tut lütfen. Sıcaktan bunalmaya başladım. *(yanma çıtırtıları gelmeye başlar)*

TARHUNNA__ ; Yettim AMON-RA! Önce fırtınalarımı salayım. *(büyük bir fırtına uğultusuyla Amom-Ra serinler, ayrılan bir iki tahtayı yapıştırır, tekrar düşerler.)* Ama fırtına yetmeyecek, karım Hitit Güneş tanrıçasına sesleneyim: *(yüksek sesle)* Sevgili karıcığım Hepat! Tanrısal meslekdaşın Mısır Yüce Tanrısı Amon-Ra'nın yardımına yetiş. Bir yanlış kararı yüzünden yanıp kül olacak, bırak hasımlığı; bu gün ona yarın sana! Çabuk ol, çek güneşin yakıcı ışınlarını üzerinden. Sevgili kocan ben Tarhunna ve sevgili oğlumuz Telipinu'nun hatırına kurtar onu. Biz göklerde dolaşan Tanrılar olarak birbirimize yardımcı olmazsak, dünyadaki insanlara nasıl yardım ederiz?

AMON-RA__ ; *(Çevreyi çok koyu bir gölge kaplayınca rahatlar, tahtaları yerine yapıştırır)* Sağolun göksel Tanrı dostlarım Hitit Fırtına Tanrısı Tarhunna ve Güneş Tanrıçası Hepat! Artık Tanrılığımıza dönüyorum; bir anlık buyurganlığımı bırakmamla kendimi helak ediyordum! Yüzünüzü gösteriniz bana sevgili dostlarım, el sıkışalım!

BÖLÜM I

SAHNE 2

Derin uğultu ve boğa böğürtüleri ve de ışık karmaşası arasında Amon-Ra'nın kendisinin ortada, kızı Maat'ın içinde ve Thot'un dümende bulunduğu kayığıyla, Tarhunna'nın içinde karısı Hepat ve oğulları Telipinu'nun bulunduğu ve Harri ve Şeri adlarındaki ikiz boğaların çektiği arabası sahnenin ortasında, bulutların üzerinde buluşurlar.

AMON-RA__ ; *(Kayığından inerek, arabasından atlayıp kendisine yaklaşmakta olan Tarhunna'ya elini uzatır)* Bizler Mısır insanının zihnindeki göklerin büyük Tanrılarıyız. Doğa ve toplumsal buyruk ve adaleti, dünyasal gerçeği kişiliğinde getirdiğim ve kutsal buyruklarımınla dünya düzenini sağlayan kızım Maat'tır bu. Dümendeki de büyük yardımcım, bana on iki saat boyunca gündüz eşlik eden ve kayığımı göklerde uçurtup karanlıklar ülkesinde Osiris'e teslim eden ve gecenin bitiminde teslim alan beceri, ustalık, akıl tanrısı danışmanım Toth. Bakmayın siz omuzları üzerindeki köpek kafasına içi akıl ve beceri doludur! Biz ayrılmaz bir Tanrısal aileyiz.. Bana yardımınızdan dolayı size minnet duygularımızı bildirmek isterim.

TOTH__ ; *(Tamamlar)* Ayrıca biz de bu yardımlarına karşı kendilerine bir iyilik yapmak isteriz.

MAAT__ ; Ben Hitit ülkesine babam Amon'un toplumsal düzeni sağlayıcı buyruklarını ulaştırır oraları güllük gülüstanlığa çeviririm.

TOTH__ ; Ben de Hatti diline Hiyeroglif yazısını kazandırırım büyük Fırtına Tanrısının tapınak rahiplerini eğiterek.

TARHUNNA__ ; Sağolasın sevgili Toth aklınla bin yaşa! Ama bu yardıma ihtiyacı yok Hitit sarayı ve tapınaklarının. Akıl, bilinç ve bilgelik tanrıçamız Ea, Amon-Ra tapınağının bir rahibinin donunda, senin icadın olan hiyeroglif yazısını gizlice öğrenip çoktan Hatti ülkesine getirdi. Bizler bin tanrılı Hititlerin en önde gelen tanrılarımız; biz bir aileyiz . Meslekdaşına büyük yardımı yapan sevgili karım Güneş Tanrıçası Hepat ve bitkiler, insanları ve hayvanları büyütüp geliştiren, yetiştiren ve doğaya bes-bereket getiren başkent Hititlerin büyük tanrılarında oğlumuz Telipinu'yu sizlere tanıtmaktan onur duyuyorum.(*Karşılıklı eğilerek selamlaşırlar*)

HEPAT__ ; Mısırlı tanrı dostlarım! Hattuşa'da Hepat adıyla tapınılan Arinna'nın Güneş Tanrıçası olarak, Heliopolis'in, yani güneş kentinin büyük Tanrısı Amon-Ra'ya yardım etmek kuşkusuz bize onur verdi. İyi ki tam zamanında sevgili kocam Tarhunna bana seslendi. Yoksa yeryüzü yaratıklarımızdan insanlara özenme duygusu büyük bir göksel felakete neden olacak ve Amon-Ra yokolacaktı. Ülkenizin yakıcı güneşinin doğudan batıya yuvarlanırken yörüngesinden bir milim bile kayması, Mısır'ın candamarı Nil'i kurutur, açlık ve felaket getirirdi Kosmos yeniden düzenini kuruncaya dek.

TELİPINU__ ; İnsanlara özenmek değil, onlara yardım etmek ve mutlu yaşamalarını sağlamak biz tanrıların gerçek görevi olmalıdır. Buyurganlığımızı onların hizmetine vermeliyiz. Varlığımızı insanların zihinsel güçlerine, dağlara-taşlara oyulan tapınaklarımız ve heykellerimizi onların emeklerine ve yeteneklerine borçlu değil miyiz? Bunu asla yadsıyamayız. Biz tanrılarını memnun etmek için kendi rızklarından kesip adaklar adıyor, sunular sunuyorlar, yalvarıp yakarıyorlar bir parçacık mutlu yaşantı için. Oysa bizi temsil ettiklerini sanan kral ve firavunlar ülkelerini iyi yönetemiyor, tebalarını eziyor ve egemenliklerini genişletmek için durmaksızın savaşlar yapıyorlar. Yengi kazanan toplum da yenilenler de felakete ve yoksulluğu yaşıyor. Savaşları kazanan yöneticiler bizlere görkemli tapınaklar yaparak, binbir çeşit değerli sunular sunarak bizi hoşnut edip, hep kendilerden yana olmamızı istiyorlar. Açıkçası biz tanrılarını bu görkemli rüşvetlerle satın alıyorlar; bizi bencillik duyguları ve savaş tutkularının destekleyicisi yapmayı başarıyorlar. Biz Hitit ülkesinde bin tanrıyız ve bizi birbirimizle ve de sizlerle bile kavgaya sokuyor bu yöneticiler. Bu arada kentler yıkılıyor, halklar köleleşiyor ve ülkeler yokoluyor. Ve de bizimkiler kurnazca hareket edip, işgal ettikleri ülkelerin tanrılarını da pantheonumuza taşıyarak halklarını kolayca kendilerine bağlıyorlar. Annem-babam bir göksel felakete önleyerek biz iki ülkenin baştanrılarının buluşup konuşmasına aracı oldular tamam; ama asıl sürekli yaşanmakta olan ve yersel felakete önlemenin çarelerini araştırmalı bu iki tanrısız aile! Bir tanrısız devrim yapmalıyız! (*susar ve hepsi de biraz şaşkın birbirlerinin yüzüne bakarlar*)

TOTH ve MAAT__ ; (*İkisi birden*) Barışçıl ve halktan yana ince duygularını sergileyen Telipinu'yu candan alkışlıyoruz. (*El çırpıyorlar*)

TOTH__ ; (*Biraz endişeli*) İyi de sevgili Telipinu; Hatti ülkelerinin savaş tanrısı Zababa ve Mısır savaş tanrıçası Neith'i nasıl durduracağız? Önce onların kılıçlarını kına, oklarını sadağa...

MAAT__ ; (*gülerek cümleyi tamamlar*) ve mızraklarını çuvala sokmalarını sağlamamız gerekmez mi?

TELİPINU__ ; Evet, mızrak çuvala sığmaz, Ama, Hitit ve Mısır Tanrılar meclisinin ortak baskısıyla, bu kavgacı ve savaşsever yaramaz tanrılarının kılıçlarına kınlarına oklarını sadaklarını sokturabiliriz.

MAAT__ ; (*Telipinu'nun çevresini dolanarak*) Ayaklarında sivri uçlu çarıkları ve başındaki konik, uzun püsküllü serpuşu ve sırtındaki deri torbasıyla Hitit pantheonunun en kötü giyinen tanrısı Telipinu'nun sevgi ve iyilik dolu yüreğini ve dünyanın düzenini tersine çevirecek aklını sevdim. Söylediklerinden doğrusu çok etkilendim. Düzen sağlayıcı, düzen kurucu ve

korucusu tanrıça olarak, böyle bir devrim yapmayı ben düşünemediğim için biraz da kıskandım kendisini. Telipinu'yu onaylıyorum ve sonuna kadar yanında olacağım.

TOTH __ ; Ben de. Herşeye akli eren ve icatçı; akıl ve bilgelik tanrısı olarak, benim dahi düşünemediğim böyle bir evrensel değişimi; savaş yerine barışı koyma önerisini tüm akıl gücüm ve yüreğimle onaylıyorum. Gerekirse Mısır savaş tanrıçası Neith'in akıl melekelerini yavaşlatır mecnuna çevirerek, onu uzun süreli bir tedaviye alırız. Meslekdaşı Hitit akıl-fikir tanrıçası Ea da Zababa'yı bu yolla frenler...

TELİPİNU __ ; Bana bu yol pek tutarlı görünmüyor Toth. Savaş tanrıları da bizlere eşit düzeyde. Onları mecnuna, divaneye çevirmek daha tehlikeli. O zaman bizim Zababa ve sizin Neith delice kararlar vererek dünyanın yıkılıp viraneye dönmesine neden olurlar. Maat bile bu düzeni yeniden kuramaz..

TOTH ve MAAT __ ; Peki sen ne öneriyorsun? (*Büyük Tanrılar bu tartışmalara seyirci kalır ve onlara bakarak memnun gülümserler*) Savaş tanrılarını durdurmanın kolayı ne sence?

TELİPİNU __ ; (*Az düşünür, büyük tanrılar da meraklanır*) Doğrusu ilk aklıma gelen; bin tanrılı Hitit pantheonunun baş ve mutlak tanrısı babamız Tarhunna ve Mısır pantheonunun baş tanrısı Amon-Aton-Ra'nın buyruğu yeterli!

TARHUNNA __ ; (*Karısına doğru bakarak*) Güzel de oğlum, biz de kararlarımızı bin tanrılı meclisten geçiriyoruz ve epey zaman alıyor tanrısal yasanın çıkması.

AMON-RA __ ; Biz de öyle Telipinu, ancak bizim meclis daha hızlı çalışıyor. Tanrılar meclisimizin ulu yazmanı Toth sayesinde toplantılarımız da oturum kayıtları da çok düzenlidir. Kızım Maat'ın da katkısı büyük kuşkusuz...

TELİPİNU __ ; (*Israrlı*) Ama sayın ve sevgili büyüklerim, en son karar da size ait. Çıkan kararlar ve oluşturulan tanrısal yasalar, sizin düşünce ve isteklerinize aykırıysa onları tümenden değiştirmek yetkisine sahipsiniz; meclisler oluşurken bu mutlak yetki verilmiş size. Siz mutlak ve yüce tanrılarsınız!

TOTH __ ; Telipinu demek istiyor ki, eğer siz ikiniz de bu barışçıl düşünce ve söylemlerimi benimsiyor, onaylıyorsanız; savaş tanrısı ve tanrıçasının savaşçıl etkinliklerini durdurma yönünde, meclisten, farklı bir karar çıktığı takdirde kuşkusuz değiştirirsiniz.

HEPAT __ ; (*Önce davranır*) Ben Telipinu'yu bütün kalbimle onaylıyorum.

AMON-RA __ ; Sevgili meslekdaşım Hepat! Yardımlarınla hem benim tanrısal gücümün, hem de Mısır ülkesinin çok büyük bir felakete düşmekten kurtardın; sana karşı olmak vefasızlığını gösteremem. Ben de Telipinu'yu içtenlikle onaylıyor ve sevgili Seth'e, -bağışlayın dil alışkanlığım- Tarhunna'ya da bunu tavsiye ediyorum.

TARHUNNA __ ; (*Buyurucu bir tavır içinde*) Tamam ben de size katılıyorum. Bin tanrılı meclisimden bu irademe ters bir karar çıkarsa, değiştirip Zababa'yı görevden alacağım; kılıcını, okunu, mızrağını da kullanamayacak. Mızrak nasıl çuvala girermiş göreceksin Telipinu! Bu arada bir de önerim var; dünyasal barışı sağlama ya da dünya düzenini barışa çevirme işinde Telipinu ile birlikte Toth'u da görevlendirelim; yardımcıları da Maat ile Ea-Sarru olsun! Bu isteğimizi meclislerde tartışıp karara bağlayalım. Kuşkusuz bizim irademiz çerçevesinde bir karar alınacaktır. Görevliler görev başına, meclislerin kararı-yasa ardından gelir!

AMON-RA __ ; Tamam kabul da, akıl ve bilgelik tanrınız Ea-Sarru nerede? Onu çağır gelsin de görevi bildirelim.

TARHUNNA __ ; Sevgili Amon-Ra! Tanrı Ea bir süredir çeşitli donlara girerek büyük ve başarılı Hitit prenslerinden Şuppiluliuma'yı kafasındaki kötü düşüncelerinden uzaklaştırmaya, onları olumlu ve zararsız hale sokmaya çalışıyor. Bütün tanrısal gücünü kullanarak ona akıl-fikir verip, kötü düşüncesinden vazgeçirmek çabasında, ama boşa gidecek galiba benim karışmış olmam yüzünden. (*ivediyle, ancak onların önleyebileceği umuduyla*) Telipinu, Toth, Maat haydi büyük görev başına!

AMON-RA/HEPAT __ ; (İkisi birden) Bizler de tanrılar meclisini toplantıya çağırıp, tanrısal kararı çıkarmaya!.. (Işıklar söner, sahne değişir)

(Fırtına Tanrısı Teşup-Tarhunna'nınboğaları: Şerri ve Hurri)

SAHNE 3

Ay'da Evrensel Düzeni Barışa Çevirme Tasarımı Tartışması

Mısır Ay tanrısı, birbirine karışmış saç sakalınının arasında, nerede olduğu belli olmaya ağızdan çıkan köpükler salyalar buzlaşmış çirkin yüzlü Khonsu ile, kuru-sarı yüzüyle, tahta gibi göğüsleriyle zayıf vücutlu Hitit Ay tanrıçası Nikkal Ay yüzeyinde bir bölgede karşılaşmış tartışmaktadır vücut hareketleriyle. Birden Telipinu, Toth, Ea ve Maat ortaya çıkıp çevresini sararlar.

MAAT __ ; (Beklenmedik bir ilgiyle kardeşinin yanına geçer) Sevgili kardeşim Khonsu, bu halin ne böyle? (Ona sarılır) Kaç bin yıldır görüşmüyoruz seninle?

KHONSU __ ; (Şaşırmıştır bu ilgiden) Unuttum sevgili kızkardeşim belki iki, belki üç bin... İlk kez bu gün gün aydınlığa çıktım, beni Ay'ın öte yüzüne attığından beri. Babamız Amon-Ra'nın çağrısıyla biraz ışık gördüm, biraz sıcaklık hissettim; buzlarım çözülmeye başladı.

MAAT __ ; Khonsu beni çok kızdıran bir karşıkoyumuna fazlasıyla içerlemiştim, anımsıyorum. Belki karşılığı bu ceza olmamalıydı. Bir süre sonra sana haksızlık yaptığının farkına vardım, ama göksel ve dünyasal düzenle uğraşmaktan vakit bulup ziyaretine bir türlü gelemedim.

TOTH __ ; (Araya girer) Ben karanlık ve soğuk ülkede tanrısal görev yapmanın zorluklarını çok iyi bilirim kardeşim Khonsu.

TELİPINU __ ; Sizler kardeşmiydiniz Toth, bilmiyordum.

TOTH __ ; (İkisini gösterek) Bu ikisi Amon-Ra'nın bir kadınından ben ise, ağızdan çıkan sözüyüm/logosum; "Kün!"(Ol) deyip beni yeryüzünün altındaki dünyanın en derin karanlığına, anlayacağım cehennemin dibine atmış, oraya gelen insan ruhlarının günahlarını teraziyile ölçme görevini vermişti bana. Geçici olarak kendi koltuğunu bana vermesi.

Arkasından kendisine vekil yapması azabımı gideremedi. Anımsamıyorum kaç bin yıl orada kaldığımı, ama yaratıldığıma bin pişman olmuş ve Amon-Ra'ya “keşke beni ağzından çıkarmasaydın da düşünce olarak kafanda kalsaydım” diye hüüngür hüüngür ağladığımı hiç unutmuyorum.

MAAT __ ; (*Sözünü keser*) Babam zaten bu gözyaşlarına dayanamadı ve aydınlık dünyaya çıkartıp, seni akıl ve bilgelik tanrılığına atadı. Ben sevgili kardeşimin görevini değiştirmeyeceğim, ama durumunu düzelteceğim; çok üzüldüm görünümüne. (*Bir-iki parmak işareti yapar ışıklar söner ve yanar; soğuk-çirkin durumundan sıyrılıp yakışıklı bir delikanlı olur, oradakiler bu değişikliği alkışlarken Khonsu Maat'ın önünde diz çökerek saygıyla elini öper.*) Khonsu'nun Ay'ın soğuk yüzündeki işlerini daha iyi görebilmesi için, buzdan karanlık sarayımı ısıtıp ışıklandıracağım; daha doğrusu onun sarayının aydınlığın karanlıkla birleştiği yerdeki büyük mağaraya alacağım. Soğuk ve karanlık mağaranın kapısında kesilecek ve içini de burası gibi ışıkla dolduracağım.

TELİPİNÜ __ ; Maat kardeşiyle hasret giderici girişimiyle tanıştırmaya fırsat vermedi, ama birbirimizi tanıyor olmalıyız (*Ea ile fısıldaşan Nikkal'a*) Nikkal, sevgili dostum Ay tanrısı kocanı görüp de sana selam getiremedim. Göklerin Fırtına Tanrısı yine onu bir Tanrıçayla uygunsuz durumda yerini saptamış, korkarım ki çok ağır bir cezaya çarptırılacak. Üzgünüm bunları söylemek zorunda kaldığım için. (*Nikkal'ın pek aldırmadığı ve gözünü büyük değişikliğe uğramış Khonsu'dan ayırmadığı görülür. Gülerek*) İzin ver de yakışıklı meslekdaşın Khonsu'un yanında şu kuru-sarı görüntünü dostun Telipinu değiştirsin. Zaman zaman dünya işlerinden yoruldukça hep sana uğrar Ay'da dinlenirim. Anımsarsın kaç kez sana “Nikkal biraz kendine bak, dolunay kadar parlak olmalısın!” demişimdir. (*Karşılık beklemeden bir işaretle Nikkal'ı çok güzel ve çekici bir kadına çevirir. O işveli bir reveransla Telipinu'nun önünde eğilir. Öbürlerinden yine alkış sesleri*)

TOTH-MAAT-EA __ ; (*Aynı anda*) Çok çok güzel, şimdi tam da birbirlerine yakıştırlar çapkın kocaya inat!

TOTH __ ; Buradan ayrılırken ikinizi baş-göz ya da iki baş dört ayak edip de gitmemiz gerekecek. (*Diğerleri gülerken sesini yükseltir*) Yeter dostlarım, işimize bakalım; hilâl görünümlü Ay gibi oturun şöyle, birbirimizin yüzünü daha rahat görelim. (*Onun istediği biçimde otururlar*) Maat'ın dışındakilerin sanırım haberi yoktur buraya neden geldiğimizin ayrıntısına ilişkin. Telipinu dostumuzun çok önemli bir önerisini nasıl işleteceğimizi tartışmak için burada toplanmış bulunuyoruz.

KHONSU __ ; Bize hiçbir açıklama yapılmadı. Gelişiniz öyle ansızın olduki, sizleri ağıramak için bir şölen masası bile hazırlayamadık. Tam Nikkal ile gereksiz bir tartışma içindeyken geldiniz. (*Birbirlerine öncekinden çok farklı sevgi dolu bakışlırlar*)

NİKKAL __ ; Khonsu doğru söylüyor, üstelik ben başlatmıştım. Yoksa şölen masasını güzel Hattuşa birasıyla birlikte, hiç tatmadığımızı düşündüğüm *ambrosia* ve *nektar* ile donatacaktım.

BİRKAÇI __ ; (*Aynı anda*) Onlar da neki Nikkal?

TOTH __ ; (*Nikkal kasılmış gülerken*) Aferin Nikkal demek Olimpos'a uğradın. (*Hâlâ bazıları şaşkındır, Ea'ya doğru*) Geçmiş ve geleceği bilen, akıl ve bilgelik tanrısı olarak senin bilmen gerekmez mi Olimpos Tanrılarını?

EA __ ; (*dalgındır, toparlanır*) Elbette biliyorum Toth. Kafam hâlâ dünyadaydı; şu yasa-masa tanımayan, sözde “temiz pınar” Şuppiluliuma'yı temizlemek çabası içindeyim, ama başaramadım...

NİKKAL __ ; (*Ona yerine açıklamaya girişir*) Olimpos Tanrılarında zaten sevgili dostum Ea-Sarru bir buluşmamızda söz etmişti bana. Canımın sıkıldığı bir gün, bin-bin beşyüzyıllık bir yolculuğa çıkmıştım geleceğe doğru. Delos adasına uğradım ve o çağların çok işlevli Ay tanrıçası Artemis'e konuk oldum. O da beni gizlice Olimpos'a çıkardı. 12 Olimpos tanrısına baştanrı Zeus'un verdiği şölende tatmıştım ambrosia tanrısal yemeğini ve nektar içkisini.

Artemis'in yanında kendim görünmezliğe çekmiş oturuyordum, Zeus'un hissettiğini anlayınca geriye kendi çağına döndüm.

TELİPİNÜ __ ; (*Biraz öfkeli*) Yeter Nikkal, bizim şu anda derdimiz yemek-içmek değil . Buraya şölen-mölen için de gelmedik. Şimdi hepiniz beni dinleyin lütfen tanrı dostlarım! (*Herkes susar*). Burada, iki büyük ülkenin baş tanrılarının onaylamış olduğu bir öneriyi, yani "evrensel barış tasarımı" elbirliğiyle oluşturup, nasıl uygulanacağını tartışacağız.

EA __ ; (*Yeni kendine gelmiştir, söze karışır*) Sahi yolda gelirken biraz sözetmiştin, açıklığa kavuşturur musun? Evrensel savaş düzenini, dünya canlılarının yararına olarak barışa nasıl... TOTH __ ; (*Sözünü keser*) Bir dakika sevgili meslekdaşım, zaten Telipinu'nun yapmak istediği de bu.

TELİPİNÜ __ ; (*Ea'nın sözünü tamamlarcasına*) Evet, insanların ve tüm dünyasal canlıların yararına olarak evrensel barışı getirmek zorundayız. Savaşlar sürdükçe büyük küçük kentler, köyler ve diğer yerleşme alanları yakılıp yıkılacak; insanlar birbirlerini öldürecek, bitkiler, hayvanlar ve börtü-böcek de o denli zarar görecektir. Yenilenler, dağılır yokolur; yenenlerin gücü çok aşağılara iner ve güçlenen başkaları tarafından yok edilir ve bir kısır, kahredici döngü sürer gider yokoluşa dek.. Ey tanrı dostlarım, o zaman biz o dünyayı, insanları, canlı ve cansızları niçin yarattık? Sonra biz tanrılar görev dağılımında ve egemenlik alanlarının düzenlenmesinde birbirimizle onca büyük kavgalar yaptık. Binlerce dünya yılı kendi aramızda yaptığımız kıyasıya yok edici savaşların neden olduğu büyük kaosu sonunda yaratılan dünyasal düzene, göksel savaşların sonuçlarının yansıtılması zamanı çoktan geldi. Artık Tanrılar evreninde, ufak-tefek anlaşmazlıklar dışında, göksel mitolojimiz duruldu, esenliğe kavuştu. O korkunç savaşların büyük tanığıdır sevgili dostumuz Ea'dır. Onlar birer tanrısal söylenece olarak dualaştı, tabletlere ve tapınak duvarlarına yazıldı; tapınma törenlerinde insanlar çalgılar ve kurbanlar eşliğinde şarkılar biçiminde söyleyerek bizlerin gönlünü hoş etmeğe çalışıyorlar! Bizler de dünya insanların gönlünü hoş, yaşamlarını mutlu kılmalıyız. Bizim aramızdaki dinginliği, esenliği; kısacası barış ortamını dünyasallaştırmalı, oraya taşınmalıyız...

TOTH __ ; (*Az soluklanmasından yararlanmışçasına*) Telipinu'nun bu güzel sunumundan sonra, izninizle ilk sözü meslekdaşıma verelim derim ben. Arkasından Nikkal ve Khonsu görüşlerini söylesinler.

TELİPİNÜ __ ; Toth doğru söylüyor, Ea'dan başlayalım. Doğrusu ondan, Fırtına tanrısı babamız Teşup'u öldürmeyi ve en yüksek gökte oturan tanrıları teker teker aşağı atmaya hedefleyen Kumarbi'nin korkunç göksel savaşını nasıl önlediğini dinlersek çok şey öğrenmiş olacağız.

MISIR TANRILARI __ ; (*Aynı anda*) Nasıl bir savaştı bu?

EA __ ; Göksel krallığı zorla ele geçiren tanrı Alalu, göklerin ilk sahibi ve ilk varolan tanrı Anu'yu köleleştirerek, tahtının ayaklarının dibine çökertip içki sunucusu yapıyor. 9 göksel yıl bu köleliği çeken Anu, sonunda başkaldırarak Alalu'yu tahtından indirmeyi başarır, tahta kendisi geçer. Ancak Alalu bir fırsatını bulup yeraltına kaçınca, onun oğlu Kumarbi'yi tutsak alıp ayak dibinde şarap sunucusu yapar. 9 yıl sonra bu kez o da Anu'ya karşı savaş açıyor. Anu Kumarbi ile baş edemeyeceğini anlayınca, gökyüzünde daha yükseklere kaçarak uzaklaşmayı deniyorsa da Kumarbi yetişip bacaklarından yakalıyor ve sonra fallusunu koparıp yutuyor..

Sevinçle geri inerken Anu arkasından sesleniyor:

"Sevinme Kumarbi, senin içine öyle ağırlıklar yükledim ki, başına büyük işler açacak; seni Göğün Fırtına Tanrısı Teşup ve azgın Arauzah (Dicle) tanrısına gebe bıraktım"...

TELİPİNÜ __ ; Sevgili Ea, söyleneceyi uzatmadan asıl konuya gelsen iyi olacak; Teşup senden nasıl yardım istedi ve ona nasıl yardım ettin? O bize yapacağın yardımlara esin kaynağı olacaktır..

EA __ Ben de oraya geliyordum Telipinu. Bundan sonrasıyla yakından ilgiliyim. Teşup ortaya çıkar çıkmaz Kumarbi'yi, tahtından indirip kendisi oturdu. Ama onun babası Anu'ya

yaptığı gibi öldürmeye girişmedi, Kumarbi'yi sürgüne yolladı. Kumarbi eline bir asa alıp, ayaklarına da rüzgârı çarık yaparak “Soğuk Göl” denilen yere gitti. Gölün kıyısındaki uzunca bir kayanın koynunda ilk geceyi geçirdi. Kaya ondan bir çocuk doğurdu. Kumarbi adını Ullikummi koyarak, “yıkıcı ve yokedicilik işleviyle yüklemişti onu. Öç için yanıp tutuşan Kumarbi oğluna, “göğe çıkacak, tanrı Teşup'u ayağının altına alıp karınca gibi ezeceksin,dedi; onun çevresindeki diğer bütün tanrıları kuşlar gibi dağıtıp aşağı atacaksın..”

TOTH __ ; Mısır aklının ve bilgeliğinin, dünyanın en ileri uygarlığının yazısı hiyeroglifin de öğretici ve yayıcı tanrısı olan ben bu olayı bilmiyordum. Bu nasıl bir güç ki Ullikummi, babası ondan koca tanrıyı karınca gibi ezmesini istiyor?

EA __ ; Sevgili Toth, siz Mısır tanrıları kendinizi çok ama çok güçlü gördüğünüz ve Mısır dışındaki ülkelere kendinizi kapattığınız için onları tanıma isteği bile göstermediniz. Bilgisizliğinizi gururunuz yaratmıştır. Ben çok eski bir Sumer tanrısı olarak FırtınaTanrısına yardıma koştum ve aynı zamanda Hitit Pantheonu'na girmiş oldum. (*Mısır tanrıları mahcup bakışlırlar*) Telipinu kusura bakma, bir iki cümle daha söyleyeceğim. Düşünsene Toth, Sumer çivi yazısını Hititlere ben öğrettim; tuhaf değil mi, senin sanatın olan Mısır hiyeroglifini de Hitit ülkelerine sokan ben oldum. Tapınağında bir rahip donunda sana kadar yaklaştım, gururun yüzünden tanrısal gücünü kullanarak beni, bir yabancı tanrıyı bile tanımak zahmetine katlanmadın. Yazınızı gizlice öğrendim, tapınağınızdan bir tomar papirusu da çalıp götürdüm...

MAAT __ ; Haklısın sevgili Ea, bizler gururumuzun tutsağı olmuştuk. Bu olayı da bize göksel karşılaşmamızda, Amon-Ra'ya yardım eden Teşup-Tarhunna tek cümleyle söylemişti. TOTH __ ; O dönem artık geride kaldı; en iyi öğretmen her zaman iyi öğrenci olmak isteği gösteren ve bunu başaranıdır. Biz de senden öğrenmek istiyoruz; bize Ullikummi'yi nasıl altettiğini ve Teşup'a yardıma koşuşunu anlat. (*Öbürleri alkışlar, soğuk hava dağılmıştır*)

EA __ ; Kumarbi, oğlunu dünyayı sırtında taşıyan Ubellurini adlı bir devin omuzuna bindirip, onun denizde büyümesini istedi. Kaya Çocuk günde 1 arşından başlayıp, bir ayda 250 arşına çıkıncaya kadar büyüdü, öyle ki, içinde bulunduğu deniz ancak beline geliyordu. Başı göğe ulaşıncaya kadar büyüdü. Onu gökte ilk gören Güneş tanrısı hemen baş tanrı Teşup'a haber verdi. Göklerin fırtına tanrısı Teşup, o sırada gökte bulunan 70 tanrıyı görevlendirerek Ullikummi'yi yoketmeye çalıştıysa da başaramadı. Kumarbi'nin oğlu birçok tanrıyı elleriyle yakalayıp dünyaya fırlatıyor...

TELİPINU-NİKKAL __ ; (*Aynı anda*) İşte bu sırada Teşup'un aklına sen gelmiştin ve seni çağırırdı.

EA __ ; Güneş tanrısından haberi alır almaz beni çağırırsaydı, o tanrılar ölmeyecekti. Tanrılar da insanlar gibi bazan büyük hatalar yapıyor. Sumer ülkesinde Uruk'daki Ziggurat'ın son katında tanrılar toplantısında idim ve hemen yetiştim. Gökle yeri birleştirmiş ve Ziggurat'tan da büyük olan bu kaya çocuğun elinden yalnız Teşup'u değil evreni kurtarmak için bir çare düşünmem gerekiyordu. Çünkü tanrılar ve canlı-cansız yaratıklarıyla evrenin yokolması sözkonusuydu . Akıl melekeleğim fırtına hızıyla çalışıyordu ve çareyi buldum. Benim icadım olan ve görevli tanrılara hediye ettiğim, gök ile yeri birbirinden ayırmak için kullandıkları araçla (küşküyle) o kaya çocuğu parça parça ettim. Bu parçalar hem soğuk gölü, hem de Ubellurini'nin omuzlarında büyüdüğü denizi doldurdu. Ubellurini de bu kayaların altında kaldı ve dünya da onun sırtına bağlı olmaktan kurtuldu. Geleceğe doğru son yaptığım yolculukta Ubellurini'yi gördüm, yetiştirdiği kaya çocuğun parçaları altından birkaç bin yıl sonra kurtulmuş ve yine dünyayı sırtına yüklenmiş Greek ve Roma çağlarında jupiter-Atlas adıyla yaşıyordu.

MISIR TANRILARI __ ; (*Aynı anda*) Varlığımızı sana borçluymuşuz da haberimiz yok, doğrusu ayıp bize!

TELİPİNÜ __ ; Büyük Sumer aklının yüce bilge tanrısı Ea-Surra; bizler senin evlatların sayılırız, bilgi yetersizliğimizi hoş görün. Babalarımıza yardımcı olduğun gibi bize de düşünelerinizle, önerilerinizle ve gerektiğinde güçlü ellerinizle...

EA __ ; (*Gururlu, yorgun*) Telipinu, dostumun oğlu benim de oğlum sayılır; evladım bana binlerce yıl öncesini yaşattın, evrenin yıkılma anlarını anımsattın. Ben biraz kendimle, düşüncelerimle başbaşa kalıp dinlenirken, sevgili meslekdaşım Toth düşüncelerini söylesin. Onun aklına, düşünce ve öngörülerine en az kendiminki kadar güveniyorum. Onun rahibi ve öğrencisi olduğum günlerde bu güveni edindim, her ne kadar o beni tanımadıysa da...

TOTH __ ; (*Biraz üzgün*) Saygıdeğer meslekdaşım Ea, yeteri kadar biz Mısır tanrılarını eleştirilerinizle, kınadın mahcubettin! Biz hatalarımızı kabul edip önünde eğildik. (*eğilir*) Ama n'olursun, her fırsatta bizi iğneleme. (*Ea gülümseyerek, 'olur, olur' anlamında başını sallar*)

KHONSU __ ; (*Araya girer*) Sevgili Toth hem benim öğretmenim hem de selefimsin; Maat tarafından cezalandırılmadan önce Ay tanrılığını senden devralmıştım. Hocam rica ediyorum, alınganlık göstermeyin. Mısır pantheonun en büyük eleştirmeni sensin. Baştanrıamız Amon-Ra'nın da vekili olarak, acı eleştirilerinizle, nice tanrı arkadaşlarının hatalarını yüzüne vurdun. (*Öbürleri güler*)

MAAT __ ; (*Ciddi, azarlayıcı tonla*) Yeter Khonsu, böyle yangına körükle seğirtirsen, nasıl uzlaşıp birlik-beraberlik oluşturacağız. (*Khonsu, onun öfkesi karşısında başını önüne eğerek susar*)

TELİPİNÜ __ ; (*Soğuk havayı yumuşatmak için hiçbir şey konuşulmamışçasına*) Haydi dostum, Toth seni bekliyoruz; neler söyleyeceksin?

TOTH __ ; (*Hafif gülümseyerek*) Sevgili Telipinu, bu evrensel barış tasarımı ta başından beri onayladığımı ve de ne kadar önemsedığimi biliyorsun. (*Sağ elini koltuğunun altına götürüp, oradan bir papirus tomarı çıkarır, onu önüne açarken*) Gökyüzünde karşılaşmış, tartışmamızın ardından Mısır'a dönüşümde tapınağımda dinlenmeye çekildim. Orada bu tasarımla ilişkin düşüncelerimi maddeler halinde bu papirusu hiyeroglif etmiş, kayıtlamıştım...

EA __ ; (*Gayet dostça*) Çok güzel meslekdaşım, oku da dinleyelim. Bizim ülkelerde papirus yetişmiyor; büyük kolaylık, çabukluk papirus üzerine yazıp çizmek. Kayalara oymak, kil tabletlere çivilerle çiziktirip fırından geçirmek çok zaman alıyor. Konuyu dağıttım, bağışlayınız. (*Susar*)

TOTH __ ; (*Papirustan okur*) Birinci madde: Evrensel barış tasarımı uygulanmasının en kolaylaştırıcı yöntemi tanrılar arasında yapılacak yaygın propagandadır; yani, Mısır ve Hitit pantheonunda çok geniş yandaş kazanmak...

TELİPİNÜ __ ; Bunun çözümlendiğini sanıyordum Toth. Amon-Ra ile Tarhunna/Teşup Tanrılar toplantısında Tasarımın uygulanması kararı çıkartacaklarına söz verdiler. Bu karar tüm tanrılar bağlayıcı değil mi? Savaş tanrıları ve onların yandaşlarının etkisizleştirilmesi gerçekleşmez mi dersin? Bir duyum mu aldın?

TOTH __ ; Yok hayır, herhangi bir duyum almadım kimseden. Ancak biliyorsun biz akıl ve bilgelik tanrıları aynı zamanda önbilicimiz, kâhinimiz ve geleceği de gözetlerimiz. Öyle değil mi Ea?

EA __ ; Doğru diyorsun Toth; ben zaten bazı olumsuz belirtiler gözlemledim savaşları öyle kolay durdurulamıyacağına dair. İsterseniz gelecekte bazı örnekler sunayım...

NİKKAL __ ; (*İvediyle araya girer*) Bence vermesen çok iyi olur, daha başlangıçta moralimiz bozulmasın...

KHONSU __ ; Ya da dipsiz kovaya su doldurduğumuz duygusuna kapılmıyalım.

TELİPİNÜ __ ; Başarısızlık sözkonusu bile olsa çalışmamıza, kısacası evrensel barış tasarımızın uygulanması için yöntem saptamamıza, emek harcamamıza engel olmamalıdır.

Kendi aramızdaki büyük kırımsal savaşlar duruldu. Bunu dünyaya, dünya canlılarına yansıtabiliriz ve de yansıtmalıyız..Ve bizim acelemiz var; bu gün içinde yöntemlerimizi saptamak zorundayız. Güneş Ay göğünü dolaşıp şu kocaman çölün sonundaki ufuktan aşmadan tamamlamalıyız konuşmalarımızı.

NİKKAL __ ; (*Araya girer*) Bu kocaman çölün bir güzel adı var; 20.yüzyılın başlarında yaşayacak olan insanlar “Mare Senitatis” adını takmışlar; yani “Dinginlik ve barış Denizi”, tam da günün anlamına uygun.

TELİPİNÜ __ ; Neyse sen seçtin bu anlamlı bölgeyi, buluşma yeri olarak.

TOTH __ ; (*Kararlı*) Tamam, papirusu tomarlayıp cebime koyayım. Telipinu seninle benim omuzlarımızda bu görev. Bu dostlarımız da büyük yardımcılarımız. Ben önce Amon-Ra tapınağından başlayıp, kâhinleri ve rahipleri bu konuda eğiteyim, diye düşünüyorum.

MAAT __ ; Neden önce kâhinler ve rahipler sınıfı?

TOTH __ ; Maat bilmiyor musun sanki? Firavunlar sarayının rahip kâtipleri onlar; Firavunları, kraliçe ve prenslerini, komutanları istedikleri biçimde yönetenler onlar.

KHONSU __ ; Mısır’ın başına çok yakında geçen çocuk Firavunun önceki adı Tutankh-aton iken, Amon-Ra’nın rahibi yaparak değiştirdi ve Tutankhamon yaptılar. Büyük ablası Ankhesenamon ile evlendirdiler. Ülke yönetimi kraliçenin elinde sayılır..

MAAT __ ; Khonsu doğru söylüyor, asıl Ankhesenamon’dan başlamak, onu ele geçirmek gerek.

EA __ ; Toth, genç yakışıklı bir mabeyinci ya da Toth kâhini donunda ona yaklaşmalısın. Kalbinden gireceksin; kendine aşık edersen işler kolaylaşır.(*Öbürleri güler*)

TOTH __ ; Kraliçenin çevresi sur duvarı gibi kuşatılmış durumda; bir insanoğlunda zuhur ederek bu duvarı aşmak pek kolay olmayacak,ama deneyeceğim.

EA __ ; Yahu bütün yapacağın, komşu ülkelere saldırmayı durdurup; karşılıklı uzlaşarak, yardımlaşarak dinginlik ve barış ortamında yaşamayı ikna etmek kraliçeyi.

TELİPİNÜ __ ; Bence durum anlaşıldı. Toth’un Evrensel Barış tasarımı’nın gerçekleşmesi için uygulamak istediği eylem planı belli oldu. Uygulamadaki ayrıntıları Maat’la konuşup tartışarak dünyasal yaşama geçireceklerine inanıyor ve güveniyorum.

DİĞER TANRILAR __ ; (*Hep birlikte*) Biz de planı onaylıyor ve ona güveniyoruz.

EA __ ; (*Herkesten önce davranır*) Telipinu şimdi gelelim sana. Senin eylem planın galiba farklı olacak.(*Bu arada Nikkal çıkar*)

TOTH __ ; Bu çok doğaldır sevgili Ea. Yeryüzünün iki büyük devletinin, Mısır’ın ve Hititlerin yönetsel yapısı, ekonomisi, Tanrılar ve insanların yaşam biçimi birbirlerinden farklı. Haydi Telipinu senin planın anahatlarını bekliyor uz. Nikkal da gidince Khonsu’nun kafası karıştı, dikkati bozuldu. Gözlerini bir dakika bile ondan ayıramıyordu.(*Gülerler*)

TELİPİNÜ __ ; Ben, Mısır Pantheonunda işlevi bulunmayan bir tanrıyım. Hitit dünyasında doğanın bereketini, insan dahil tüm canlıların üremesini sağlayan ve onlar için üretimde yardımcı olan bir tanrıyım. Akıl, bilgi, beceri ile üretimin, daha doğrusu üretimi sağlayan emeğin birleştirilmesinin önemine yürekten inanıyorum.

Böylelikle üretim artacak, varlık birikimi çoğalacak ve açlık yoksulluk oradan kalkacaktır. Ancak akıl ve beceri, insansal tutkuların, bencilliğin üstesinden gelmelidir ki, üretilenlerin ve üretimden biriken varlığın hakça üleşimiyle bir rızalık ve sevgi ortamının yaratılması gerçekleşsin. İşte böyle savaşız, sömürsüz, talansız bir dünyada insanların mutlu yaşayacaklarına inanıyorum ben.

MAAT __ ; Onun için dünya düzeninin değiştirilmesini istiyorsun.

TELİPİNÜ __ ; Evet, ama benim arzu ettiğim ve sizlerin de onayladığınız böyle bir dünya için iki büyük imparatorluğun yöneticilerini, yani Firavun-kraliçe, Tabarna, Tawananna (büyük Hitit kralı ve kraliçesi) ve Tuhanti’leri (prensleri) yola getirmek, onlara bu barışçıl sevgi duygularını aşılıyarak, aralarındaki düşmanlığı yokedip dostluk kurmalarını sağlamak gerek. Onları birbirlerine yakınlaştırıp birleştirmeliyiz...

TOTH __ ; (*Memnun gözükmeyiz*) Telipinu dostum, sen bize bireysel barış tasarımının basitleştirilmiş gerekçe ve yararlarını anlatıyorsun. Bize eylem planından kısaca sözet. TELİPİNÜ __ ; Eylem planımın özü bu söylediklerimin içinde; barışın insanlaştırılması ve toplumsallaştırılması hedef olmalı ki dünyayı güzelleştirelim, görünmezlikteki tanrısal varlığımızı kullanarak değil. Ben önce üretici köylülerin, altın-gümüş-bakır madenlerinde çalışanların, çanak-çömlek ve silah yapıcılarının, kölelerin kısacası aşağı tabakadan insanların arasına katılacağım. Orada görünüm alanına çıkararak onların yaşamsal gereksinimleri ve istemlerini öğrenmek...
ÖBÜRLERİ __ ; (*Şaşkın, memnun olmamış, isteksizce*) Aşağı tabakadan başlayacaksın ha!
Sahne değişir

BÖLÜM II

Tanrı Telipinu Önce Emekçi ve Üreten İnsanlarda Görünüm Alanına Çıkıyor

SAHNE 4

Sahnenin önüne doğru sarkan perdenin gerisinde arkadan verilen ışıqla, Telipinu'nun son cümlelerinde ifade ettiği madenlerde çalışanların, çanak-çömlek ve silah yapıcılarının, kölelerin kısacası aşağı tabakadan insanların arasında dolaştığını ve onlarla arada durup konuştuğunu simgeleyen gölge oyunu, bir müzik (örneğin Dr. Strangelight'in Çatal Höyük müziğinden bir geçiş olabilir) eşliğinde bir kaç dakika sürer.
Işıklar yandığında sahenin ortasında Hattuşa kırsalında Hitit köylüsü Tarhunmiya tohum ekerken oğlu Uzzu da bir çift öküzü karasabana koşmuş çift sürmektedir. Arkada yanlamasına uzanan bir kaya parçası ve önünde üstü örtülü azık torbası ve eşyaları vardır. Biraz uzaktan koyun-keçi melemeleri duyulur. Birkaç dakika konuşmasız işe devam edilir. Tarhunmiya'nın tohumu bitince, oğluna seslenir
TARHUNMİYA _ ; (*Sol omuzuna bağlı bohçasından sağ elini sokup aldığı son tohumları tarlaya serper ve bohçayı ya da heybeyi sırtından çıkarıp silkelere*) Artık tohum bitti, geri kalan yeri ben sürerim. Sen de sürünün başına git. Hayvanları derede sulamış Akpınar'daki dutların gölgesinde yatağa vurmuştun, geniş getirmeyi bitirince kalkıp giderler. İki tane köpek var yanlarında ama, kurt saldırısına uğramasınlar. Köyde davar nöbetini savuşturmak doğrusu sorumluluk istiyor, gerçi ben akşamdan önlemimi aldım; köyün en nefesi keskin büyücüsüne kurt ağzı bağlattım!
Ben bitirince sana seslenirim gelir öküzleri de alırsın. Biliyorsun Purilli bayramı devam ediyor; bizim köylüler beni de temsilci seçtiler Mastigga'nın köyü arındırma töreni için. Öğleden sonra ulu tanrımız Telipinu'ya şükür bayramına katılacağım. (*Uzzu öküzleri durdurup koşarak çıkar. Tarhunmiya karasabanın arkasına geçip, "Ho! Hoo!" diye öküzlere seslenerek birkaç baş konuşmasız gidip gelir. Sonra çift sürerken kendikendine konuşur.*)

Daha baharın başındayız, bir kuraklıktır ki başladı; yeni yeşeren otlar ekinler şimdiden kuruyor. Her baharda koyunlarım ineklerim kuzular, iki çift öküzümle püfür püfür çift sürerdik. (*Az durur*) Ben Telipinu'nun kuluyum; ona her bahar bayramı Purilli'de şükran sunuları, kurbanlar sunarım. Geçen yıl da koca bir Eya (Ardıç) ağacının dibinde bir geyik kurban etmiş ve labka ekmeğinden lokma sunmuştum. O da benden memnun olacak ki, yardımlarını esirgemiyor; koyunlarım, keçiler ve ineklerim dölleniş doğuruyor ve bol süt veriyorlar, tarlalarım, bahçelerim bereketleniyor. Gelinim ve kızlarım da doğurgan maşallah Telipinu sayesinde. Çok şükür damatlarım askerlik dönemlerini oklanmadan geçirdiler, Arzawalı gelinim de doğurgan, etrafımı torun torba doldurdular. Yaklaşık yirmi yıldır, her baba evini ziyarete geldiğinde, sirkatladığım bu oğlum ortaya çıkarılacak diye ödüm kopuyor.

(*derin derin soluk alır*) Bu bahar n'oldu Telipinu bilmiyorum? (*Arkadaki kayanın, Uzzu'nun çıktığı yönün ters tarafından Telipinu olanca haşmetiyle, ama yavaşça girip belini kayaya vererek oturur. Kendisini görmeyen kulunu bir süre pandomimayla izler.*) Küstürdüm mü ne onu; buralara uğramaz, Tarhunmiya kulunu görüp gözetmez oldu! Ey Telipinu, sevgili tanrım nerelerdesin? Hattuşa kırına uğramaz oldun; biz zavallı köylüleri, fakır-fukarayı unuttun. Tabarna'nın sarayında mısın yoksa askeri komutanların karargâhında ya da valilerin konağında mısın? Belki de ayın üzerinde ya da yıldızlardasın. Yoksa tanrıların içki meclisinde eğleniyor musun? Kimbilir belki de geçmişte veya gelecekte dolaşıyor olabilirsin!.*(Bunları söylerken tarlayı bitirmiştir öküzleri boyunduruktan çözmeye çalışır. Bu son sözleriyle Telipinu aklına bir şey gelmişçesine ayağa fırlar.)*

SAHNE 5

Tarhunmiya, Telipinu, Toth

TELİPİNU _ ; (*Ellerini kaldırarak bir işaret yaparak*) Önce zamanı durdurmalıyım, aradığım kişiyi buldum çekip gitmesin.*(Tarhunmiya elleriyle boyunduruğun ipini çözerken öylece kalakalır)* Biraz da ben konuşayım epey şeyler anımsattı bana Tarhunmiya kulum. Söyledikleri de doğru, tahminlerinden bazıları da. Uzun zamandır buralara uğramadım, kırları dağları, ormanları ihmal ettim. Ay yüzünde yaptığımız toplantıdan dönerken Mısır akıl ve bilgelik tanrısı Toth arkadaşım ile uzayda biraz seyran eyledik gelecek zamanlara doğru. 21.yüzyıla uğramıştık ki, uzayda uçan acayip araçlar gördük. Neyse araçlardan birinin içine süzülüp girmiştik, baktık ki iki kişi havada uçuyor, takla atıyor, şakalaşıyorlar. Ellerindeki aletlerle de dünyadaki yakınlarıyla konuşup gülüyorlardı. Derken bir ara uyku saatleri geldiğini söyleyen bir ses geldi. Hemen dünyayla konuştukları küçük araçlarını bir kenara koyup uykuya daldılar. Toth'la biranda gözgöze geldik, aynı şeyi düşünüyorduk ki, aynı anda konuşma aletlerinden her birini birimiz kaptığımız gibi soluğu kendi zamanımızda aldık. Herkes kendi ülkesindeki tanrılık görevinin başına döndü. (*cebinden telefonu çıkararak*) İşte uzay aracından çaldığımız bu küçük alet ne mucizeler yaratıyor bir bilseniz! Şu kapağı açıp, numarayı çevirdiniz mi, uzaklardaki kişinin hem sesini duyuyor hem de kendisini görüyorsunuz; biz tanrılar bile sesimizi ulaştırsak da, biraraya gelmeden birbirimizi göremiyoruz. Köylü kuluma kendimi göstermeden önce, Toth'la biraz hasbihal edelim. (*Görüntülü telefonu açar*) Merhaba Toth, tanrı yoldaşım ne durumdasın? Neler yapıyorsun? Ben kasabalar-kentlerde aşağı tabakadan çalışan insanlar arasında epeyce dolaştım ve her meslekten kişilere kendi donlarında göründüm, onlarla sohbet ettim. Ama kimseyi savaşa karşı, savaşçı düzene karşı eyleme geçiremedim. Şimdi de üretici köylüleri deneyeceğim...

TOTH _ ; (*biraz öfkeli*) Telipinu dostum, zamanı durdurup beni fazla meşgul etme bu yeniyetme Firavun Tutankhamon'a hiyrogliif okuma -yazması öğretiyorum. Tembellik ederek, beni fena halde öfkeliendiriyor.

TELİPİNU _ ; Görüyorum buradan; senin öğrencin Firavun da çok cılız bir oğlanmış doğrusu. Kraliçe ablası ve karısı Ankhesemanon çok güzel, genç ve ateşli bir kadın, çocuk ne yapsın ona? Genç kadına yardımcı ol. (*Kahkaha atarak*) Yakışıklı başrahib olarak kraliçeyi sen memnun et!

TOTH _ ; (*O da güler, sözü değiştirir*) Yahu dostum, böyle uzaktan uzağa şaka yapmak hiç bir tanrıya nasip olmamıştır. Biliyor musun ben neyi merak etmişim senden ayrıldıktan sonra?

TELİPİNU _ ; Neyi, aletlerin çalındığı hakkında neler konuşulduğunu mu?

TOTH _ ; He ya, merakımdan bir daha gidip geldim yirmi birinci yüzyıla; tam da astranotların uzaydan döndüğü gündü. Kaybolan cep telefonlarının uzaylılar tarafından çalındığı dünyaya yayılmış durumda. Hatta onları gördüklerini söylemişler; acayip resimlerle uzaylı adamları betimliyorlar! (*İkisi birden güler*) Tamam artık işimize dönelim.

(Telipinu eski yerinde kayanın önündedir. İşaretini yaparak duran zamanı başlatır. Tarhunmiya kıpırdar aceleyle öküzleri boyunduruktan kurtarır. Onları sürerek Uzzu'nun gittiği yönde çıkarır.)

SAHNE 6

TARHUNMİYA _ ; *(Öküzlerin arkasından oğluna doğru seslenir)* Uzzu! Ben kutsal alana gidip Purilli'de köyümüz adına arındırma-korunma törenine katılacağım. Şimdi büyük rahibe Mastigga gelmiştir. *(Yavaşça)* Benim sevgili tanrım Telipinu bu rahibeye görünüyormuş, n' olur bana görünse bir kez! *(Yüksek sesle)* Uzzu sen şu öküzleri de kat sürüye, hepsini tepenin arkasındaki bayıra sür, orada ot çok. Kurtlardan yana korkma, dün gece onların ağzı mühürlendi. *(Yavaşça)* Sevgili tanrım ulu Telipinu, bu Purilli bayramında buraları gör artık, sana yalvarıyorum.. *(Diz çöküp kollarını uzatarak havaya bakmaktadır)*

TELİPİNÜ _ ; *(Yerinden bütün haşmetiyle kalkıp ona doğru yürürken)* Buradayım Tarhunmiya kulum, ben Telipinu! Kendimi sana göstereceğim. Mastigga yalan söylüyor, ona hiç bir zaman görünmedim. Hele o kurt ağzı bağlayan büyücülere de inanma. Tepenin ardındaki ulu ardıçların dibinde beş-altı kurt karınları sırtlarına yapışmış av bekliyorlar. Bari onlara birkaç yaban keçisi göstereyim de Uzzu'nun sürüsü kurtulsun. *(Az susar uzaklara doğru bakarak bir işaret yapar. Sesi duyduğu andan itibaren yavaş yavaş ve titreyerek ayağa kalkar Tarhunmiya konuşmaya ve arkasına dönmeye cesaret edememektedir.)* Ben Telipinu; Tarhunmiya seninle birleşecek senin donuna gireceğim. Ben sen olacağım, sen de ben. Benim sesimi hep içinden duyacaksın. Sende hem ben konuşacağım kendi sesimle, hem de sen kendi sesinle konuşacaksın. Benim aracılığım ile tanrısal güç sahibi olacaksın. Sen artık uzun bir süre hem kul Tarhunmiya hem tanrı Telipinu'sun; dön ve bana doğru yaklaş.

TARHUNMİYA _ ; *(Bir robot gibi arkasına döner, Telipinu'ya gözlerini diker, güçlkle konuşur)* Telipinu, gerçekten sensin; tıpkı açık alan tapınağındaki heykeline benziyorsun... *(Gerisini getiremez , gözleri kararır –ışıklar söner-Telipinu'nun ayağının dibine düşer bayılır. Işıklar yandığında Tarhunmiya dimdik ayakta ve haşmetli bir duruşu vardır. Telipinu kaybolmuştur.)* N' oldu bana? Niye böyle ağırlaştım? *(Bir iki adım atar)* Sanki yürürken yerler titriyor! Sanki başım göklere değişiyor, oradan bakıyormuşumu gibi. *(Şaşkın)* Aaa vallahi bizim Uzzu'yu görüyorum, sürüsü önünde belini bir ardıca dayamış oturuyor. Yoksa demin işittiklerim, gördüklerim doğru muydu?

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Evet doğru, sen tanrılaştın. Sen artık Telipinu'nun, yani benim tanrısal işlevlerimi de yerine getirebileceksin istediğin zaman. Ama sakın aşırıya kaçma, bir anda doğal düzeni bozmayasın. Öyle benim donumda da görünmeye kalkma, alırım elinden tanrısal gücü. Sık sık bana kulak ver, senden başka çevrendeki kimse duymayacak bu sesi (seyirciler dışında elbette)...

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Ben bir kulum, Telipinu'nun kuluyum; bana tanrısal güç bağışlamış olsa da, kulların ve tüm yaratıkların yanında onun şanını hep yüceltmem gerekir. Ancak yalnızlıklarında tanrısal işlevlerimi buyruklar vererek yerine getirmeliyim. Hemen başlayayım yalnızlık fırsatı elimdeyken, birazdan kalabalığa karışacağım...

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Ovalar, kırlar bereketlensin! Kaynaklar bolarsın; otlar ekinler yeşersin boy atsınlar! Koyunlar keçiler kuzulasın, inekler doğursun buzağılar çabuk büyüsünler! Ağaçlar çiçeklenip çağalaya dursun, meyveler bir an önce olgunlaşsın. *(Endişeli, ivediyle)* Düzen korunsun, mevsimler değişmesin! Sen ne yapıyorsun Tarhunmiya? Doğanın düzenini değiştirmeye çalışıyordun, ne yaptığının farkında değilsin? Beni babamın başkanlığını yaptığı tanrılar meclisinde cezaya çarptıracaktın neredeyse? Biz doğanın düzenini değil insanların toplumsal yaşam düzenini değiştirme, barış düzenine geçme mücadelesine soyunduk... *(Böylece doğa mevsimsel düzene girmiş ve bir anlık kaos ortadan kalkmıştır. Koyun kuzu melemeleri, börtü-böcek sesleri kuş civiltularıyla birlikte yavaş yavaş sahne değişirken, yürümekte olan insanların, kalabalığın ayak sesleri gelmeye başlamıştır.)*

Birden kendini yürüyen, iteklenen kalabalığın arasında bulur. Kısık bir ses, bir içsel diyalog yankılanmaya başlar seyirciye. İtilip kakılan ve mırıldularla ağır ağır ilerleyen insanların bunları duymadığı anlaşılır.) İşte Hattili yurttaşlar! Hattuşa'nın köylük yerinde, sur dışında yaşayanlar, yoksul halk! Hemen hepsi de senin köylüler Tarhunmiya. Ve bunlar yıllar önce çoğu Kaşkalar ülkesinden ve Arzawa'dan gelmiş göçmenlerin çocukları, torunları. Büyücü başrahip Mastigga ve yardımcılara dertlerini, sorunlarını anlatıp derman dileyecekler...
TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Mastigga geçmiş, geleceği ve tüm dertlerin dermanını bilen çok meşhur başrahibe. Ama-Dıngır derler kendisine. Onun bin Hitit tanrısının biniyle de ilişki kurup konuştuğu, buyruk aldığı söylenir...

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Zavallı insanlar da buna inanıyorlar; bin tanrıdan birisi de benim ve şimdi sen bensin ben senim, neden bunları duyup hissetmiyorum.

(Sahnenin arkasında sağ köşede kayanın yüzüne yapılmış tanrı kabartmaları görünüyor seyirciler tarafından. Açık hava tapınağı kutsal alanı; kaya üzerindeki tanrı kabartmalarından Telipinu'nun kızkardeşi Alanzu, akıl tanrısı Ea'nın karısı Tapkina ve ay tanrıçası Nikkal'ın kocasının önünde geçer törenler. Sahnedeki bir-iki kuyrukta bekleyen insan kalabalığı arasında Tarhunmiya-Telipinu, hitit köylüsü karı-koca, başrahibe ve büyücüler başı Ama-Dıngır Mastigga ve bir yardımcısı..Kalabalık hareket halindedir. Özellikle tek veya ikiyeşerli ellerinde taşıdıkları adak çıkınları önce kayanın yüzündeki tanrı heykellerinin önüne koyarlarve geri geri çıkarak kuyruğa girerler. Güvenlikçiler Mastigga ve yardımcılarının önünde sıraya girmelerini sağlar itekleyerek ellerindeki sopalarla vurarak. Bir iki küme oluşturularak ritüeller başlamıştır ve hareketlerle belirlenir. konuşmalar duyulmaz.

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; *(Kalınan yerden sürdürülür iki sesli tek kişilik diyalog)* Yani yalan mı söylüyor, hepimizi kandırıyor mu bu Mastigga? Ama dedikleri çıkıyor, yaptığı törenler sayesinde isteklerimiz gerçekleşiyor. Örneğin ben bir süre önce, bana çok pahalıya malolan bir özel öfkeleri yoketme ve barış töreni yaptırdım Mastigga'nın başyardımcısına.

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Kızın ve damadınla kavgalıydın değil mi?

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Evet öyle. Bir domuz yavrusu koydu üçümüzün önünde otlarla tahıllarla oyaladı, kızdırdı, bağırttı. Sonra elleriyle kaldırıp üçümüzün de vücudu nun her noktası üzerinde gezdirdi. Öfkelenirdiği domuzun üçümüzün de öfkesini üzerine aldığını, kızgınlıklarımızın hepsini yüklediğini söylediği domuzu, dualar ederek bir bıçak darbesiyle öldürdü. Sonra da onu bize gömdürdü. Böylece öfkemiz dindi, kafamızdaki tüm kötü düşünceler gitti. Barıştık; kızımın damadımın bana karşı saygısızlıkları, öfkeleri uçup gitti.

TARHUNMİYA(Telipinu'nun sesiyle) _ ; *(Gülerek)* Biz tanrılar, bizimle ilişki kurduklarını söyleyen bu şarlatan büyücülerle alay ediyor gülüyoruz. Onlar bizim şakalaşma ve eğlenme kaynağımız. Ama doğruyu söylemek gerekirse bu büyücüler ve rahipler sayesinde biz tanrıların şanı yükseliyor.

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Ama sen beni kendinle eşleştirdin ve tanrı olduğumu söylüyorsun.

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Seninle görünüm alanına çıkıyorum, köylüler, yoksul kesimler arasına katılıp onların savaşılar karşı çıkmasını sağlamak için. Çünkü dünyanın savaş düzeninden en fazla zarar gören sizsiniz. *(Tahrik edici)* Ama sen asla tanrı Telipinu olduğunu söyleyemeyeceksin. Bir tek kişi yapacak bunu, senin zamanından 2400 yıl sonra yaşayacak biri! Geçenlerde bir evrensel geziye çıkmıştım, seyirdeydim zaman boyutlarını ileriye doğru aşmış, 10. yüzyıla ulaşmıştım. Darağacına çekilmiş Hallac-ı Mansur'u gördüm. Ellerini kollarını bacaklarını kafasını tek tek kestiler, Sonra da yakıp külünü ırmağa döktüler. Üstelik o zamanın insanları sizden de ileriydi.

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Neden o kadar vahşice öldürdüler Mansur'u?

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Çünkü kendi dilleriyle 'enelhak', yani Tanrı benim diyordu korkusuzca. Üstelik onların tanrıları da tek, sizlerinki gibi bin tane değil. Bin tanrıdan biriyim bile diyemezsin. Belki şakadan diyebilirsin ya, insan olarak kimseye inandıramazsın. Tanrısal gücünü göstererek tanrılığını ilan etmeye kalksan, bizimkiler seni helak ederler, ben de seni terketmek zorunda kalırım.

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Biz insanoğlunun iyiliğine iyilik, kötülüğüne de kötülük uymaz. Ben kötü insan değilim; inandığım ve doğru bildiğimi de söylemekten çekinmem, ucunda ölüm olsa bile.(Bir görevli onu itip sıraya sıraya sokmak ister)

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Senin elinden çekeceğimiz var, öyle görünüyor. Haydi benim donuma gir de görünmez olalım, Bu insanların arasında dolaşalım. Onları gözleyelim. Güvenlikçiler seni itip kakarken öfkelenir tanrısal gücünü kullanırsın sonra. (Bir an için sahne kararıp aydınlanır ve Tarhunmiya'nın kendisinde kaybolduğu Telipinu sivri külah kısa mantosu ve sivri uçlu ayakkaplarıyla görülmeden ve duyulmadan, Mastigga ve yardımcılarının yaptıklarını gözlerken, seyirci Telipinu'nun pandomimalarını izler ve içindeki Tarhunmiya ile iki sesli tek kişilik diyaloglarını dinler. Sahnede birinde iki, diğerinde üç kişilik iki kuyruk ve Mastigga ile bir yardımcının ilgilendiği birkaç müşterileri kalmıştır.)

TELİPİNU (Tarhunmiya'nın sesiyle) _ ; Şu ikisi karı-koca, iyi tanırım kendilerini; Pallanna ile karısı Manni. Her gün kavga ederler. Adam tembel, çalışmayı sevmiyor. Evde, tarlada ve bağda-bahçede çalışan hep kadın. O da vara-yoğa konuşur, çenesi hiç durmaz.

TELİPİNU (Kendi sesiyle) _ ; Her ailenin sorunları vardır. Eğer bu sorunları çözmede kadın ve erkeğin fikirleri ve yöntemleri birleşmez ya aynılaşmazsa geçimsizlik sürer gider. Mastigga'nın ve yardımcı rahiplerin barıştırma-öfkeleri yatıştırma törenleri işe yarıyor mu bari?

TELİPİNU (Tarhunmiya'nın sesiyle) _ ; Mastigga her yıl yardımcılarını gönderir; onlar köy köy, kasaba kasaba dolaşır küsülülere barıştırma, belalardan uzaklaştırma ve kafadan hastaları iyileştirme törenleri düzenlerler. Bu karı-kocayı da her yıl görürüm bu törenlerde, üç gün geçmeden kavgaları başlar ve sürer senesine kadar...

TELİPİNU (Kendi sesiyle) _ ; Bireysel sorunları doğuran toplumsal sorunlardır, onların bireylere yansımalarıdır. Savaşların, zulmün ve sefaletin sürüp gittiği ülkelerde yaşayan insanların derdi-belası biter mi? Ama-Dıngır (Tanrı anası) makamındaki Mastigga ve yardımcıları ve de diğer tapınak rahipleri, büyücüler halkı kandırarak yollarını buluyorlar.

TELİPİNU (Tarhunmiya'nın sesiyle) _ ; Her müşteriden birkaç şekel altın veya gümüş alıyorlar. Ayrıca bira ve şarap, yağlı ekmekler, beyaz ve tatlı ekmekler, pişmiş toprak kaplar, titonlar gibi sunular da cabası. Pazar yerleri karumlar rahiplerin, büyücü-kâhinlerin bu adak mallarıyla dolu...

TELİPİNU (Kendi sesiyle) _ ; Yoksul halktan toplayıp şekel karşılığı ya da değiş-tokuş (takas) ile geri veriyorlar. Bir kısır döngüdür gidiyor. Krallar savaşlar yaparak mallar ve savaş tutsakları kölelerle dolduruyorlar Hattuşa'ya. Savaşlarda ölen ve yaralananların ailelerine, yakınlarına değil, kralların, perenslerin ve askeri komutanların saraylarına, konaklarına paylaştırılıyor ve kendilerine zafer kazandırdığına inandıkları Tanrının tapınağına sunuluyor.

TELİPİNU (Tarhunmiya'nın sesiyle) _ ; Bütün bunlar siz tanrıları memnun etmek için yapılıyor; sizlerin öfkenizden göndereceğiniz belalardan korunmak için...Zaman zaman isyan ediyorum siz tanrılara!

TELİPİNU (Kendi sesiyle) _ ; Tarhunmiya! Öfkeni, isyanını tanrılara değil, büyük kral ve adamlarına, komutanlarına ve rahipler sınıfına yönelt. Bizim kavgamız, kıskançlıklarımız, tutkularımız kendi aramızdaydı. Epeyce durulduk. Tanrısal öykülerimizi mitolojik şarkılarda dinlemiyor musun dinsel törenlerde, bayramlarda? Krallar kafalarına göre kendilerine bir-iki tanrı ya da tanrıçayı seçiyor; onları sunularla, kurbanlarla onurlandırıp şımartıyor .Sonra onların koruyuculuğu altında savaşlar yapıyorlar.

TELİPİNÜ (Tarhunmiya'nın sesiyle) _ ; Ben bilmem bütün suç sizlerin; ben tanrıları suçluyorum. Savaşçı krallara değil, halkını düşünen barışçı krallara yardımcı olunuz! (*Haykırır*) Değiştirin bu dünyanın düzenini; savaşız bir dünya ve korkusuz bir yaşam istiyorum. İki oğul verdim krala, iki gencecik savaş kurbanı. Bir tanesini sakladım, yaklaşık yirmi yıldır ateş üzerindeyim, biri öğrenip ihbar edecek ve kral evimizi başımıza yıktıracak diye. Konu komşudan çok örneklerini gördük evleri-barkları yıkılıp ailecek dağlara-taşlara sürülen...

TELİPİNÜ (Kendi sesiyle) _ ; Zaten bunun için, barışçıl bir dünya tasarımı için ben buradayım. Seninle bunun için birleştim; sen tanrılaştın ben insanlaştım. Bu konuda sana çok iş düşüyor. Planlarımızı sonra konuşuruz...

SAHNE 7

Karı-koca Manni, Pallanna, Tarhunmiya/Telipinu, Mastigga. Kalabalık sürekli hareket halindedir hafif loş ışık altında. Telipinu, sahne değişimindeki kararmada yeniden Tarhunmiya donuna bürünerek Mastigga'nın arkasında bekleyen, bütün köyü temsilen gelmiş ilk ikisinin elinde birer küçük toprak testi bulunan müşteri grubunun dördüncüsü olarak oradadır. Bu sahnenin kişileri arasına girişi (sadece seyircinin duyduğu) iç konuşmalarıyla olur.

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Biz dördümüz köyümüzün temsilcisiyiz, kurayla seçilip geldik. Ama-Dıngır, Tanrı anası Mastigga köyümüzü kutsayacak; bir yıl için köyümüzün üzerinden belâları, kazaları ve felaketleri atacak!

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Geçen yıl da bu tören yapıldı , ne yararını gördünüz? Bu kadın dualarınızı-adaklarınızı Alanzu aracılığıyla ne bana ne de babamız Tarhunna'ya ulaştırdı. Çünkü böyle bir gücü yok. Böyle bir gücü olsa bizim burada olduğumuzun farkına varır. Mastigga'ya inanıp, ısmarlama dertlerden-belalardan arınma töreni yaptırıyorsunuz.

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Bekle de gör; donuna girip, görünüm alanına çıktığın bu köylü neler söyleyecek? Neler yapacak? Az sabırlı ol!

MASTİGGA _ ; (*Karşısında duran Manni ve Pallanna'ya*) Siz yardımcımın gönderdiği, kendi kendinizle kavgalı çiftsiniz demek? Önce 20 şekellik gümüş ryon'u (kabı) göreyim. Ona göre sizin sıkıntılarınızı gidereyim. (*Manni omuzundaki deri torbasından gümüş vazoyu çıkarıp gösterir ve yeniden içeri sokar. Elini uzatıp almak isteyen Mastigga'nın eli havada kalır, ama memnundur.*) Tamam, şöyle yanyana durun bakayım yağlı müşterilerim! Şimdi sizin ikinizi de tepeden tırnağa ölçüp biçeceğim. Önce şu kurban barsaklarından yapılma kiriş yumağını çıkarayım. (*Torbasından çıkarır, yumağı önüne koyup ucundan çekerek Pallanna'nın ayaklarından birine bağlar. Ayağa kalkıp yandan başındaki külahın üzerinden aşırarak öbür ayağına kadar indirir. Oraya bir düğüm atar. Sonra aynı şekilde önden başlayarak kafayı aşırıp arkadan topuklarına indirir. Oraya düğüm attıktan sonra kiriş yumaktan sağdığı kirişle kadının da yanlardan, arkadan ve önden aynı biçimde kiriş sicimi tepeden tırnağa indirip, ikisini birbirine bağlar. Ucunu yumaktan koparır .Bütün bu işlemleri yaparken her bir kişi için ilahi söyler gibi şu sözleri tekrarlar*) “ Yüce Tanrılar sizlere sesleniyorum; bu kişni kafasından, ellerinden ve ayaklarından, tüm bedeninden gerginlik ve sıkıntıları çıkarıp alın! Onları götürüp düşmanına verin. Bu kişiye de güç ve canlılık verin ve uzun ömür bağışlayın!” Şimdi müşterileri dört bir yanından bağladığım ve sıkıntı ve gerginliklerini alan kirişin ucunu çözüp, şu metal parçasına sarıyorum. (*Sarar.Arkasından yine torbasından bir (mekanik) fare çıkarır*) Kirişin ucunu bu farenin beline bağlıyorum. (*Bağlarken yine ilâhiye başlar*) “Tüm kötülük ve dertleri, sıkıntılarınızı alıp bu farenin sırtına bağladım. Fare yapacağı uzun yolculuğunda onları dağlara-taşlara,

tepelere vadilere götürüp uzaklaştırsın buralardan” Ey benim güzel tanrıçam Alanzu! Bu dileklerimi de Telipinu’ya ulaştır diğerleri gibi!!(Mekanik ya da elektrikli farenin beline bağlanmış kiriş sarılı metalı çekerek sahneden çıkışı izlenir.)

(Hattili bir karı-koca kabartması)

Bir Hitit Köyü ve Sakinlerini Bir yıllık Toptan Günahlarından Arındırma Töreni ve Telipinu’nun Mazharı Tarhunmiya’nın İsyanı

SAHNE 8

Mastigga, Tarhunmiya, kuyruktaki üç kişi, diğer müşteri kalabalığı.

MASTİGGA _ ; (*Oradaki kalabalığa karşı mağrur duruşuyla bir nutuk çeker, tüm sahne aydınlanmıştır.*) Hattuşalı köylüler, hepiniz beni dinleyin! Tabarna, büyük kral Şuppililuma iktidarsız-güçsüz kral Tutalya'yı askeri komutanlarla devirip başa geçtikten kısa bir süre sonra düşman ülkelere seferle yaparak onları Hatti ülkesine bağladı. Hattuşa'ya varlık-servet geldi, ihtişam geldi. Saraylar, tapınaklar yapılmaya, kaleler inşa edilmeye başladı. Yeni yasalar, kurallar konulup tabletlere geçirildi; Tanrılara şükür, övgü ve Tabarna'nın başarılarını içeren fermanlar yazıldı tabletlere ve gelecek için zengin arşivler hazırlanıyor. Büyük Kral beni Kitzuvatna'dan başkent Hattuşa'ya getirdi. Büyük kral ve kraliçe Tabarna Şuppililuma ve Tavananna Malnigal'ın tahta oturma töreninde, savaş tanrısı Zababa tapınağındaki krallık simgesi kıvrık uçlu altın *Lituus*'u örtülerinden çıkarıp, tanrılar anası Ama-Dıngır başrahibe olarak ben sundum kendilerine. Kralımızı muzaffer kılan, ülkemizde dirlik düzen sağlayan ve düşmanlarımıza belâ üstüne belâ yağdıran Bin Hitit tanrısını memnun etmek için yapılan "bayramları on altıya" çıkardık. Bunlar sayesinde ki "Tabarna Şuppililuma, başlangıçtaki bin yaya askerini on bine ve yüz savaş arabasını yedi yüze yükseltti kısa bir zamanda." Akli esenin kentlerde ve köylerde kendisini büyücü hekim ya da rahip ilan etmesi kesinlikle yasaktır. Kurduğumuz yüksek rahiplik kurumunun sınavlarından geçmeyen ve ellerinde benim mühürüm basılı yeterlik tableti bulunmayanlara sakın itibar etmeyin. Kovun onları, ihbar edin bu sahtekârları cezalandıralım. Günahlardan arındırma, barıştırma, belâlardan koruma, acıları dindirme /hastalıkları iyileştirme ve yasalara, kralın buyruklarına karşı gelenleri cezalandırma törenlerinin nasıl yapılacağını/ritüellerin nasıl uygulanacağını anlatan "yetmiş" kadar kil tablet hazırladık. Bu tabletlerde yazılanların dışına çıkılmayacak. Nasıl ki savaşıp yenerek bize bağladığımız düşman ülkelerinin tanrılarını da Hitit pantheonuna soktuk ve baş tanrımız göklerin fırtına tanrısı Tarhunna'nın emrine verdik; inanç ve ritüellerimizi de Hitit yasalarıyla devletin denetimine almış bulunuyoruz. Doğanın yeniden uyanışını/doğuşunu ve bereketin başlangıcını kutladığımız bu yüce Telipinu'ya şükür bayramı Purilli (Toprak) günlerinde köylere kasabalara dadanan sahte büyücü rahiplere dikkat ediniz. Mühürlü yeterlik tabletini mutlaka sorunuz ha!

Ben buraya denetlemeler için uğramış bulunuyorum. Özellikle de yukarı ülke kralı Tabarna'nın kardeşi Zida'nın bu konularda çevredeki yerleşme birimlerine gönderdiği buyruğun ne derece uygulandığını denetliyorum. (*Önünde sıra bekleyen dört kişilik kümeye*) Görüyorum ki sizler harfiyen uymuşsunuz; siz dördünüz temsilci olarak köyünüzün insanların, malı-mülkü, hayvanları ve toprağının belâlardan kurtulması için arındırma törenine katılacaksınız. Köyünüzde yaşayan, kadın erkek, çoluk çocuk, genç yaşlı tüm insanların açık-gizli tüm kabahat ve günahları, cezasını çektiği çekmediği suçları sizin boynunuza binmiş, sırtınıza yüklenmiş; bu yükü ve sorumluluğu taşımayı kendi rızanızla mı aldınız?

DÖRDÜ BİRDEN _ ; (*Aynı anda*) Kura çekildi, bizler çıktık, ama vazçmedik. Evet kendi rızamızla bu yükü yüklendik.

MASTİGGA _ ; O halde törene başlamaya hazırsınız?

ÜÇÜ _ ; (*Aynı anda*) Hazırsız Ama-Dıngır, Tanrılar anası!

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Sayın Ama-Dıngır hazırız da benim bir sorum var. (*Hepsi birden Tarhunmiya'ya bakarlar*)

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; (*Bu sesi sadece seyirci duyar iç konuşma olarak, sahnedekiler duymaz*) Ne soracakmışsın? Bırak soruyu-moruyu, başına dert açma.

(*Tarhunmiya, Telipinu'yu duymazlıktan gelir tepkisizdir.*)

MASTİGGA _ ; Geleneğimizde tören başında soru sormak yok, ama belki anlaşılmayan birşey olmuştur. Sor bakalım haydi!

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Siz anlatmamış olsaydınız da biz biliyoruz ki, Tabarna ve Tavananna'nın yanında itibarınız çok yüksek; Tanrılar anası Ama-Dıngır'sınız, makamınız çok yüce! Krallar kadar da zenginsiniz. Başkent Hattuşa Karum'unu, Pazar yerlerini adamlarınız yönetiyor. Biz köylüler ürünlerimizi adamlarınıza bir ödeme yapmadan pazara sokamıyoruz...

MASTİGGA _ ; (*Susmuş dinleyen herkes gibi şaşırmış, kendini çabuk toparlar.*) Yasa dışı birşey yapmıyoruz, hepsi alış-veriş ve ticaret yasalarına uygun. Sen sorunu sor da, bir an önce başlayalım...

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Tamam soruyorum; o kadar zengin olduğunuz halde, inançlarımızı kendinize uydurup devletin/kralın hanedanının ellerine vermiş, denetimleri de siz yapıyorsunuz. Size bağlı bir sürü yardımcılarınız olduğu halde, niye uygulamaları da siz yapıyorsunuz? Az önceki karı-kocanın dertlerini sıkıntılarını, 20 şekel ağırlığındaki bir gümüş kap karşılığında farenin sırtına yükleyip gönderdiniz, bu sizin işiniz miydi? Eminim ki bu ailenin toprak kapkacağının arasında bulunan tek zenginliği-lüksü bu gümüş içki kabıydı. Buna ihtiyacınız mı vardı? (*Kalabalıktan mırıldılar yükselmeye başlamıştır.*)

MASTİGGA _ ; (*Canı sıkılmıştır, onu sükûnetle susturmanın yollarını arar.*) Ben teftişe çıktığım yerlerde örnek törenler yaparım. Sunu yapılan iyileştirici törenin karşılığıydı o, boş dua göğe açar, yararı olmaz. Hem o sunu tanrı Telipinu için, onun isteği üzerine...

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; (*Gülerek*) Eğer buralardaysa, eminim yüce Telipinu bu sözlerinize gülüyordur. (*Telipinu kahkaha atar ve yankılanan kahkahasını herkese duyurur. Mastigga ve ordakilerden bazıları kalabalığın güldüğüne hükmeder ve birbirlerini uyarırlar.*) Görünmeyen tanrılar gümüş içki kabını (rhyton) ne yapacaklar? Onların görünmez tanrısal içkileri ve görünmez altın kupaları var. Kendilerine sunduğumuz şarap ve biralarımıza mı gereksinimleri olabilir mi? Tapmak sunularının her türlüşünü de siz rahiplerin paylaşp kullandığını bilmiyor muyuz sanıyorsunuz?

MASTİGGA _ ; (*Birden kalabalığa doğru bağırır*) Bir de gülüyorsunuz? Bu adamın inancını yitirdiği anlaşılıyor; inancının da ötesinde söylediklerine bakılırsa aklını da yavaş yavaş yitiriyor! (*Alaycı, önemsemez görünür.*) Var mı başka sorunuz?

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; (*Ciddi*) Öğrenmek için soru sormak yasalara da geleneklere de aykırı değildir. Ama yanıt vermemek her ikisine de aykırıdır. Şimdiye kadar sorduklarımızı geçiştirdiniz, şu sorumu anlayacağımız bir biçimde yanıtlamalısınız: Bu denli zenginliğinizin, mal-varlığınızın vergisini veriyor musunuz devlete? Benim toprağımdan ürettiğim bitkisel ürünün, beslediğim hayvanlardan elde ettiğimi hayvansal ürünün neredeyse yarısı Büyük kral Tabarna'nın vergi olarak hazinesine gidiyor. Hasad sonu devletin vergi memurları başımıza üşüşüyorlar. (*Kalabalıktan onaylayıcı mırıldılar*). Tarlaya serptiğim tohumlardan aldığım ürün dışında, karıma attığım tohumlardan olan ürünlerimiz erkek çocuklarımızı da büyük Kral alıyor; hem de yasalar gereği içkili, sazlı-sözlü, eğlenceli törenlerle –ama içimiz yanarak- kendi ellerimizle teslim ediyoruz asker yazıcılarına. Sen kazancından, yetiştirip elde ettiğin canlı-cansız ürünlerinden devlete ne kadar veriyorsun? Hiç kendi elinle, karnında dokuz ay taşıyıp dünyaya getirdiğin ve besleyip büyüttüğün bir oğlunu Büyük Kral'ın savaşlarına gönderdin mi? Duyarız ki Ama-Dıngır'ın on tane oğlu varmış, onu da Tabarna'nın tapınakları ziyareti sırasında yapılan tören kıtalarında görevliymiş. (*Kalabalığa, alaycı biçimde*) Hattuşalı köylüler! Ne dersiniz Mastigga'nın oğullarının hepsi de savaşlardan sağ mı dönmüşler? Onları koruyan Tanrılar bizimkilerini neden korumuyorlar? Kulları arasında ayrıcalık mı gözetiyorlar dersiniz?

MASTİGGA _ ; (*Öfkeli, ama zoraki gülümsemeyle yanıtlamayı sürdürür. Açık ve gerçekçi*) Hayır ben devlete vergi vermiyorum; (*yüksek sesle*) ben kendimi vermişim Büyük Kral'ımızın hizmetine. Benim maddi varlığıma değil; kafama, bilgime, yaptığım hizmetlere ihtiyacı var Tabarna'nın. Oğullarıma gelince; onlar savaşlarda ölenlerden daha kutsal bir görev yapıyorlar, gece gündüz demeden yüce fırtına tanrımız Tarhunna'nın tapınağını

koruyan kıtanın ömür-boyu askerleridir. Onlarla gurur duyuyorum! Sana gelince; senin bu etrafa saçtığın bozguncu düşünce ve sözlerinden arındırma töreniyle hem toplumu hem de kendini kurtaracağım. (*Tehditkâr*) Umarım Yukarı Kale’de oturan Zida’nın kulağına gitmez bu konuşmaların...

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; (*Sakin ve saygılı*) Siz doğrularınızı açık bir biçimde söylediniz sorularına yanıt olarak. Buyurunuz sayın tanrılar anası Ama-Dıngır, törene başlayınız. Daha sonra ben de doğrularımı söylemeyi deneyeceğim.

TARHUNMİYA (Telipinu’nun sesiyle) _ ; (*Mastigga gereçlerini hazırlamaktadır. Sesi sadece seyirci duyar.*) Çıldırılmışsın sen, neler konuştun öyle? Seni ben bile kurtaramam, daha dikkatli konuş!

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; (*Yanıt niteliğinde içinden geçirir ve seyirci duyar.*) Kurtulmak isteyen kim ki? Ben toplumsal gerçekleri dillendiriyorum, zorla susturmazlarsa daha da fazlasını konuşacağım.

MASTİGGA _ ; Arındırma kablarnızı getirdiniz mi ?

ELLERİNDE KÜÇÜK TESTİ TUTANLAR _ ; Getirdik tanrılar anası; birinin içinde bal var, diğerinde sıvı yağ dolu.

MASTİGGA _ ; Şu yeni model kayığı çıkarayım. (*İçi dolu deri çantasından çıkarır*) Şimdi bunun içine yağı dökün. (*Diğeri yanındaki yağı döker. Üçüncü kişiye küçük bir çubuk vererek*) Sen de bal ile yağı iyici birbirine karıştır. (*Adam öbürlerinin yaptığı gibi çömelerek oturur ve elindeki çubukla karıştırıp ayağa kalkar. Rahibe avuçların ihavaya açıp yüksek sesle*) Küçükten büyüğe köyün tüm kadın ve erkeklerinin günah ve kabahatlarını bu yağın ve balın içine katıyorum. (*Avuçlarını ters çevirip kayığı içine silkeler. Üç kez bu sözü ve hareketi yineler. Sonra iki eliyle tutarak yavaşça yerden kaldırır.*) Tüm günahlarınız yağın balın içine yapışıp kaldılar. (Tarhunmiya’ya) Seninkini de ayrıca koyuyorum. (*Bir elini ona doğru uzatarak, havada birşey yakalamış gibi yaparak, onu öbür elindeki kayığa koyuyormuş gibi yapar. Kayığı Tanrı kabartmalarına doğru uzatır, eğilip doğrularak üç kere*) Ey Tanrılar! Bu adamların şahsında, köyün insanlarını günahlarından, suç ve kabahatlardan arındırın!

Onları belalardan, doğal felâketlerden koruyun! (*Sakince*) Koydum kayığa tüm günahlarınızı, artık onu akan suya salalım, alsın götürsün Kızılırmak’a! (*Onu yere kor. Yüksek sesle*) Artık arındınız duruldunuz! Ulu Tanrı Telipinu’ya da duyurdunuz! Umarım adaklarınızı ve armağanlarınızı da sundunuz, yoksa boşa gider dualarımız törenlerimiz. Belalar geri gelir. (*Kadın az durur, sakinleşmiştir. Kayığı yeniden ve yavaşça yerden alıp ayağa kalkar ve Tarhunmiya’ya*) Dünyanın günahı yüklü bu kayığı, köyün en günahkâr temsilcisi olarak sana teslim ediyorum. Onu tepenin ardında akmakta olan gerçek deredeki suya sal. Sal ki, götürüp ırmağa katsın. Bir an önce uzaklaşsın ki, insanlar tam anlamıyla arınsın. Aman aman gözden kayboluncaya dek onu izlemeyi unutma; dereye bir taşa veya ağaca takılıp kalmasın!

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; (*Kızgın ve beklenmdik biçimde eline verilen kayığı, kaldırıp yere çarpar. Bağırır. Herkes şok olmuş ona bakmaktadır.*) Sen büyük bir yalancısın Mastigga! Şu zavallı insanları kandırmaktan başka bir şey yapmıyorsun. Yasalar diyorsunuz; oysa onları çıkararak sizlersiniz ve kendi çıkarlarınız için uyguluyor, kullanıyorsunuz. Bizi de uyutuyorsunuz. (*Oradakilere dönerek*)

Ey insanlar, Hattili yurttaşlar! Uyanınız; sizlerin suçunuz-günahınız yok ki yağ-bal içinde kayığa yüklensin. Suç, kabahat da günah da onlarda, yasalara uymamak da! Büyük kralaa, kraliçeye, rahibeler sınıfından ve komutanlardan hangi birine; sorun bakalım hangisine uygulamış Ama-Dıngır bu arındırma törenlerini? Evet, Hitit yasaları diyorlar. Peki, neden Tabarna kral Telipinu’nun çıkarttığı yasaya uymadı?

Bekleyin birazdan asker yazıcıları gelip, yine oğullarınızı elinizden alıp savaşa götürecekler ve bir daha geri gelmeyecek onlar. Bu kadın yalan söylüyor; Telipinu ile filan konuştuğu yoktur, kızkardeşi Alanzu'ya da onun sesi ulaşmıyor...

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; Telipinu benim, *(Telipinu kendi sesini şimdi artık oradakilere, sahnedeki kişilere de duyurur)* köylünün donunda aranızdayım. Savaşlara karşı çıkınız! *(Birden sesin değişmesi etkili olur, herkes susmakta ve Mastigga şaşkındır ve bakışlarından birilerini beklediği anlaşılır.)* Savaşları sizlere yaptırıyorlar, sizler ölüyorsunuz; ama ganimetler, talanlar, varlıklar kralların, prenslerin saraylarına, askeri komutanların konaklarına ve halkı uyutan şu tapınak rahiplerine-rahibelerine akıyor. Çocuklarınız onların rahat ve ihtişam içerisinde yaşamaları için ölüyor. Bu nasıl adalet? Barış içinde kardeşçe yaşamak; ortaklaşa çalışıp üretmek ve siz insanlara bağışladığımız dünya nimetlerini bölüşüp mutlu yaşamak var iken savaşlar ve öldürmek niye? Hatti ülkesi yaşlı insanlar topluluğuna dönüşmeye başladı . *(O konuştukça kalabalık artmış, yere diz çökerek ellerini ona doğru uzatan yalvaranlar artmaktadır)*

KALABALIKTAN BAZILARI _ ; *(Toplu halde bağırır)* Yüce Telipinu kurtar bizi! Belalardan, doğal afetlerden kurtar bizi, sana sığınıyoruz!

TARHUNMİYA (Telipinu'nu sesiyle) _ ; Ben Telipinu, bir köylü üretici olan Tarhunmiya donunda görünüm alanındayım, çünkü beni Tanrı donumda hiçbir ölümlü ben istemeden göremez. Tüm başınıza gelen belaların , felaketlerin nedenleri savaşlardır. Size iyi bir haber vereyim: Fırtına tanrısı babam Tarhunna ve güneş tanrıçası Hepat da savaşlara karşı. Artık barış gelecek; sizler de her yerde savaşlara karşı çıkın, tanrılar-insanlar elele verelim, Şuppiluliu'nın sarayına yürüyelimm!

MASTİGGA _ ; *(Protesto sesleri yükselmeye başlarken ansızın bağırarak söze girer)* Bu adam bir sahtekârdır sakın kanmayın sözlerine, başınız büyük belalara girer. İtiraf ediyorum ki, içinizde tanrılara en yakın olan bana bile Telipinu görünmedi ve benim donuma da girmedi; şu zavallı gühahkâr köylünün donunda mı görünecek? Büyük kral Tabarna Şuppiluluma, Yüce Fırtına tanrısı Tarhunna-Teşup'un sevgilisidir, en sevgili kuludur, onun teşvik ve yardımlarıyla savaşlar yapıyor. O yardım etmeseydi, daha "babasının zamanında Issuawa, Arawanna, Zazissa, Tegorama (Gürün), Timmia, Alha ülkelerini ele geçirebilir miydi?" Hattuşa'yı Ulu Fırtına Tanrısı Tarhunna için büyütüyor ve tapınaklarını, kalelerini onartıyor. Onun için yeni ve çok büyük bir tapınak yaptırıp, sunular ve kurbanlarla daha fazla onurlandırmaktadır kendisini. Başkent Hattuşa'yı tamamıyla onun koruması altına verdi...

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; Sakın inanmayın bu kadının sözlerine; çıkarları yüzünden yalan söylüyor. Tanrılarımızı en çok öfkeliendiren bu ikiyüzlü rahip ve rahibelerdir. *(Sesin yeniden değişmesiyle yere diz çöküp yalvarı durumunda olanlar yavaş yavaş kalkarlar.)*

MASTİGGA _ ; *(Sertleşir)* Gördünüz mü sesi yine eski haline geldi sahtekârın; az önce değişik sesle sizleri kandırmak için sözde Telipinu'yu taklit ediyordu. Üstelik tanrı olduğunu söyleyerek en büyük günaha girdi, dinsiz-inançsız bir yaratık oldu..

KALABALIK _ ; *(Toplu halde)* Sahtekâr, sen Telipinu değilsin; dinsiz imansız yaratık! *(Yavaş yavaş onu çember içine alırlar.)*

PALLANNA _ ; *(Kalabalığın arasında sıyrılarak, yüksek sesle)* Bu herif bizim köylü yahu, böyle şeyler konuşacak adam değil o!

MANNİ _ ; *(Kocasını yanıtlar, herkesin dikkati çekilir)* He ya, Tahunmiya bu. Bu gün köyün çobanlık nöbeti onundu. Köyün sürüsünü dağda yalnız başına bırakmış, buralara gelmiş tanrılık taşıyor. *(Yakasına yapışır)* Eğer köyün sürüsüne kurt dalarsa, ben sana gösteririm.*(Oradakiler gülerler)*

TARHUNMİYA _ ; *(Şaşırmıştır, kadını yakasından uzaklaştırmaya çalışırken dili sürçer 'yeğenim' diyeceği yerde)* Oğlum sürünün başında, korkma kurt yavaş yavaş.

PALLANNA _ ; (*Birden*) Nee senin bir başka oğlun mu vardı? İki tanesi benimkilerle birlikte askere yazılmıştı, gitti gelmedilerdi...

MANNİ _ ; (*Hâlâ eli yakasındadır, onu sarsarak*) Yoksa bir oğlunu herkesten sakladın mı? Onu Büyük Kral'dan sirkatladın ha, seni Arzawalı seni! (*Mastigga konuşmaya girişince yakasını bırakıp ayrılır*)

MASTİGGA _ ; (*Kalabalık kendinden yanadır ve artık rahattır*) Dostlar anladınız mı şimdi gerçeği? Büyük suçunu bastırmak, ortaya çıkmasını önlemek için ne yollara başvuruyor? Yasalara ve büyük krala karşı en büyük suçu işlemiş; oğlunu askere göndermemek, Tabarna'ya vermemek için yazdırmamış ve onu yıllardır saklamış! Kendi donunda görüldüğünü söyleyen bu yalancı sahtekârı, Telipinu işte böyle itiraf ettirerek, nasıl cezalandırmış gördünüz!

KÖY TEMSİLCİLERİNDEN BİRİ _ ; (*Yüksek sesle*) Belki de ürünlerini, hayvanlarını da sirkat yapıyor, kralın vergi toplayıcılarından saklıyordu ...

KÖY TEMSİLCİLERİNDEN DİĞERİ _ ; Hemen yakalayıp cezalandıralım..

MASTİGGA _ ; (*Hemen araya girer*) Durun, sizler de suç işlemeyin! Devletin görevlileri var; birazdan Yukarı ülke kralı Zida'nın asker yazıcıları gelecekler, onlar işini bilir. Evi başına yıkılıp, tüm ailesi sürgüne uğrayarak büyük suçunun cezasını çekecektir. Belki temsil ettiği köy de zarar görür, ama ben araya girersem, az zararla kurtulabilirsiniz. Ancak sizlerin de bu kişinin az önceki, "ben Tanrı Telipinu'yum" diyerek bölücü ve kışkırtıcı sözlerine, "çocuklarınızı askere göndermeyin, Büyük Kral'a teslim etmeyin" dediğine tanıklık edeceksiniz! (*O anda sağdan ve soldan sahneye okları atıma hazır elleri gerilmiş yayda üçer-dörder askerle asker yazıcılar ve bakiyeye kalmış vergileri toplayıcıları girerler.*)

TARHUNMİYA (Kendi sesiyle) _ ; (*Korkulu, çaresizdir. Birden ünü çıktığı kadar bağırır*) Neredesin, yetiş Telipinu? Beni yalnız bırakma, sana sığınıyorum Tanrım!

TARHUNMİYA (Telipinu'nun sesiyle) _ ; (*Aynı tonda bir sesle*) Bir an aile toplantısı için senden ayrılmıştım; yetiştim Tarhunmiya! (*Tarhunmi'ya görevliler tarafından yakalanırken ortalık karışır. Birden bir fırtına uğultusu duyulur. Sahne kararır, gök gürültüsü ve şimşek çakarçasına kısa süren bir aydınlıkta sahnedekilerin son hallerinde hareketsiz durduğu ve Tarhunmiya'nın aralarından kaybolduğu seyirciler tarafından görülür. Sonra yeniden kararır ve sahne değişir.*)

SAHNE 9

*Farklı bir zamanda aynı tanrı kabartmalarının önünde tanrısal giysileri içinde **Toth** ile telefonla konuşan **Telipinu**, Hitit akıl ve bilgelik tanrıçası **Ea** ve düzen kurucu ve evrensel düzenin koruyucusu Mısır tanrısı **Maat***

TELİPİNU _ ; (*Telefon konuşmasını bitirmek üzeredir*) Tanrı yoldaşım Toth, bu deneyimim de işte böyle geçti.

TOTH'UN SESİ _ ; Köylü çoban Tarhunmiya'nın senin sesinle o başkaldırı çıkışları sırasında, ailen tarafından çağrılmış olman...Zavallı Tarhunmiya! Ne durumda şimdi? Kurtarmadın mı onları?

TELİPİNU _ ; Celladın önünden aldım onları. Zaman zaman duman püsküren dağın, insanların kolayca çıkamayacağı yükseklikteki bir mağarasındalar şimdi. Yanlarında birkaç mevsimlik yiyecekleri var ve her türlü gereksinimleri sağlandı. Onları dağ tanrısına emanet ettim...

TOTH'UN SESİ _ ; (*Gülerek*) Umarım onları mağarada unutmazsın. (*O anda Ea ile Maat yukarıdan sahneye inerler.*)

EA-MAAT _ ; Bırak şu konuşma aracını. Seslen Toth'a, gelsin buraya ya da sen oraya gidip anlatsaydın.

TELİPİNÜ _ ; Kusura kalmayın, ama yirmi birinci yüzyılın insanları biz tanrılardan daha hızlılar. Şu numarayı çevirdinmi, dünyanın neresinde olursa olsun karşındakini hem duyuyor hem de görüyorsun. Bakın Toth karşında, bizi dinliyor ve bize gülüyor.

TOTH'UN SESİ _ ; (*Ekrana bakan diğer tanrılara*) Merhaba Ea, merhaba Maat! Ben daha önce denedim; ancak üç adımda Theb'den Hattuşa'ya ulaşabildim. Ama bu telefonla daha ilk adımımı kaldırır daha yere basmadan Telipinu'yu görüp konuşabiliyordum. Siz aranızda konuşup kararlarınızı alıp bana bildirirsiniz. Kapatıyorum, kraliçe Ankhesenamun geliyor; onunla biraz işimiz var. (*Öbürleri anlamlı anlamlı güler ve Telefon kapanır*)

TELİPİNÜ _ ; (*Ciddileşir*) Tamam dostlar, Toth'a gülmeyi keselim. Bırakalım görevini yerine getirsin; Kraliçe'yi barışçıl yapsın da hangi yöntemi uygularsa uygulasin. Sizleri ben fikir danışmak için çağırdım buraya.

MAAT _ ; Köylüleri, yoksul insanları, savaşçıl krala ve yasalara karşı karşı kışkırtırken başlarına geleceğini bildiğin halde, nasıl barış getireceğini düşünüyorsun?

TELİPİNÜ _ ; Bildiğiniz gibi kırsal alanlarda yaşayanlar, elleri ve emekleriyle ürettikleri ürünlerle kentlerde, özellikle başkentte yaşayan yönetici, asker ve rahipler sınıfını, kralları besler ve varlıklı kılar. Belleriyle, yani bellerinden süzülen tohumlarla üretip büyüttükleri gençlerle de ordularını besleyerek savaşların artmasını sağlar...

EA _ ; Yani savaşların kaynağını kurutmayı, bu insanları başkaldırmaya sevketmekle...

TELİPİNÜ _ ; Başarabileceğimi düşünmüştüm, ama daha başlangıçta onlara yeni bir felaket getirdim.

EA _ ; İlke olarak doğru, ama uygulaması uzun dönem isteyen bir savaşım. Önce kafalarda oluşmuş değer ölçülerini değiştirmek için geniş bir bilinçlendirme ağı kurmak, örgütlülük yaratmak gerekli. Bin beş yüz Hitit yerleşmesinin binine, anında bin Hitit tanrısı aynı amaç için dağılmalı. Tümünün birden başkaldırması ve savaşların maddi ve manevi kaynakları toptan kesilmelidir. Yoksa her başkaldıran topluluğun, yerleşmenin başı ezilir. Şu Hattuşa köylük yeri gibi darmadağın edilir.

MAAT _ ; Bence en iyisi Toth'un yöntemini kullanmak; tepeden başlamak, en güçlü olanı her türlü aracı kullanarak savaş yapma niyet ve düşüncesinden vazgeçirtmek.

TELİPİNÜ _ ; Doğrudur, Toth'un yöntemi Hitit sarayında sökmez. Ama, tepeden başlamalıyım, kısa yoldan Tabarna ve Tavananna'yı kazanmak gerekiyor.

EA VE MAAT _ ; (*Aynı anda*) Evet, biz de öyle düşünüyoruz.

MAAT _ ; Telipinu, Tabarna ve Tavananna'yı kandırmanın, ikna etmenin bir yolunu mutlaka bulmalısın. Çünkü Tabarna Şuppililuma ve Tavananna Malnigal varlık ve ihtişam için dünyayı kan ve ateşe boğacaklar, elini çabuk tutmalısın.

Sahne değişir.

BÖLÜM III

SAHNE 10

Aynı kutsal alan ve ayaydın bir gece. Telipinu tanrı kabartmalarının önünde bulunan meyva dolu tabaklardan, et parçaları ve şarap-bira testilerinden ve her türlü ekmek çeşitlerinden sunular arasında düşünceli düşünceli gezinmektedir.

Telipinu, az sonra Alanzu

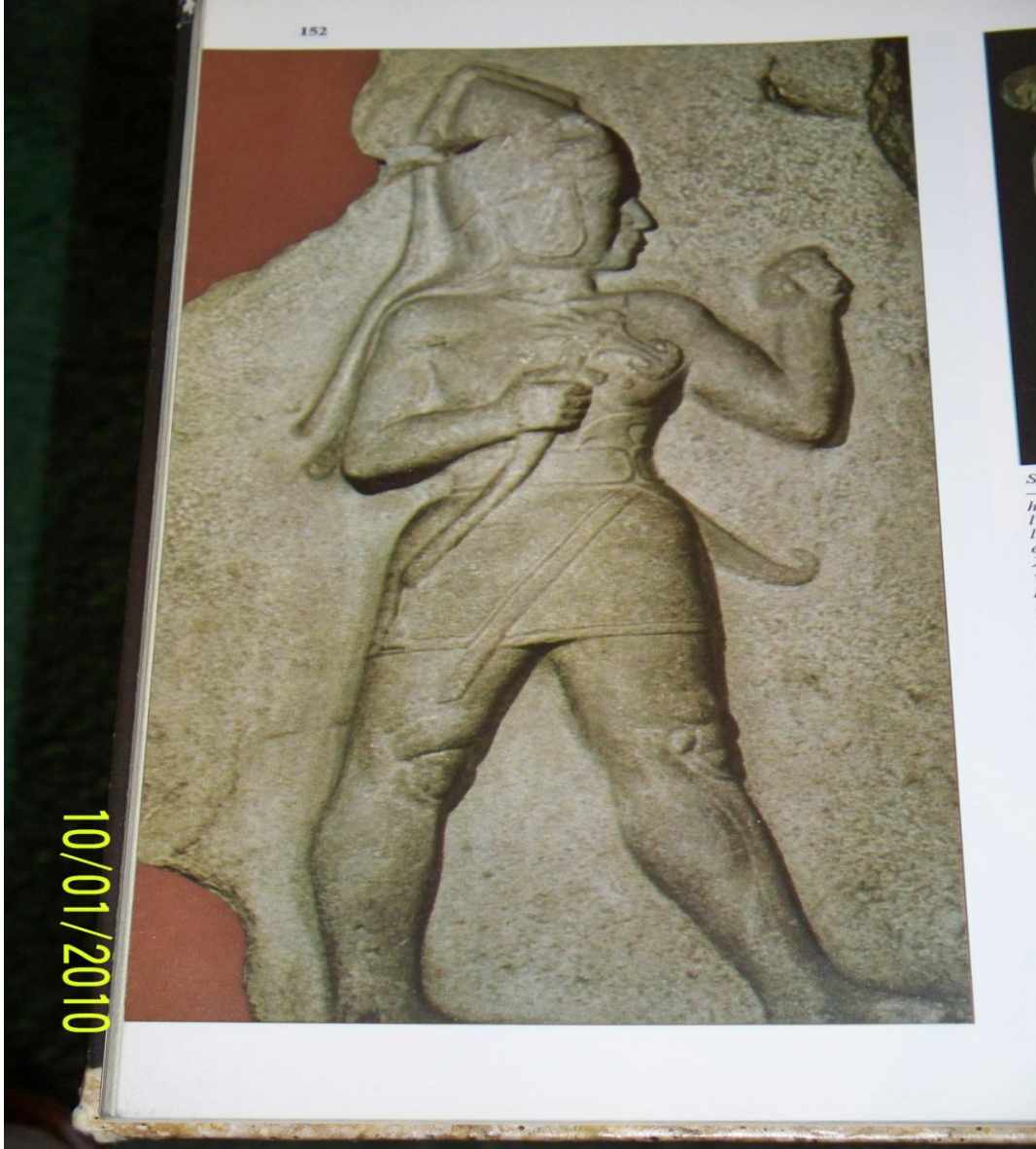
TELİPİNÜ _ ; (*Kendi kendine konuşur, sunuları göstererek*) Bunların hepsi şafaktan önce Mastigga'nın adamları tarafından gelip toplanacak. Sonra cinslerine göre istiflenerek (soğuk) kaya depolarına konulup Hattuşa Karumu'nda pazarlanacak. Ne düzen, ne düzen doğrusu!

(Kafasını yukarı kaldırarak) Bu gece ay Tanrıçası Nikkal yeni sevgilisi Khonsu ile çok mutlu görünüyor. Bu yüzden ay yeryüzüne pırıl pırıl gülücükler gönderiyor baksanıza. Acaba yine ondan mı yardım istesem, dünyaya çağırıp? Hayır hayır onu şimdi mutsuz etmeyeyim, Khonsu'dan ayırmayayım! Ama bir tanrıçanın yardımı gerekli bana. Büyük kral Tabarna Şuppiluliuma ve büyük kraliçe Tavananna Malnigal Hattuşa sarayından ayrılp, Aşağı ülke kralı Hannuzzi'nin daveti üzerine bir tanrısal şenliğe katılmaya gittiler. Tuvanuva'da (Tiyana) büyük şenlik yapılıyor, tüm Hitit yöneticileri ve askeri komutanlar oradalar. Kizzuvatna başrahibi ve kral vekili Telipinu da ordusunun başında Lupakki'yi bırakarak Suriye'den çıktı ve yarın babası Tabarna'yı ziyaret edecek. Bir savaş meclisi toplanıyor bir-iki gün içerisinde. Bu toplantıya başrahibe Masigga da katılacak. Onun için, onun donuna görünecek bir tanrıça gerekli bana. Karım Hatepinu kabul etmez, aramız bozuk. Bu görevde bazı tanrıçalarla sıkı işbirliği yapmam yüzünden kıskançlık nöbetleri geçiriyor.*(O sırada omuzunu kızkardeşi Alanzu'nun kabartma heykeline yaslamıştır; birden aklına düşer ve yüzü güler)* Tamam kız kardeşim Alanzu ne güne duruyor? Hemen onu çağırmalıyım, niye başkalarını arıyorum ki? *(Sesini yükselterek)* Alanzu kardeşim! Sana ihtiyacım var; neredeyse işini bırak, hemen yanıma geel!

ALANZU _ ; *(Arkadaki kabartma heykel canlanır ve Telipinu'nun omuzuna dokunarak)* Hemen arkadayım; öyle yüksek sesle bağırma ağabeyciğim, uykudaki tanrıları uyandıracaksın. Uzaklarda değilim, buralarda dolaştığın süre boyunca heykelimin içindeydim.

TELİPINU _ ; Burada olup bitenleri mi izliyordun? Alanzu, yoksa seni benim peşime mi taktılar? Seni gidi casus!*(Ona şakadan vurur)*

Onlar görünmeden aralarında konuşurken, birkaç kişi ellerinde torbalar ve çeşitli kaplarla sahneye girmiş ve sunuları toplamaktadırlar . Telipinu ile Alanzu aynı anda kabartma heykel boşluğundan girip kaybolurlar ve kabartma eski halini alır.

(Savaşçı donunda bir Hitit tanrısı)

Tuvanuva'daki Savaş Meclisi Toplantısında Olup Bitenler

SAHNE 11

Tabarna Şuppiluliuma, Tavananna Malnigal, Kral vekili ve Kizzuvatna başrahibi Telipinu, Yukarı ülke kralı Zida, Aşağı ülke kralı Hannuzzi, Hattuşa başrahibi ve Hattuşa saray başyazıcısı toplantı halindedirler. Büyük Kral/Tabarna demir, Tavananna altın tahtında yanyanadır. Hemen önlerinde ve bir basamak aşağıda kral vekili; aşağı ve yukarı ülke kralları ve başrahibe yanyana bir basamak daha aşağıda hiyerarşik bir düzen içinde ve en

altta başyazıcı olmak üzere sıralanmış oturmakta. Tabarna ve Tavananna dışında konuşmak isteyen ayağa kalkarak sunuşunu yapar.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Evet Hannuzzi, aşağı ülkenin kralı olarak Tuvanuva'da düzenlediğin benim sevgili büyük büyük tanrım Göklerin Fırtına Tanrısı Tarhunna şenliklerinin ihtişamı büyük kralınız ben Şuppiluliuma'yı ve büyük kraliçeniz Malnigal'ı çok mutlu etti ve...

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*Sözünü keser*) Sevgili Şuppiluliuma, büyük kralım! Benim adıma niye konuşuyorsun? Benim dilim yok mu? Memnuniyetimi ben kendim söyleyemez miyim? Evet, ben de çok mutlu oldum, ama senin kadar değil. Dün akşamki eğlencede doğrusu Babil'den getirilmiş dansçıları görmeyi çok isterdim. Akdeniz mavisine bulanmış Parhalı uçan dansçı şahaneydi, ama yine de Babylon rakkaselerinin eline su dökemezler. Babamın sarayında...

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Öfkeli ansızın*) Yeter Malnigal, herşeyde babanın sarayını ve yönetimini örnek gösterme!

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*İstifini bozmadan*) Sakin ol büyük Kral'im, sakin ol! Nerede kaldı Hitit kraliçesinin –Babil ülkesinde olmayan- krala eşitliği? Her devlet kararında, fermanlarda ve devletlerası antlaşmalarda ikimizin mührü yanyana değil mi?

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Öfkesi söner*) Haklısın büyük Kraliçe'm, özür dilerim. Tam ciddi konulara girecekken, sözümü kesip konuyu kişileştirmen ve başka yöne götürmen sinirlendirdi beni, bağışla. (*Az durur*) Hannuzzi! Ben, Fırtına Tanrısı'nın sevgili Hatti ülkesinin kahraman ve büyük kralı Tabarna Şuppiluliuma'nın askeri komutanı olarak, bir yıllık Suriye/Amurru savaşlarında girdiğin her meydan savaşında savaş tanrısı Zababa'nın yardımıyla hep yengi kazandın.

AŞAĞI ÜLKENİN KRALI HANNUZZİ _ ; (*Ayağa kalkmış ve krala doğru hafif eğilerek*) Zababa'dan önce büyük kralımızın sevgili Fırtına Tanrısı'nın izni ve yardımlarıyla Büyük Kral'im!

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Tüm Amurru/Suriye ülkesini ele geçirdim. “Bölgenin merkezi Şuta'ya gittim ve onu alt-üst ettim. Şuta'nın sakinlerini, sığır ve sürüleriyle, değerli eşyalarıyla birlikte Hatti ülkesine getirdim. Mitanni kralı Tuşratta korkusundan kaçtı, savaşta benim karşıma çıkmadı. Oğlu Mattivaza'yı onun yerine tahta oturttarak bir antlaşmayla kendime bağladım. (*Gözlerini kapatmış, yeniden yaşıyormuş gibi yaptıklarını anlatır*) Sonra Fırat'ı geçip Halpa(Halep) ve Mukiş (Hatay) ülkelerini yendim. Kral Takuwa barış dilemek üzere önüme geldi. Ancak kardeşi Akit-Teşup, Neya kentini, Mitanni soylularından Hışmiya, Aşiri, Zulkiya, Utria ve Niruwa'yı kandırarak, araba savaşçıları ve piyadeleriyle birlikte savaşmaya karar verdi. Ve hep birlikte bana karşı isyan ettiler...”

(*Az soluklanır*)

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*Daha fazla uzatmasının önlemek için konuya girer*) Mısır sınırlarına dayanan bütün bu bölgeleri denetlemek için Büyük Kral'im Halpa'da bir uydu (uydu) krallık kurdu...

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Tam da yerinde anımsattın Tavananna'm! Haydi Telipinu oğlum, şimdi, akşam görüştüğümüzde bana anlattıklarını, Kral vekili olarak şu yüksek savaş meclisimize de açıkla. Sizler de sorular sorup tartışmaya katılabilirsiniz. Ben büyük kralınız ve kraliçeniz sizleri dikkatle dinleyeceğiz.

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*Konuşma olsun havasında*) Başyazıcı, sen de konuşulanları kil tabletlere kazımayı unutma, toplantı bittikten sonra onları bize getir Büyük Kralıma bizzat kendim okuyacağım Babil'de babama yaptığım gibi. (*Tabarna kafasını sallar, birşey söylemez*) Sonra onları fırına verirsin. (*Az sessizlik, Tabarna Kral Vekili'ne işaret verir*)

KRAL VEKİLİ TELİPİNU _ ; Büyük Kral ve Kraliçemiz Tabarna ve Tavananna! Savaş meclisinin değerli üyeleri! Bildiğiniz üzere Tabarna Şuppiluliuma Yukarı Ülke'nin

yukarısındaki Kaşkalar üzerine seferdeyken, Vaşşukani'de oturan eski Mitanni kralı Tuşratta bundan yararlanıp, topraklarını güneye doğru genişleterek Mısır'la birleşmek ve onu da savaşa sokmak amacıyla başkaldırdı. Halpa'da Kral Vekili olarak emrimdeki piyade birlikleri ve savaş arabalarıyla derhal üzerine yürüyerek Tuşratta'nın kuvvetlerini geri püskürttüm. YUKARI ÜLKE KRALI ZİDA _ ; Tuşratta'ya yardım eden, kendisine katılanlar kimlerdi? Mısır da kuvvet gönderdi mi?

KRAL VEKİLİ TELİPİNÜ _ ; Arziya ve Karkamış ülkeleri onunla birleşip isyana karıştıysa da yaya ve arabalı askerlerimle kahramanca savaşarak onları yendik. Fakat piyademizin azalması ve mühimmatın yeterli olmayışı yüzünden kuşattığımız Karkamış'ı düşüremedik. Mısırlılar kuvvet göndermediler, ancak aldığımız haberlere göre sadece destek mektubu göndererek vaatlerde bulunmuş...

AŞAĞI ÜLKE KRALI HANNUZZİ _ ; Mısırlılar Hatti Büyük Kralımıza karşı bu tür savaşlara katılmaz; arkadan mühimmat ve diplomasi desteği verirler. Ortaya yiğitçe çıkmaz, müttefiklerini ve uydu krallıkları kullanırlar. Yazbaharda, yollar açıldığında bütün askeri gücümüzle, savaş arabalarımızla Mısır'ın üzerine yürümeliyiz. Bunu tartışalım, bunun kararını almalı bu savaş meclisimiz. *(Coşmuştur)* Hedefimiz Firavunun yeni başkenti Menfis olmalıdır! Yüce Tabarna'yı Firavunların dillere destan sarayındaki insan yüzlü arslanların(sfenklerin) koruduğu yüksek tahtında görmeliyiz. *(Bu övgü sözlerinden gururlanan ve neşeden ağzı kulaklarına vara Tabarnayı ve Tavananna'yı selamlayarak yerine oturur)*

BAŞRAHİBE MASTİĞGA _ ; *(Sözü kimseye kaptırmadan)* Ve böylece yüzlerce küçük-büyük Mısır Tanrıları, Bin Tanrılı Hitit pantheonuna katılacak ve evrene egemen olacağız. Dün gece sevgili tanrıçam Alanzu ile buluştum. Onun aracılığıyla Telipinu'ya danıştım Çok hayırlı haberler getirdim meclise; Mısır Firavunu Büyük Kralımızın, Mısır Kraliçesi yüce Tavananna'nın önünde diz çökecekler!...

YUKARI ÜLKE KRALI ZİDA _ ; Büyük Kralım! Aşağı ülke kralı Hannuzzi ve Ama-Dıngır Mastigga aklın ötesine geçtiler. *(Onlara dönerek)* Büyük mal hırsı ve tutkularınız konuşuyor sizin, aklınız değil. Hatti ülkesini toptan savaşa sokarak mahvetmek mi istiyorsunuz? Sizin amacınız ne? Zenginliğiniz, şanınız şöhretiniz az mı geliyor? Unutmayalım Mısır Firavunu ne denli güçsüz ve iktidarsız görünse de arkasında, çok güçlü ve sağlam bir bürokratik yapılanma, askeri ve sivil yönetim var; içten çökertmeden dış saldırılar ne denli güçlü olursa olsun Mısır'a büyük zarar veremez, değil ortadan kaldırmak! Casuslarımızla çok ayrıntılı soruşturma ve incelemeler yapmadan, iç müttefikler ve işbirlikçi güçler kazanmadan Mısır'a saldırmak sonu belli olmayan, belki de bir felaket olacak bir maceradır bence. *(Susar)*

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; *(Hannuzzi'nin karşı atak girişimine bir işaretiyle engel olarak)* Zida, yukarı ülke kralı kardeşim! Bazı görüşlerinde haklı olmana rağmen, senin gibi büyük savaşlar kazanmış, düşmanların anasını ağlatmış; binlerce köleler, sığırlar ve sürülerle Hatti ülkesini şenlendirmiş bir askeri komutandan düşmanımıza ilişkin övgü sözleri duymak beni çok üzdü. *(Bağırır)* Mısır gibi ebedi can düşmanımızın yönetimini, devlet düzenine övgüler düzmek sana mı düştü? Aşağı ülke kralım Hannuzzi'ye aynen katılıyorum; hayatımın geri kalan yıllarında hedefim, Mısır'ı Hatti ülkesinin bir parçası yaparak bütün dünyanın Tabarna'sı olmak! Sevgili tanrım Göklerin Büyük Tanrısı Tarhunna bana söz verdi; ben Tabarna Şuppiluliuma'yı dünyanın hakimi yapacak. Ama-Dıngır başrahibe de müjdeyi verdi, ha ha haaa!*(Herkes susmuş, yukarı ülke kralı Zida ve kral vekili Telipinu endişeli, Hannuzze Mastigga gizli bir sevinç içindedir. Tavananna da düşünceli gözükür ama kakkahaya kısmen katılır.)* Sevgili kraliçem Malnigal bir sözün varsa söyle!

TAVANANNA _ ; *(Gerçek duygularını saklayarak, akıllıca)* Sözüne sözüm mü olur sevgili büyük Kral'ım? Sen dünyanın hakimi olduğunda ben de hakîmesi olacağım dünyanın. Bence izin verelim de Kral Vekili sevgili oğlumuz Telipinu sözlerini tamamlasın. Mısır ve Bölgeye ilişkin en taze ve gerçekçi bilgileri o verecektir. Yukarı ülke kralı Zida kayınbiraderimin

düşmanı yenmek için “çok ayrıntılı soruşturma ve incelemeler yapmadan, iç müttefikler ve işbirlikçi güçler kazanmadan mümkün olmaz” sözlerini yabana atmamak gerekir...

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Mutlu ve arzulu bir gülümsemeyle*) İşte benim akıllı karım, büyük diplomat kraliçem Malnigal bu! Açıklamalarına devam et kral vekili oğlum. KRAL VEKİLİ TELİPİNÜ _ ; Mısır Firavunu Akhetaton’un ölümünden bu yana on yıla yakın bir zaman geçti. O Mitanni ve kendi uydu krallarının Hititlere karşı yardım isteyen mektuplarına yanıt bile vermiyor; Büyük Kralımız Şuppiluliuma’ya karşı düşmanca davranışa girmek istemiyor ya da öyle görüntü veriyordu. Bugün onun ölümünden beri Firavunluk tahtında zayıf ve çelimsiz oğlu 17-18 yaşlarındaki Tutankhamon oturmaktadır. Ama, tahtın asıl sahibi kendisinden çok yaşlı ablası ve karısı olan Kraliçe Ankhesenamon gibi zeki, hırslı ve kurnaz bir kadın oturmaktadır. Eski kraliçe Neferditi’nin babası Ay ile askeri başkomutan Horemhep’in saray entrikalarıyla başatmeğe çalıştığından Mitanni, Arziya, Karkamış ve diğerlerine ancak dolaylı desteklerde bulunabiliyordu, ama biz onun da yollarını kestik.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Telipinu, yerine vekil olarak kimi bıraktın beni ziyarete gelirken? Yeterli askeri ve savaş arabası var mı?

KRAL VEKİLİ TELİPİNÜ _ ; Onu arzedeceğim yüce Kralım: Yaya askerimiz de savaş arabalarımız da yeterli değil; altı yüz asker ve otuz kadar savaş arabasıyla yerime bıraktığım komutan Lupakki, Murmuriga’yı elinde tutamaz. Savaş meclisinde bir an önce karara varıp, oraya bir ordu göndermeliyiz.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Yazbaharda yollar açılır açılmaz, oraya güçlü bir ordu göndereceğiz. Zida –biraz canımı sıktın ama neyse- toplantıdan sonra hemen yola çık, Yukarı Ülke’ye dön. Hattuşa’da yerime bıraktığım veliaht prensim Arnuvanda’yı haberle ve birlikte orduyu hazırlayın. Ordunun başına sen geç, o tecrübesizdir; Arnuvanda’yı yardımcı komutan yapacaksın. Karlar eriyip yolların çamuru kurur kurumaz, piyadelerinizi ve savaş arabalarınızı hızla Murmuriga’ya indiriniz. Baharın en geç üçüncü ayı sonunda, yani yazın başında zaferinizi duymak istiyorum. (*Biraz ferahlamış olarak ayağa kalkan Zida tok bir sesle, “Emredersiniz Büyük Kral’ım!” der.*) Mitanni’yi ve Karkamış’ı ortadan kaldırıp, sadık birer uydu krallık yaptıktan sonra Kadeş’e inecek ve Mısır’la büyük bir maydan savaşı vereceğiz ve ordularımıza sen başkomutanlık yapacaksın Hannuzzi; seni resmen başkomutanlığa atıyorum! Bu büyük savaşı torunlarıma bırakmıyacağım, eğer sevgili tanrım Tarhunna beni yanına çağırıp tanrılaştırmazsa...

SAHNE 12

Birden dünya zamanı durur. Savaş meclisinde bulunanlar, son anki duruşlarında hareketsiz kalırlar. Telipinu ve kızkardeşi Alanzu tanrı giysileri içinde görünürler.

Telipinu, Alanzu ve öncekiler

TELİPİNÜ _ ; Konuşulanların hepsini onlara görünmeden duyduk izledik. Ne düşünüyorsun Alanzu?

ALANZU _ ; Tabarna Şuppiluliuma dünyayı büyük felaketlere sürükleyecek büyük savaş kararını kafasında zaten vermiş, bu toplantıda da açığa vurdu. Benim hiç beklemediğim kişi, yukarı ülke kralı Zida, barışçıl olmasa da mantıklı bir konuşma yaptı.

TELİPİNÜ _ ; Ama nedense Tabarna tarafından azarlandı. Malnigal akıllı davranıp, onun sözlerinin doğruluğunu onaylayarak durumu yumuşattı. Kral vekili Telipinu’ya göre, Mısır Kraliçesi de fena halde savaş taraflısı; Toth’un ona yakınlaşmasının da pek yarar sağlamadığı anlaşılıyor.

ALANZU _ ; Bizim işimiz de pek kolay olacak gibi görünmüyor. Aşağı ülke kralı Hannuzzi de Ama-Dıngır Mastigga da büyük savaş çığırtkanları olduklarını gösterdiler. Tabarna Şuppiluliuma'ya yaranmak için söylemedikleri kalmadı.

TELİPINU _ ; Her ikisinde düşündüğü varlık , ihtişam; zenginliklerine zenginlik katmak! Kral savaşçıl düşüncelerden vaz geçse, bu çıkarıcı kişilikler hemen dönüp en barışçıl görüntüye geçerler. Ancak biz ikisine de çıkarlarının tam tersine olarak, bu dönekliği barışçıl görüntüye çevireceğiz. Haydi iş başına!

ALANZU _ ; Tamamdır sevgili ağabeyim, görevimize başlayalım.

(Telipinu Hannuzzi'ye, Alanzu Mastigga'ya doğru bakarak yavaşça ilerlemeye başlar. Aynı anda her ikisi de yerlerinden kalkarak büyülenmiş/hipnotize edilmişçesine tanrılara doğru yaklaşır. Öbürleri zaten taşlaşmış gibi kıpırtısız beklemektedir. Ayrıca Hannuzzi Alanzu'yu, Mastigga Telipinu'yu görmez, her biri iri iri açılmış gözlerle kendi karşısındaki tanrıya bakar, konuşamaz)

TELİPINU _ ; Hannuzzi, beni çok seven kulum! Yaşam boyu başarılarını gerçekleştirdiğim, varlıklı kıldığım aşağı ülkenin kralı Hannuzzi! Ben Telipinu, seni onurlandırmak için karşıdayım; sende kendimi göstererek bu meclise katılıyorum. *(Ellerinden tutar)* Ben sen olacağım, sen de ben ... Senin donunda ben konuşacağım.*(Susar, Alanzu Mastiggaile konuşurken onu yavaş yavaş kendine doğru çeker)*

ALANZU _ ; Mastigga, benim sevgili kulum! En sonunda göründüm işte sana; yaşamın boyunca hep beni gördüğünü söylediğin-halkı kandırdığın yalanların gerçek oldu. Ben Alanzu, sende ve senin donunda görünüm alanına çıkacağım. Sende ben konuşacağım bu mecliste. Artık ben benim , sen bensin ve sen de bir tanrı oluyorsun. Ver ellerini bana Mastigga. *(Mastigga bir robot gibi ellerini ona uzatır. Her iki tanrı da iki kuluyla burun buruna gelir vücutları iyice birbirine yapışır ve o anda yanan sönen ışıklar, duman, fırtına sesi içinde birkaç dakikalık bir kaos/karışıklık ortamı sonrası tanrılar kaybolur. Hannuzzi ve Mastigga yerlerine oturmuştur. Zaman kaldığı yerden başlar.)*

SAHNE 13

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Evet, aşağı ülke kralı Hannuzzi! Savaş meclisi toplantıları biter bitmez kollarını çemirleyp hazırlıklarına başlayabilirsin. Şimdi senden, baştaki güzel sözlerin, kulaklarıma çok hoş gelen o konuşmana ekleyeceğin yeni düşünce ve öneriler bekliyorum. Kral vekilinin, kraliçenin ve benim sözlerimi ve buyruğumu duyduunuz.

(Gülerek) Ama bir ara sen ve Mastigga dalıp bir yerlere gittiniz sanki. Haydi konuş!

AŞAĞI ÜLKE KRALI HANNUZZİ (Onun sesiyle Telipinu konuşur) _ ; *(Eski coşkulu ve gururlu hali yitmiştir, ağırbaşlı ve düşünceli bir tavırla yavaşça kalkar)* Büyük Kralım, yüce Tabarna Şuppiluliuma. Önceki sözlerime hoşunuza gidecek yeni düşünce ve öneriler ne yazık ki ekleyemeyeceğim. Tam tersine bütün söylediklerim hatalıydı ve bencilceydi; hepsini geri alıyorum. Çünkü...*(Bir anda soğuk bir hava eser ve herkes şaşkındır.)*

BAŞRAHİBE MASTİGGA _ ; *(Hannuzzi'nin soluklanmasından yararlanır)* Ben de önceki söylediklerimin çok yanlış ve hatta tehlikeli hayaller olduğu yargısına vardım. Hepsini geri alıyorum. Çünkü her savaş insanlık için yeni bir felaket olmuştur...

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; *(Şaşkınlıktan sesi zor çıkar)* Yüce Kralım ne diyor bunlar?

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; *(Onu duymaz, yüksek sesle)* Siz ikiniz ne demek istiyorsunuz ? Hannuzzi, hemen bir açıklama istiyorum!

AŞAĞI ÜLKE KRALI HANNUZZİ (Onun sesiyle Telipinu konuşur) _ ; *(Sakin ve güvenli)* Büyük kralım, Tabarna Şuppiluliuma! Açıklama mı istiyorsunuz? Tamam. Ama, açıklamalarımı sonuna kadar dinlemelisiniz ki, anlam kazanabilsin. Hepiniz şaşkınsınız, görüyorum. Ben içimden gelen vicdanımın sesiyle ve zihnimi aydınlatan ulu tanrım Telipinu'nun verdiği ilhamla konuşacağım. Otuz yılı aşkın zamandır en yakınında bulunmaktayım. Tanrılara ve insanlara karşı işlediğin tüm suçların ve cinayetlerin ortağı

oldum. Sıradan bir prensken krallığı kafana sokan binbaşılardan birisiyim. Tam yüz elli yıllık Telipinu anayasasına karşı çıkararak, yasal kral olan kendi öz kardeşini öldürerek devleti zorla ele geçirdin; geleneksel Panku soylular meclisini dağıtıp işlevsiz kıldın. Telipinu yasasına karşı çıkmak da neki ? Parçalayarak, getirdiği tüm barışçıl kurumlarıyla birlikte yok ettin. Tanrıların da onayladığı ve onu tam yüz elli yıl boyunca uygulayan atalarına ihanet ettin bu yasayı ortadan kaldırdım. Yerine ne koydun Hatti ülkesinde? Kan, ateş ve göz yaşı! Evet, otuz yıldır sayısız ülkeleri işgal ederek, fetihler yaparak dünyayı kana ve ateşe boğdun. (*Zaman zaman homurtular yükselirse de Tabarna'nın işaretiyle hemen kesilir.*) Bu dünyada yaptıklarının cezasını çekeceksin ki, öbür tarafa günahsız gidesin, yoksa tanrılaşamazsın. Ancak senin günahların o denli fazla ki, Tanrılar, çocuklarını da torunlarını da senin yüzünden cezalandıracaklar. Ulu tanrım Telipinu Hatti ülkesine sırtını çevirirse neler olacağını biliyorsunuz. İşte tam da onun sırtını çevireceği dönemde bulunuyoruz. Bu bağlamda senin kurtuluşun ve bağışlanman aynı zamanda Hatti ülkesinin kurtuluşu olacak. Benim için kurtuluş yok, çünkü hayatımı karartmak, beni cezalandırmak senin elinde. Seninkiyse tanrıların ellerinde, cezayı onlar verecek. Unutma, benim sesimle Telipinu konuşuyor; senin kurtuluşun için bir tek yol var...

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Endişesini alayla kapatmaya çalışarak*) Neymiş o tek yol Hannuzzi, tanrıları seslendiren benim ermiş başkomutanım ? (*Öbürlerinden bazıları güler*) AŞAĞI ÜLKE KRALI HANNUZZİ _ ; (*Yüksek sesle*) Barış, barış ilan etmek! Şu savaş meclisini barış meclisine çevirmek. Kısacası dünyaya barış düzeni getirmek. Bunu yaptığın takdirde, bugüne değin işlediğin tüm suçların bağışlanacak tanrılar tarafından; Telipinu da Hatti ülkesine sırtını çevirmeyecek! Beni Hitit orduları başkomutanı tayin ettin, söz ağızdan çıkar. (*Coşmuştur, Kralını huzurunda olduğunu unutmuşçasına*) Ben Hitit orduları başkomutanı Hannuzzi, şimdi buradan barış duyurusu yapıyorum! Telipinu bende, benim sesimle konuşuyor; ben başkomutan olarak barış çağrısı yapıyorum, yüce Telipinu'nun buyruğudur; sen de büyük Kral olarak barış duyurusu yapmalısın!..

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Bu son sözleriyle onun aklını yitirmiş olduğu yargısına varır*) Yeter artık susturun şu zıvanadan çıkmış herifi , alıp götürün gözümün önünden! Tıkın deliğe it ötene kadar kalsın, orada aklı başına gelir. Az daha konuşursa –haşa- kendisini tanı Telipinu ilan edecek! (*İki kral muhafızı içeri girip Hannuzzi'yi kollarından tutup sürüleyerek dışarı çıkarırken "Seni ancak barış kurtarır, barış, barış, bar, barışşşş!" diye bağıracağı duyulur ve ses kesilir. Az sessizlik*) Çok iyi biliyorum ki, otuz yıl geçmiş olasına rağmen, Hattuşa soyluları arasında hâlâ Telipinu yasasını çiğnediğimiz dedikodusu yapılıyor. Evet, yüz elli yıllık kemikleşmiş yasanın bazı temel maddelerini çiğnedim. Hannuzzi'yi bugün birdenbire aklı bir karış yukarıya çıkmış görmek, o söylediklerini duymak doğrusu çok şaşırttı beni. Açıkça itiraf ettiği gibi yaptığım askeri darbeye kendisi en yakınımdaydı. Telipinu yasasına göre soyluların Panku danışma meclisinin de onayıyla büyük kral olan veliahd Tutalya'nın taht odasına ilk giren binbaşılardan biriydi Hannuzzi. Nasıl oldu da şimdi soyluların bu dedikodularını yüzüme karşı haykırma cesaretini gösterdi?

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; Büyük Kral'ım, belki de senin dağıtmış olduğun Panku meclisi bir sivil darbe hazırlığında bulunuyor ve Hannuzzi'yi satın almışlardır.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Hayır Kraliçe'm, satın alınan ve Panku'nun sözcülüğünü soyunan biri olsaydı Hannuzzi, bu kadar uzun zaman beklemezdi ve hem de savaş meclisinde bunu söylemenin ağır sonuçlarını iyi bilir.

KRAL VEKİLİ TELİPİNÜ _ ; Büyük Kral'ım, hayatını ortaya koyduğunu söylemiş olmasıyla da durum açıklanamaz. Panku üyelerinin varsa, böyle bir gizli planına da yararı dokunmazdı bu davranışı.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Tersine zararı dokunur. Zida bu konuda seni görevlendiriyorum; yarından itibaren işlevsiz ve sadece geleneksel olarak sürdürülen Panku soylular meclisi üyelerini gizli koğuşturma başlatırsın. Hannuzzi iyi biliyordu ki, eğer

Tutalya kardeşim tahtta kalsaydı, bugün Hatti ülkesi tümüyle çevremizdeki düşman ülkeler tarafından paylaşılmış ve çoktan Hattuşa çökmüş, devlet ortadan kalkmıştı. O çok önemsenen ve üzerinde durdukları Telipinu yasaının buyurduğu “birinci dereceden evladın kral olması”nı maddesini uymayıp, veliahd kralı öldürtmem Tanrılara karşı gelme değildi. Çünkü ben, sevgili tanrım Tarhunna’yı örnek almıştım kendime, onun izinden gittim. Bazı kutsal şarkılarda öz oğlu, bazılarında damadı olduğu anlatılan büyük ejderha İlluyanka’yı, tanrılara ve insanlara zarar vereceği için pusuya düşürüp, kendi elleriyle öldüren göklerin fırtına tanrısı Tarhunna’nın yaptığını yaptım. Tutalya da insanlarımıza ve ülkemize zararlı olacaktı, İlluyanka’nın ruhunu taşıyordu. Bunu ilk kez burada açıklıyorum: Kendisini örnek aldığım için memnun olan göklerin fırtına tanrısı Tarhunna her zaman yanımda ve onun için girdiğim bütün savaşlarda üstün geldim. Dünyanın düzeni savaşlar üzerine kurulmuş ve kuran da tanrılardır. Güçlüler zayıfı ezer; onun için zayıflar güçlülerin koruması altına girip onun yanında ve onun için çalışarak yaşamak zorundadır. Tanrıların kurduğu düzeni değiştirmek bana mı kaldı? Dilimizde çok kullanılan, belalara uğramanın, büyük tehlikelere düşmenin baş koşulunu ifade eden “eğer Telipinu Hatti ülkesine sırtını dönerse” deyiminin anlamını değiştiren Hannuzzi, “benim yaptığım savaşlar yüzünden Telipinu Hatti ülkesine sırtını döneceğe” çevirdi.

MASTİGGA DIŞINDA DİĞERLERİ _ ; (*aynı anda*) Hem de “Telipinu bende, benim sesimle o konuşuyor” dedi. (*Kral dahil kahkahayla gülerler*)

BAŞRAHİBE MASTİGGA (Onun sesiyle Alanzu konuşur) _ ; (*Onlar gülerken ansızın bağırır*) Büyüklenme Tabarna Şuppiluliuma büyüklenme, bin tanrının en küçüğü bile senden daha büyüktür. Şaşkınlık, hepiniz dinleyin öyleyse; Tarhunna ve Hepat’ın kızı, Telipinu’nun kız kardeşi Alanzu da bende ve benim sesimle o konuşuyor: Hannuzzi’nin söylediklerine aynısıyla katılıyorum. Tabarna Şuppiluliuma! Otuz yıl önce işlediğin büyük suç için bir çeşit savunma yaptın, ama yararsız; sen tanrı değilsin ki bir tanrıyı örnek alabilesin. Göklerin Fırtına tanrısı Tarhunna’nın sana yardımları onu örnek aldığından değil, tapınağında sık sık dualar edip kurbanlar ve adaklar sunarak iyi kulluk gösterisinde bulunduğu dolayısıdır. Tanrılar da insanlar gibidir, birbirleriyle zaman zaman dalaşır ve yanlış davranışlarda bulunurlar; açıkça söylüyorum, çoğu yardımlar da Tarhunna’nın sarhoş zamanlarına rastlar. Ben Ama-Dıngır Mastigga, tanrıçam Alanzu adına konuşuyorum: Fırtına tanrısı Tarhunna senin çok aşırı savaşçılığın, suç ve cinayetlerinin ortağı olmak istemiyor ve sana artık yardım etmeyecek, böyle bilesin. Ben de etmeyeceğim, düşmanlarının zayıf yanlarını önceden görüp, sana Alanzu ve Telipinu’dan aldığım bilgiler olarak ulaştırırdım. Sana sarhoş Tarhunna değil, asıl biz yardımcı olurduk; Telipinu-Alanzu-Mastigga üçlüsü! (*Yeniden bir şaşkınlık ve endişe yaşanmaya başlamıştır savaş meclisi üyeleri arasında*) Unutmayınız, bende tanrıça Alanzu konuşuyor; bugüne dek ona asla bu kadar yakın olmadığım sevgili Tanrıça’m bunları açıklıyor...

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Şaşkınlık ve endişeyi dağıtmak için fırsat bulmuştur*) Demek ki, bizim Ama-Dıngır başrahibemiz bugüne dek hep bize yalan söylüyormuş; hiçbir zaman Alanzu’ya ve onun aracılığıyla Telipinu’ya yakın olmamış ve tüm kehanetleri de kendi uydurmasıymış! Geçen yıl ki Purilli bayramında bir Hattuşa köylüğünde geçen olayları ve orada bir delirmiş köylünün Telipinu’dan emir aldığını, sonra da kendisini tanrı ilan ettiğini bize anlatan da sendin. Şimdi sana ne oluyor? Ne olacak kafayı oynatmışsın sen de Hannuzzi gibi! (*Mastigga onlar konuşurken, başı yukarıda vücudu dimdik ve güvenli, ama orada değilmiş gibi durmaktadır. Hannuzzi de olduğugibi kendi asıl kişiliğinden eser yoktur sanki*)

YUKARI ÜLKE KRALI ZIDA _ ; Büyük Kral’ım! Az önce Hannuzzi’nin saçmalamaları sırasında, rakibim durumunda olduğundan yanlış anlaşılır diye konuşmak istemedim. Görülüyor ki onun da Ama-Dıngır Mastigga’nın da ikiyüzlülüğü ve yalancılıkları ortaya çıktı. Bırakınız Mastigga’nın az önceki çok sıkı bir savaş taraftarlığı konuşmasını, sizin de

sözcüğünü kendini Telipinu sanan köylününün cezalandırılması konusunda bana tavsiyesi yasaları çok çok aşan ne acımasız zalimliklerdi, bilemezsiniz!

DİĞERLERİ _ ; (*Hep birden sorarlar*) Ne gibi zalimliklerdi?

YUKARI ÜLKE KRALI ZİDA _ ; Adamın ailesiyle birlikte, köyünün yıkılması ve oturanlarının tamamının yok edilmesi bir yana, Purilli bayramında olayın tanığı olan, onun dinlemiş olanların da öldürülmesini tavsiye etmişti bana. Kuşkusuz, ben kabul etmedim, sadece yasaları uyguladım. Ama adam yer yarılıp yere girdi sanki, bir yıldır aranıyor. Söylentiye göre kendini bir uçurumdan atarken görmüşler. Bunu geçelim Mastigga'nın şu davranışının ardında, Hannuzzi'ninkiyle ilintili bir bit yeniği görüyorum...

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*Araya girer*) Bit yeniği dediğin büyük çıkarlar; Hannuzzi'nin arkasındaki güçlerden nasıl yararlanacağı. Örneğin Hattuşa Karum'undan daha fazla pay alabileceği düşüncesi. Hatta yalnız Hattuşa'daki değil, Hatti ülkesindeki tüm tapınaklarda tanrılara adanan kurbanlar ve sunulardan devletin başrahibesi olarak şimdi aldıklarından çok daha fazla ele geçirebilir miyim, isteği...

BAŞRAHİBE MASTİĞGA (Onunu sesiyle Alanzu) _ ; (*Dimdik ayakta, korkusuz ve sakin*) Doğru olabilir, başrahibeniz Mastigga Zida'nın ve Kraliçe'nin bakış açısıyla, hatta hepiniz için şu anda iki yüzlü görülmektedir. Hatta çok bencil, hırslı, gözüdoymaz ve yalancı bir kadın başrahibe olduğum da doğrudur. (*Birden araya girmek isteyen Tabarna'ya diklenir*) Sözümlü kesmeyiniz, yineliyorum bende Alanzu konuşuyor, beni konuşturan o. Tanrısal buyruğa karşı gelmeyin! (*Kimisi güler, kimisi çekinir*) O köylüye yaptıklarım da, toplantının başında savaş istemem de yanlış. Zaferler kazanılacağı ve Tabarna'nın dünyanın sahibi olacağı kehaneti de kocaman bir yalandı Büyük Kral'a yaranmak için. Bunları hayatımı ortaya koyarak söylüyorum, buna karşı da bir bir diyeceğiniz olamaz. (*Derin soluk alır ve birden farklı ve tok bir sesle Alanzu kendi sesiyle konuşmaya başlar, ortamı yine geçici şaşkınlık ve ürperme sarar*) Hitit ve Mısır baş tanrıları bir toplantı yaparak, aralarında uzlaşıp ebedi barış kararı aldılar. Tabarna Şuppiluliuma! Hannuzzi'nin dedikleri doğrudur; kurtuluşun dünya barışı ilân etmekten geçer. Çünkü Hannuzzi'de konuşan Telipinu'ydu. (*Ellerini havaya kaldırarak, bağırır*) Ben tanrıça Alanzu, Mastigga donunda konuşuyorum: Tabarna barış ilan etmelisin. Savaş düzeni değişsin artık, barışa dönüşsün; barış, barış, barış istiyorum! (*Birkaç saniyelik susukluktan sonra Tabarna kahkahayı koyverir ve herkes gülmeye başlamıştır.*)

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Hafifleyen gülmesini sürdürürken*) Gördünüz mü Ama-Dıngır'ımız başrahibe Mastigga sonunda kendisini tanrıça Alanzu ilan etti, güzel de ses taklidi yaptı doğrusu. Duruşuna bakın, nasıl da heybetli! Bu kadın delirmiş, aklını yitirmiş Hannuzzi gibi ve onun gibi de kafese kapatılmayı hak etti.. O hiç değilse ben Telipinu'yum dememişti. Kimbilir sevgili tanrıça Alanzu bu çirkin kadının kendisini ona benzetmesine nasıl da öfkelenmiştir? Götürün şu deli cadıyı Hannuzzi'nin yanına. (*Kadını 'Barış, barış, barış!' haykırılarıyla sürüklenerek çıkartılır iki muhafız tarafından*)

KRAL VEKİLİ TELİPİNU _ ; (*İlk sözü ona verir Tabarna*) Büyük Kral'ım, bana göre her ikisinin de bu düşünceleriyle yaşaması da, bu nedenden öldürülmesi de tehlikeli. Hatti ülkesinde birisi büyük savaş kahramanı, diğeri Ama-Dıngır, Tanrıların anası başrahibe, bin tanrının elçisi olarak çok iyi tanınıyor.

YUKARI ÜLKE KRALI ZİDAN _ ; Ayrıca ortalıkta görünmezlerse, soylular , kentliler ve asıl askerler Hannuzzi'yi; Hattili yurttaşlar özellikle dindarlar ve kendilerini Telipinu'nun, Alanzu'nun kulları sayanlar Mastigga'yı sorarlar. Haklarında akıl almaz dedikodular üretirler ve ülka sarsılır...

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*Akıl yürütür*) Niye kendinizi üzüyorsunuz ki? Günün yarısında fikir değiştirenler, gece yarısından sonra da yine değiştirirler fikirlerini. Sabahı bekleyelim, göreceksiniz...

TABARNA ŞUPPİLULİİMA _ ; Kraliçe'm doğru söylüyor. Sabaha kadar ikisi birarada kalsınlar tutuklu kafeslerinde. Göreceksiniz yarına bile kalmadan pişman olur, sözlerinden dönerler...

SAHNE 14

Tabarna konuşmasını tamamlamadan yeniden zaman durur, aynı kişiler son durumlarında kalır. Onlara görünmeyen Telipinu ve Alanzu ortaya çıkar.

TELİPİNU _ ; Alanzu, Tabarna Şuppiluliuma haklı; sabahı bile beklemeye gerek kalmadan ikisi de, biz kendilerini terkeder etmez Kral'ın huzurunda neler söylediklerini zaten hatırlamıyacaklar.

ALANZU _ ; Peki şimdi ne yapmayı düşünüyorsun Telipinu?

TELİPİNU _ ; Galiba bir tek yol kaldı; Kral ve Kraliçe'yle yüzyüze gelmek... ALANZU _ ; Onlara tanrı olarak görünüp korkutacak mısın?

TELİPİNU _ ; Hayır tanrı değil insan olarak, onun en değer verdiği uygun birinin donunda. *(Birden aklına gelir)* Yahu acaba Toth ne durumda Firavun Tutankhamon ve Ankhesenamon'la? Onu bir arasam iyi olacak. *(Elini cebine attığında cep telefonu çalar)* O benden önce davrandı.

TELİPİNU _ ;*(Telefonda)* Dinle, Toth şu anda bir fikir geldi aklıma. Sen Nefer-Rohu'nun donuna girecek, yani onun kişiliğinde görünecektin değil mi?

TOTH'UN SESİ _ ; Evet, ama sizin gibi ona fazla kendim olduğumu hissetmiyeceğim, yani sonunda öyle 'ben Toth'um dedirtmeyeceğim. Ben onun beyninde yuvalanıp düşüncelerini değiştireceğim. Akıllıca sözlerle barışı savunduracağım ona.

TELİPİNU _ ; Belki sen de sonunda bizim yaptığımızı yapmak zorunda kalacaksın, ama herne yaparsan yap, elindeki telefonu kapatmadan, tam karşınıza gelecek biçimde, uygun bir yere yerleştir. Konuşmaları ve olup bitenleri biz de buradan izleyelim. *(Kendisi de elindeki telefonu karşılarına uygun bir yere koyup, ekrandan izlemeye başlarlar.)*

Sahne değişir

Mısır Akıl ve Bilgelik Tanrısı Toth'un Telefonda Anlattıkları

SAHNE 15

Firavun Tutankhamon tahtında oturmakta ve iki yanında zenci köleler ağır ağır onu yelpazelemektedir. Bir basamak altında sağda otuzun üzerinde bulunan kraliçe Ankhesenamon tahtında, aynı hizada Firavun'un solunda rahipler meclisinin (Baset) başkanı ve Doğu'nun en akıllı adamı büyük yazıcı-öğretmen Nefer-Rohu ve bir basamak aşağıda Mısır orduları başkomutanı Horemheb ayakta durmaktadırlar.

Toth balıkçıl kuşu kafası ve heybetli vücuduyla ayakta kıpırdamadan duran Nefer-Rohu'ya iyice yaklaşır ve vücuduna yapışarak onunla birleşip Nefer-Rohu'da yok olur. Duran zaman yeniden harekete geçer ve Mısır krallık savaş meclisi kaldığı yerden başlamıştır.

Sahnede geçen olayların, bir şekilde seyirciye telefon ekranındaki görüntüler olduğu izlenimi verilmelidir. Ya da bu sahne telefon ekranındaki görüntünün arka duvara (perdeye) yansıtılmış geniş projeksiyon film kareleri olarak da gösterilebilir.

(Genç Mısır Firavunu Tutankhamon ve Kraliçe Ankhesenamon)

TUTANKHAMON _ ; (*Kaldığı yerden konuşmasını sürdürmektedir, yaşından beklenmeyen bir olgunlukla*) Ne diyordum? Tahta oturalı beri hep baş düşmanımız Hititlerin savaş arabalarının topraklarımıza saldıracağı endişesiyle bekleyip durduk. Öğretmenim yazıcılar ve rahipler başı Nefer-Rohu'nun az önce söylediği gibi, 'kafalarımız Hitit korkusuyla doldu, savaş arabalarının çıkardığı toz bulutları, korku bulutuna dönüşüp üzerimizi kaplamış sanki. Silkinip kendimize gelmeliyiz, üstümüze çöken bu hayali bulutu kaldırıp atmamız. Bu yüzden hep savunma hazırlıkları içindeyiz, savaşa girmeden halkımıza savaş hali yaşatıyoruz.' Bu sözler hepinizin kulağına küpe olsun. Saldırarak, savaşta savaşı yaşamalıyız. Yıllardır savaşa hazırladığın Mısır ordularının gücünü görmek istiyorum başkomutan Horemheb!

KRALİÇE ANKHESENAMON _ ; (*Daha önce davranır*) Yüce Firavunumuzu candan alkışlıyorum. (*O alkışlayınca, herkes alkışlar*) Evet, Mısır orduları miskinliği üzerinden kaldırıp atmalı. Doğrudur düşmanımız güçlü. Tabarna Şuppiluliuma, kuzeyimizdeki ülkelerin çoğunu buyruğu altına alıp, kendine uydu yaptı. (*Ayağa kalkmıştır, öfkeli*) Onun böylesine ve bu dönemde güçlenmesinin nedenlerinin başında bizim uyuşukluğumuz gelir. Babamız tanrılaşmış Akhenaton'un çok durgun ve başarısız geçen son yıllarında bile Mısır orduları bu denli uyuşuk durumda beklemiyordu. Kuzey'e de güneye de birçok akınlarda bulunmuştu. Zaten yaşlı eski başvezir Ay'ın Aşağı Mısır ordusunun varlığı bile tartışılır durumda! Şu toplantıya bile yetişemedi, Horemheb, yüce Firavun'umuzun dediği gibi silkin artık, yıllardır hazırladığın ve övündüğün ordumuzun gücünü görmek istiyoruz.

BAŞKOMUTAN HOREMHEB _ ; Yüce Firavun'umuz Tutankhamon ve büyük kraliçemiz Ankhesenamon! Mısır ülkesinin orduları ne uyuşuktur ve ne de korkak, böyle bir suçlamayı asla kabul edemem. Ordumuz tam hazırlıklı ve tedbirlidir. Doğrudur; ülkemiz kuzey düşmanımız Hititler yüzünden yıllardır savaş hali yaşamakta ve bu halkımızda tedirginlik, endişe ve başka duygular uyandırmaktadır. Ama artık fırsat kapıya dayanmıştır. Az önce de bildirdiğim gibi, birkaç yıl Mısır'da sığınmacı olarak yaşayan Mitanni kralı Tuşratta, Arziya ve Karkamış krallarıyla işbirliği edip değişik yerlerde isyanlar çıkardılar. Halpa'daki Tabarna'nın oğlu kral vekili Telipinu'yu büyük sıkıntılara soktular.

KRALİÇE ANKHESNAMON _ ; Doğru da, yine benim ısrarlı iteklemeleriyle Tuşratta ve müttefiklerine sunduğumuz gizli desteklerle bu cesareti gösterebildiler. Ama yeterli mücadele edemedikleri için yenildiler.

BAŞKOMUTAN HOREMHEB _ ; Pek sayılmaz Kraliçe'm, sadece iki karşılaşmada yenildiler, ama Mitanni ordusu hemen toparlandı verdiğimiz lojistik destekle. Ayrıca ilk kez savaş meclisinde açıklıyorum; Mitanni askerleri kılığında iyi yetişmiş bir birliğimiz, çok güvendiğim bir komutanın emrinde Tuşratta'yla birlikte savaşıyor. Kışı geçirmek için Murmuriga'da karargah kuran Kral Vekili, çok az bir asker ve savaş arabasının başında Lupakki'yi bırakıp, kendisi Aşağı Ülke krallığı başkentine gitti.

TUTANKHAMON _ ; Bu arada bölgede neler oluyor? Sen ne yapıyorsun?

BAŞKOMUTAN HOREMHEP _ ; Yüce Firavun'um, oradaki birlik komutanım Lupakki'yi çok iyi tanıyor; satın alınacak ve kolayca para karşılığı saf değiştirecek biriymiş, bu işimize yarar. Şu anda Mitanni kralı Murmuriga'yı istila hazırlığında. Haber bekliyorum. İstila başarılı olduğunda, gizli Mısır birliğini iki katına çıkartacağım. Arziya ve Karkamış'la da birbirinden habersiz birer andlaşma yaparak destek sözü vereceğiz. Hitit orduları Hattuşa'dan ancak yaz başında yola çıkabilir. O zamana kadar biz bu tampon ülkelerin kimini müttefik, kimini uydu olarak kullanıp Kizzuvatna bölgesi sınırlarına, Adaniya'ya ulaşırız. Bir yandan zaten Mısır'ın büyük ordusunu Kadeş'te karşılama hazırlığındayız. Aşağı Mısır kralı başvezir Ay, güney ordusunun yarısını kuzeye sevk etmelidir.

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; *(Kendisinden beklenmeyen bir askeri taktikçi gibi)* Belli ki, Mısır askerinin burnu kanamadan, tampon ülkelerin savaşçı kuvvetlerini kullanarak ve kendini gizleyerek Hatti ülkesini işgal etmeyi düşünüyorsun,. Başarısız olunursa da olaylarla ilgin yokmuş gibi davranacak belki Tabarna'ya dost eli uzatacaksın. Kısacası herşey, müttefik ve uydu ülke kuvvetlerinin, yaz başına kadarki başarılarına, yani Kizzuvatna'da Adaniya'yı ele geçirmelerine bağlı.

BAŞKOMUTAN HOREMHEP _ ; Doğru yüce Firavunu'm Tutankhamon. Bunu başardıkları takdirde, Kadeş'deki ordudan hatırı sayılır bir kuvveti suretle Adaniya'ya sevk ederiz. Tabarna Şuppiluliuma'nın büyük ordusu Aşağı Ülke'ye inmeden bu kuvveti ulaştırmamız gerekiyor. Biz aşağı Hitit ülkesini tümüyle işgal ettiğimizde, Hitit büyük ordusu gelse bile, Kadeş'ten gelecek olan ikinci büyük parti de onu arkadan saracak ve böylelikle Hitit ordusunu kendi ülkesinde boğacağız inanın Efendimiz!

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; *(Tüm bunları kaygı içinde dinleyen ve onaylayıcı hiçbir davranış göstermeyen Nefer-Rohu'ya dönerek)* Toplantının başında en çok konuşan ve değerli önermelerde bulunan sevgili öğretmenin Nefer-Rohu! Horemheb'in açıklamaları karşısında dut yemiş bülbüle döndün. Ne bu hal? Yoksa akıl ve bilgelik tanrısı Toth senden ilhamını kesti mi?

KRALİÇE ANKHESNAMON _ ; Galiba öyle sevgili Tutankhamon. Saygıdeğer öğretmenimiz bir süredir dilini yuttu...

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; *(Ağır ağır güvenle başını kaldırır. Sanki değişik bir kişiliğe bürünmüştür; bu diğer kişilerin ona biraz şaşkın bakışlarından anlaşılır.)* Yüce Firavun'um ve büyük Kraliçe'm! Hayır ne sesi kesilen bülbüle döndüm ne de dilim tutuldu! Belki de tartışmalardan zihnim aydınlandı ve düşüncelerim tam anlamıyla değişti. Söylenenleri de doğru bulmuyorum. Ayrıca yüce tanrım Toth'u da kendime her zamankinden daha yakın hissediyorum. Eminim ki zihnimi aydınlatan, daha akıllıca düşünmemi sağlayan da odur. Konuşmama sevgili tanrım Toth'un sözleriyle başlayacağım.

BAŞKOMUTAN HOREMHEB _ ; Yani karşımıza çıkıyorsun; hepimizin hemfikir oldu Hititlere karşı topyekün seferberliğe karşı mı çıkacaksın? Üstelik bu "topyekün seferberlik" söylemini de ilk kez sen dile getirdin baştaki konuşmada!

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; Evet öyle, önceki söylediklerim ve sizin düşüncelerinizin şimdi tam karşısındayım. Toth şöyle buyurur:

“ Ben temiz ellerin, yakıp yıkmayı ve yoketmeyi haksızlık görenlerin mükemmel yazıcı-öğretmeniyim.” Ben Nefer-Rohu da “gerçeğin ve adaletin tanrısı ve tanrılar adına doğru ve adil yargılar veren” akıl ve bilgelik tanrısı Toth’un kulu ve öğrencisiyim. Yüce Firavun’um Tutankhamon’un kana bulanmamış; yakıp-yıkan, haksızlık yapmayan ellerin ve kalbin sahibi olduğu için öğretmenliğini üzerime aldım. Kraliçe’ m için aynı sözleri kullanmasam da, onsekizinci sülalenin ana kraliçesi Neferditi’den daha merhametli, adalet sahibi ve sözünün eri olduğunu söyleyebilirim. (*Herkes şaşkındır*) İkinize de derslerimde tanrı Toth’un yazı, hesap, adalet ve ahlâk bilgilerini verdiğimi sanıyordum. Görüyorum ki, görevimi tam yerine getirememişim. Beni azletmelisiniz ki, belki birazdan yapacaksınız!

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; Ne demek bütün bunlar Nefer-Rohu? Seni ne diye azledelim? Görevini en iyi bir biçimde yapıyorsun. Sen rahipler meclisi Bastat’ın başkanı ve Doğu’nun en akıllı insanısın. Akıl tanrısı Toth’un yeryüzü temsilcisisin.

KRALİÇE ANKHESNAMON _ ; (*Anlamli ve bir şeyler anımsatırcasına*) Yoksa hiç kimsenin bilmediği bir gizli günahın mı var? Onun için mi görevine son verileceğini söylüyorsun.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; (*Ne demek istediğini anlamıştır*) Benim senden gizlenmiş bir günahım yoktur Kraliçe’ m. Siz yüce Firavun’um ve Kraliçe’ m, sizler ellerinizi kana bulamaya, adaletli karakterinizi terketmeye, zalim ve savaşçıl olmaya karar verdiğiniz zaman ben görevimden uzaklaştırılmış olacağım.

KRALİÇE ANKHESNAMON _ ; (*Bağırarak*) Yani sen savaşa karşısın öyle mi? Hititlerle savaş yapmayalım; gelsin ülkemizi işgal etsin, yaksın yıksınlar karşı koymayalım; Hitit Tabarna’sının kölesi olalım öyle mi? Bu ne utanmazlık?!

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; (*Sakin, olgunca ve otoriter*) Kraliçe’ m, sesini fazla yükseltme huzurumda! Bu ikinci oldu, üçüncüsünde toplantıdan atarım bilmiş ol!

KRALİÇE ANKHESNAMON _ ; (*Bu kesin uyarıyla siner*) Bağışlayınız yüce Firavun’um, bir daha olmayacak. Beklemediğim kişiden böyle bir fikir...

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; (*Sözünü keser*) Nefer-Rohu henüz daha fikrini açıkça söylemedi ki.. Devam et ve açık-seçik ol Nefer-Rohu! Sen hep dersin ya, ‘açık ol ruhun temizlensin, açık ol insanlar sana güvensin’. Böyle dolaylı ve dolambaçlı konuşursan, ben de Kraliçe’ m gibi niyetinin kötü olduğuna hükmederim.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; Tanrı Toth’un sözleriyle başlayarak savaşlara karşı olduğumu belirttim. Ama savaşa karşı olmam, Kraliçe’ mizin suçlamalarını kabul ettiğim anlamına gelmemeli. Ülkeyi savunmak başka, saldırganlık, işgal ve istila savaşları daha başka anlam taşırlar. Ben savaşın yerine barışı koyarak, karşılıklı dayanışma ve birlik işinde dünya nimetlerini paylaşalım diyorum.

BAŞKOMUTAN HOREMHEB _ ; (*Aynı anda*) Olmayacak şeyler söylüyorsun Nefer-Rohu; dünyanın düzeni savaşla sağlanıyor.

KRALİÇE ANKHESNAMON _ ; (*Sakin biçimde*) Güçlü olan krallar zayıfları kendilerine bağlayarak dirlik ve düzeni sağlıyorlar.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; Tabarna Şuppiluliuma çevresindeki pek çok zayıf krallıkları kendine bağladı; dirlik düzen sağlandı mı? Tersine zulüm ve baskı arttı, isyanlar savaşlar hep sürüyor, insanlar ölüyor.

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; Sen hep anlatırdın derslerinde; evrenin düzenini yöneten Maat’tır. Onun kurduğu ve koruduğu bu düzeni kimse bozamaz, değiştiremez. Mısır Firavunu olarak dünyanın savaş düzenini, barışa çevirmek benim elimden gelir mi? Hem bana mı kaldı? Bunu ancak tanrılar yaparsa, yapar.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; Tanrılar kendi aralarında savaşmıyorlar artık, barış düzenini çöktürdüler. Mısır ve Hitit tanrıları göksel saraylarında birlikte toplanıp eğleniyor, birlikte ortak kararlar alıyorlar evreni yönetirken. İnsanları yöneten sizler neden yapmıyorsunuz ki? Yüce Firavun Tutankhamon ile büyük kral Tabarna Şuppiluliuma neden

barışıp elele vermesin, birlikte hareket emesinler? Tanrılar da bunu istiyor; kendi aralarında kurdukları barış düzeninin dünyaya yansımaları arzu ediyorlar. *(Bu kâhince sözleri sessizce ve şaşkınlıkla dinlenir)*

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; Sen bunları nereden biliyorsun Nefer-Rohu?

KRALİÇE ANEKHESEMENON _ ; Bilgin öğretmenimiz kafadan uyduruyor ya da kendini tanrılardan biri olarak görüyor ki, bunları biliyor.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; *(Kendini ele vermemeye çalışarak)* Bunlar beni varsayımlarım. Tanrısal söylencelerde (mitolojik öykülerde) anlatılan tanrılar arası savaşlar var mı şimdi? Hiç duydunuz ve hiç bir belirtisini gördünüz mü?

HEP BİRDEN _ ; Tanrıları şimdiye dek gören mi var?

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; *(Alaycı)* Öğretmenimizin, çok yazıp okumaktan olmalı, akli başından bir karış yukarı çıkmaya başlamış. Ama ben yine de merak ediyorum; nasıl bir barış düzeni kurulmasını istiyor? Bunu bize açıklasın.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; *(Çelişkili konuşmasından kurtarıldığı için memnun)* Önce sorunuzu yanıtlayayım: Toth'dan öğrendiğim Hititlere ait epeyce bilgiye sahibim. Çünkü Toth ile Hitit tanrılarından Telipinu'yla çok iyi dosttur. *(Yine onları şaşırttığı için farkına varıp, yalana başvurur)* Bunları Hitit mitolojik öykülerinden öğrenmiştim. Gelelim güncel: Başkomutan Horemheb'den Mısır ordusunun savaş stratejisinin ayrıntılarını dinledik. Mısır'ı Hitit saldırısından korumak için, Mitanni, Arziya ve Karkamış gibi kuzey komşu ülkeleri tampon gibi kullanmak istiyor. Simgesel yardım ve vaadlerle onları güçlü düşmanın üstüne salıyor. Bu, aslanın ağzına keçinin kafasını verip, bacaklarından tutup çekmeye benzer. Sözde kendimizi kurtarmak adına başkasını ateşe atmak adalete sığar mı? Savaş, değil barış stratejisine kafa yormalıyız. O müttefikleri savaşa teşvik edeceğimize, hep birlikte bir barış heyeti oluşturup Tabarna Şuppiluliuma'ya gönderilse daha iyi olmaz mı? Hatta yüce Firavun Tutankhamon, öğretmenin bu barış heyetini başında bulunmasını arzu ederse, gitmeye de hazırım.

KRALİÇE ANKHESEMENON _ ; Yüce Firavun'um, bu başrahip yazıcı-öğretmen neler söylüyor Amon-Ra aşkına? Sizin de az önce dediğiniz gibi akli kafasından bir karış yukarı fırlamış, gerçekten çıldırmış bu adam! Hitit Tabarna'sına bir barış heyeti gönderip ona, 'aman bize saldırma, ne istersen veririz' diye önüne diz çökerek yalvaracak mıyız yani?

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; *(Ayağa kalkarak öfkeyle bağırır)* Henüz yeniyetme bir genç olduğum için düşmanlarım benim korktuğumu sanacaklar, bu asla olmaz. Yalnız can düşmanımız Hititler değil, müttefik ve uydu ülkeler de öyle sanacak; bu onursuzluğu nasıl önerirsin Nefer-Rohu? Ben hiç kimseden ne içteki *(parmağıyla Horemheb ve Kraliçe'yi göstererek)* sizlerden ne de dış düşmandan korkum var! Mısır ülkesinin ve 18. Firavun sülalesini onuruyla hiçkimse oynayamaz, bu çok sevdiğim öğretmenim bile olsa. Bu savaş ince taktik ayrıntılarıyla tartışılıp, yapılacak ve kazanılacaktır. O ihtiyar Tabarna Şuppiluliuma diz çökecek bu çocuk Firavun'un önünde

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; *(Yalvararak bağırır)* Yüce Firavun'um Tutankhamon! Felâketleri önlemek için barışı gerçekleştirmek gerek, söylediğim ve önerdiğim şey bir fırsattır, onu uygulayınız. Hiç kimse Tabarna'nın önünde diz çöküp yalvarmayacaktır. Bu öneri dünyaya barış getirecek, barış da birlik ve beraberlik, dostluk getirecektir. Düşmanlıklar ortadan kalkacak! Çünkü Hitit imparatorluğunun yönetim düzeyinde de şu günlerde barışa giden yollar tartışılıyor. Yüce Firavun'um, barışın öncüsü olursan tarihe geçeceksin, Tutankhamon adı sonsuza dek unutulmayacaktır.

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; Hâlâ bu çılgın önerinde ısrarlısın Nefer-Rohu. İyi bilmelisin ki ben Mısır'a, Mısır ülkesi halkına bu onursuzluğu asla yaşatmayacağım. Üstelik bunlar bana öğreten sensin, ama şimdi bana adının sonsuz dek yaşaması için "onursuz ol" diyorsun. Üzülerek seni zindana yollayacağım. Tüm bu konuşmalarını ve özellikle barış

heyeti önerini geri almanı istiyorum. O zaman bağışlarım seni. *(Bu diyalog sırasında herkes sessiz ve şaşkın beklemektedir)*

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; Yüce Firavun'um, istesem de alamam, çünkü ben değilim konuşan; itiraf etmek zorundayım bende konuşan tanrı Toth'dur. *(Birden Toth'un sesiyle konuşmaya başlar, Firavun'la Kraliçe gülerken öbürleri korkuya kapılır)* Tutankhamon sana yeterince hoşgörü gösterdim, söylediklerimi kabul edip uygulamaya geçseydin, kurtulacaktın. Çünkü, ölüm tanrısı etrafında dolaşiyor. Üzülerek söylüyorum; çok yakında bir av partisinde, bir küçük yaratık yüzünden elinden tutup seni karanlıklar ülkesine götürecektir. Orada seninle karşılaşmak istemiyorum. Sen dediklerimi onursuzluk olarak düşünüp, kabul etmiyorsun. Ama sen yeraltı tanrılarına teslim edildikten sonra, senin anlayışınla bakıldığında Kraliçe kimsenin aklından geçmeyen bir onursuzluğu yaşatacak! Öyle bir öneride bulunacak ki...

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; *(Sözünü keser ve hiç etkilenmemiştir)* Şimdi de kendini tanrı Toth ilân ederek, gelecekte konuşuyorsun bizi korkutmak için. Ben de Kraliçe'em de senin nasıl zekice rol ve taklit yeteneğini iyi biliyoruz.

KRALİÇE ANKHESENAMON _ ; *(Acımakla öfke arasında bir duyguya)* Sevgili Tutankhamon, yeter artık konuşurma şu çıldırmış adamı!

FİRAVUN TUTANKHAMON _ ; Götürün atın zindana, ama akli bir karış dışarı fırlamış kafası yerinde kalsın. Belki yarına kadar akli başına gelir ve düşüncelerini değiştirir.

Kollarından tavana zincirleyin.

BAŞRAHİP NEFER-ROHU _ ; *(İki muhafız sürüklerlerken bağırmaı sürdürür)*

Horemheb'den asla zafer haberi duyamayacaksın Tutankhamon! Sana gelince Ankhesenamon; sen de arkandaki tuzak ve ihanetleri hesaba katmadan barış ve birlik önerini gönderme Tabarna'ya!

FİRAVUN ve KRALİÇE _ ; *(İkisi aynı anda bağırır)* Muhafızlar artık çıkarın şunu, konuşurmayın...*(Ansızın sahne kararır ya da projeksiyon perdesinde film kopmuştur. Sahne aydınlandığında geri dönülür ve Tabarna'nın savaş meclisi dağıldığı görülür. Telipinu ve Alanzu akranı kararmış-sesi kesilmiş, yani pili bittiği için çalışmayan telefonun başında şaşkınlırlar. Nedenini bilmedikleri için tuşlara basarak bağlantıyı kurmaya çalışırlar.)*

ALANZU _ ; Galiba bu konuşma aracı öldü. Onu canlandıran, seslendiren bir ruhu vardı ve uçtu gitti. *(Onlar konuşurken arada derinden derine artık iyice kısılmış sesleriyle Hannuzzi ve Mastigga'nın 'Bizi buraya niye kapattınız? Suçumuz ne? Çıkarın bizi buradan?' çığlıkları duyulur.)*

TELİPİNU _ ; *(Bir yandan elindeki telefonla uğraşırken)* Ben de öyle düşünüyorum. Ruhunu kendisini terketmiş olan bu araç bir daha canlanmaz. *(Kaldırıp yere çalar, telefon parçalanır.)* Zaten bizi tembelleştirmişti bu. İstersen üç adımda Mısır'a uğrayıp, Toth'un zindana girdiğini görelim.

ALANZU _ ; Hayır, az önce sinyal aldım. Babamız bizi çağırıyor; bir görev verecekmiş, hem bizden bilgi alacakmış .

(Çıkarlar. Sahne yavaş yavaş kararırken Hannuzzi ve Mastigga'nın kısılmış sesleri de susar)

Tanrılar Meclisi Öncesi Hazırlık Toplantısında Telipinu'nun Eleştirileri ve Tabarna Şuppuliuma'nın İnadı

SAHNE 16

*Hattuşa yukarı kaledeki büyük çifte tapınağın yeşil renkli kült odalarının biri, koyu yeşil renkli monolit sunağın çevresinde kendi tanrısız giysileriyle Fırtına tanrısı **Tarhunna**, Arinna'nın Güneş tanrıçası **Hepat**, **Telipinu**, **Toth**, **Alanzu**, **Ea** ve **Maat** toplantıya az önce başlamıştır.*

TARHUNNA _ ; Başta da belirttiğim gibi göksel karşılaşmamızda Amon-Ra ve Mısır'ın bazı büyük tanrılarıyla anlaştığımız bir karar zerine Evrensel Tanrılar Meclisi Hattuşa'da toplanacak. Diğer kkk ülkelerin kkk tanrılarına bir incelik yapıp, ağrı gönderdiğimiz halde katılmayacakları haberini aldık. Kaldı ki, zaten Tabarna şuppiluliuma'nın sayesinde savaşlarda yenilerek Hatti ülkesine bağlanan bu ülkelerin çoğunun tanrıları Hitit Pantheon'una katılmak zorunda kaldılar.

HEPAT _ ; Hitit baş tanrıları ailesi olarak, yorucu meclis toplantısı sonrası konuklarımızı ağırlamak, onlara meşhur Hitit şarabı ve birası eşliğinde bir güzel şölen vermek istiyoruz. Sevgili kızımız Alanzu, bu kkk hazırlık toplantısının gündemini hazırladı. Onu okusun, arkasından tartışmalara geçelim.

TARHUNNA _ ; Arinna'nın güneş tanrıçası sevgili Hepat'ım, eğer iznin olursa Alanzu başlamadan önce unuttuğum bir şeyi söylemek istiyorum: Mısır'ın büyük akıl ve bilgelik tanrısı Amom-Ra oğlu Toth ile, evrensel düzeni sağlayan tanrıça Maat, onca işlerinden zaman ayırıp bizim aile toplantısına geldikleri için çok teşekkür ediyorum.

TOTH _ ; (*Maat'ın da yerine konuşur*) Hitit ülkesinin iki yüce tanrısı olan sizlerin çağrısına uymak bizim için onurdur. Ama, asıl büyük onur ise aile bireyleri gibi davranarak, bizi kendi evinize, tapınağınıza davet etmiş olmanızdır.

ALANZU _ ; (*Elindeki kil tablete bakarak*) Dn akşam birşeyler yazarak bir gündem oluşturup, babama ve anneme okudum. Bir-iki değişikle onlar tarafından onaylandı. şimdi ağabeyim ve diğer konuklarımıza tabletten okumayacağım; sizin için Toth'tan getirmesini rica ettiğim papirus parçaları üzerine hiyeroglifle yazdım. (*Yerinden kalkıp onları dağıtır*) Annem-babam Sumer asıllı olduğu için biraz tutucular; bu yazıyı öğrenmek istemediler, ivide ısrarlılar. şöyle sessizce bir okuyun, üzerinde düşünün. (*Bir-iki dakika sessiz okurlar*)

TELİPİNÜ _ ; Bence son dördüncü madde bu gündeme ait olamaz, Tanrılar Meclisi'nin gündemine girer. Bilmem diğer dostlar ne derler? Sanırım Fırtına ve Güneş tanrıları ana-babamızın gözünden kaçmış olmalı.çünkü biz buradaki yedi tanrı, tüm evrenin tanrılarını ilgilendiren görev değişiklikleri saptaması yapmaya yetkili değiliz.

TARHUNNA _ ; Bu maddeyi şöyle değiştirelim mi? (*Gülerek*) Bu kkk tanrılar kuruluna bir görev daha yükleyelim: Evrensel Tanrılar Meclisi toplantısı için bir gündem taslağı hazırlama.

TOTH _ ; (*İtiraz eder*) Binin çok üzerinde bir tanrılar topluluğu için şu kkk kurulun bir gündem taslağı hazırlaması yakışık almaz. Siz de biliyorsunuz ki, bu iş için geniş bir n kurul oluşturmalı.

MAAT _ ; Sizin ve Amon-Ra'nın atayacağınız daha geniş bir kurul böyle bir gündem hazırlamaya uygun olabilir.

TELİPİNÜ _ ; Toth ile Maat doğru söylüyorlar. Biz şu anda Tarhunna-Hepat ailesinin şölen hazırlıkları komisyonuyuz.

EA _ ; Ben derim ki, tartışmaların sonunu bağlamaya yarayan dördüncü madde "eleştiriler ve öneriler" olsun.

ÇOĞUNLUK _ ; (*Hep birden*) Tamamdır, yle olsun.

ALANZU _ ; şimdi ben sözü, bu toplantının başkanı Arinna'nın güneş tanrıçası Hepat annemize bırakıyorum.

HEPAT _ ; Pekla ocuklar! Birinci madde, şölen yeri için, önce sözü tanrıça Maat'a veriyorum.

MAAT _ ; Ben Dağ Tanrısı'nın doruktaki buzdan sarayında bu meclisin toplanmasına ve şölenin verilmesine karşıyım. Telipinu bize verimli ovada bol ağaçlı kkk, kıvrıla kıvrıla akan bir çay bir vadi gösterebilir Hatti lkesinde.

EA _ ; (*evresine bakınarak, araya girer*) Neden bu seksen dört odalı muaazam meknda toplanmıyalım?

TELİPİNÜ _ ; (*Annesine doğru bakar, o konuş işaretini verir*) İnsanlar konuşurken bazı öneriler ve sözler için “hay aklınla bin yaşa!” derler. Ben ‘hay aklınla bir milyon yaşa Ea-Surra!’ diyorum. Mademki tüm evrensel tanrılar bizim ailenin konukları olacak, öyleyse onları Hitit ülkesinin herhangi bir yerinde değil, Hitit krallarının yaptırdığı ve Tabarna Şuppiluliuma’nın genişletip büyüttüğü, güzelleştirdiği şu görkemli çifte tapınak evlerinde ağırlasınlar. Mısır ve Hitit tanrılarını, duvarları ve tavanını yeşilin bütün tonlarının süslediği bu geniş kült odalarında konuk eyleyelim; altındaki herbiri 3500-4000 şekel ağırlığında erzak ve şarap dolu 200 dev küplerin (pythos) bulunduğu mahzenlerinde şölen verelim.

(*Toplantıdaki tanrılarını görmeyen, iştirmeyen rahipler, zaman zaman dışarıda kendilerine tanrılara sunması için teslim edilen sunuları, hediyeleri büyük kült odasının tam ortasındaki koyu yeşil monolit sunağın üstüne çevresine koyup koyup çekilirler*)

ALANZU _ ; Kuşkusuz buradaki sunular ve depolardaki yiyecekler, şarap ve bira içkiler bütün tanrılarını doyurur da artar da...

HEPAT _ ; (*Gülerek*) Kızım hep insanların arasında bulunduğundan olacak; sanki tanrılar da insanlar gibi besleniyormuş gibi konuşuyorsun. Tanrılar sunuları, insan yiyecek ve içeceklerini eline alıp ağzına götürdüğünde, canı ne yemek istiyorsa ona dönüşür. Tanrıların yediği içtiği kaplar hemen kendiliğinden dolar, hiç eksilmez. Yedikleri tekrar yerine gelir ve kap asla boşalmaz. Birinci maddenin tartışması bitmiştir. Ayrıca ikinci madde de çözümlenmiş oluyor; yiyecekleri, içecekleri ve tanrılarının beslenmesini de konuştuk. Şimdi üçüncü maddeye geçelim; Hitit ve Mısır ülkelerinde, dünyada neler olup bitiyor?

TARHUNNA _ ; Ama asıl Telipinu ile Toth’un görev olarak üstlendiği Evrensel Barış Tasarımı ne durumda? Önce onu öğrenelim hep birlikte.

HEPAT _ ; Zaten başka ne varki anlatılacak? Dünyanın gündemi Hitit ve Mısır krallarının ellerinde. Evet Telipinu senden başlayalım; Hattuşa’da büyük nüfus patlaması var, neler oluyor?

TELİPİNÜ _ ; Doğru, o derece de büyük kargaşa! Büyük varlığa, şişmiş bir ekonomiye rağmen, eşit bölüşüm olmadığından o derece de büyük yoksulluk var. Hattuşa otuz bin savaş tutsağını kaldırır mı çoluk çocuğu ve sığırlarıyla davarlarıyla?

HEPAT _ ; (*Toth’a doğru*) Sen mi anlatmak istiyorsun yoksa bir şey mi soracaktın?

TOTH _ ; Evet bir şey soracaktım: Ben Mısır’da olup bitenlere geçmeden önce neden Telipinu Tabarna Şuppiluliuma ile aralarında geçenleri anlatmıyor ki,?

TELİPİNÜ _ ; Peki hemen ona geçelim; dünya zamanıyla yaklaşık on ay kadar önce Aşağı Hitit Ülkesi başkentinde Hitit savaş meclisinin aldığı kararlar fazlasıyla uygulandı. Ben aşağı ülke kralı Hannuzzi, Alanzu Ama-Dıngır Mastigga’nın kişiliğine bürünerek Tabarna Şuppiluliuma’yı savaş yapmamaya ikna için çok uğraştık, ama onların zindana atılmalarına neden olmaktan öteye gidemedik.

TOTH _ ; Peki siz ikiniz onların bedenlerini terkettikten sonra zindandan çıkarılmadılar mı?

TELİPİNÜ _ ; Ertesi gün öğleden sonra her ikisi de çıkarıldı ve çok sıkı bir gizli araştırma sonucunda bir-iki hafta içinde itibarları geri verilerek, eski makamları ve onurlarına yeniden kavuştular.

TOTH _ ; Mısır’da benim kendisinde görünüm alanına çıktığım Nefer-Rohu, başkomutan Horemheb’in baskısıyla üç ay zindanda kaldı.

EA-ALANZU _ ; (*Birlikte*) Toth izin ver Telipinu bitirsin, sıra sana da gelecek. (*Tarhunna ile Hepat’in pek ilgilenmeyip kendi aralarında fısıldaştıkları farkedilir*)

TELİPİNÜ _ ; Tabarna Şuppiluliuma’nın görevlendirdiği Yukarı Ülke kralı Zida ile veliaht prens Arnuvanda kar kalkar kalkmaz, ordularını kısa zamanda toparlayıp Suriye’ye indiler. O sırada Mitanni orduları da Murmuriga’yı istila etmişti. Bu yukarı ülke orduları Karkamış’ın istilasını için Şuppiluliuma’ya zemin hazırladı.

ALANZU _ ; Tabarna'nın başkomutan olarak savaş meclisinde görevlendirdiği Hannuzzi neler yaptı?

TELİPINU _ ; Açıkçası Tabarna Şuppiluliuma tüm Hitit kuvvetlerini seferber ederek Mısır'a karşı genel seferberlik ilan etmiş durumda. Büyük Kral, hazırladığı bine yakın savaş arabası ve on binini zerinde yaya askeriyle Hannuzzi'yi yine sağ kolu yaparak, bir an önce Kadeş'e inmek için Karkamış'ta fırsat kolluyor şu sıralarda.

MAAT-TOTH _ ; *(İkisi birden)* Peki Tabarna Şuppiluliuma tam olarak nerede şimdi?

TELİPINU _ ; Söyledim, ama bir daha yineleyeyim; şu anda başkent Karkamış'ta, demirden tahtında oturuyor. Orayı nasıl fethettiğini çiviyazıcılara yazdırdı bile. Eminim ki, ileride oğullarından biri yıllıklarına şu notu düşecektir:

“Babam büyük kral Şuppiluliuma Karkamış kentini sonunda fethetti. Ordusuyla tam yedi gün boyunca kenti kuşattı. Sekizinci gün, gündüz boyunca kenti savunanlara karşı büyük bir meydan savaşı verdi. Korkunç çarpışmalar sonunda kenti ele geçirdi. Sonra yağma başlattı; bulabildiği tüm bronz, gümüş ve altın eşyaların hepsini Hattuşa'daki krallık sarayına taşıttı...” Elbette ki, on binlerce insanı köle olarak Hattuşa'ya gönderdi. Herne kadar kurulumuzun başkanı yüce Hepat anamız bizi dinliyor gözüküyorsa da, bu arada bir tanrısal eleştiri geçmek için kendisinden izin istiyorum.

HEPAT _ ; Öyle deme Telipinu; bir kulağım sizi dinliyor, bir gözüm de hepimizi izliyor.

Haydi de bakalım eleştirilerini; görelim bu eleştirilerin hedefinde hangimiz varız? Bu arada Toth'dan da bilgi alacağımızı unutma, ona göre konuş.

TELİPINU _ ; Zaten eleştiriler dışında söyleyeceklerim bitti. Hitit ve Mısır baştanrıları olarak karar altına aldığımız “Evrensel Barış Tasarımı” girişiminde, her tanrı kendi evrensel görev alanında yardımcı olacaktır...

TARHUNNA _ ; *(Eleştirilerin kendisine geleceğini anlamıştır, sözünü keserek)* Ea, Maat, Alanzu niçin buradalar? Ayrıca Alanzu kardeşin özel olarak sana yardım için görevlendirildi.

TELİPINU _ ; Doğru babacığım; Alanzu'yu bir casusu gibi beni izlemesi için peşime taktınız. Bereket zamanında kendini açığa vurdu, kendiliğinden bana yardımcı olmaya talip oldu. Asıl olarak söylemek istediğim açıkça şudur; siz büyük tanrılar sözünüzde durmadınız. Toth büsbütün yalnız çalıştı. Ancak biz tüm gücümüzle, alınan tanrısal kararlar gereği insanlar arasında barışı işlerken, Mısır ve Hitit savaş tanrısı ve tanrıçaları durmadan savaşları körüklüyorlardı. Öbür yandan sevgili babacığım, Tabarna Şuppiluliuma'ya çok sevgili dindar kulun olarak en büyük yardım senden geliyor. Evet, şu büyük çifte tapınağı da şanına uygun biçime soktu diye, haksız saldırı, istila ve kuşatmalarla ülkeler şehirler yıkmasına, talanlarda bulunması ve kitlesel katliamlar yapmasına nasıl izin verirsin? Bunlar tanrısal vicdanını sızlatmıyor mu? Bakınız ne diyeceğim? Bunu günün birinde bir ölümlü, belki de bir kral mutlaka soracaktır; “büyük kitlesel savaşlar ve onun getireceği büyük felaketler sonucu insan cinsi kalmayacak olursa, o zaman biz tanrıların varlığının ne önemi var? Hayvanlar ve bitkilere mi tanrılık yapacağız? Kullarınız toptan yokolursa, kim sizlere kurbanlar kesip, sunular sunacaklar” sevgili babacığım ve sevgili anacağım?

Amon-Ra Mısır yöneticilerinin, siz Hitit Tabarna ve Tavananna'sı ve komutanlarının kafalarına ufacık da olsa bir barış fikri soksanız şanınızdan bir eksilme mi olur? Bizim bu barış tasarımı gerçekleştirmemiz için en büyük yardımınız bu olacaktır. Ama, yapmadınız.

TARHUNNA _ ; *(Tınmaz, gülümseyerek)* Bu görevi siz ikiniz üstlendiniz oğlum.

TELİPINU _ ; Ne yazık ki, görev süremizin de bitmesine çok az süre kaldı. *(Üzgündür, birden susar)*

HEPAT _ ; Toth sıra sende. Umarım sen Telipinu kadar karamsar değilsindir

TOTH _ ; Yeni bir girişimle sanki bir barış ışığı görüldü gibi. Onun için karamsarlığım biraz azaldı. Bu nedendir ki, bir an önce Telipinu ile konuşmak için acele ettim, ama onu dışarıdayken yakalayamadım. Konuşma aracımız da bozulmuştu..

TELİPİNÜ _ ; (*Telefonla ilgili konuşmasına meydan vermeden, heyecanlı*) Ne diyorsun Toth? Hemen durumu açıkla, bize yardım eden tanrı ve tanrıçalardan saklayacak sırrımız yoktur bu konuda.

TOTH _ ; Var diyen kim Telipinu? Demek istediğim haber sana daha önce ulaşsaydı iyi olurdu; belki sen şimdi anne-babandan izin alıp çoktan gitmiştin.

TELİPİNÜ _ ; (*Herkes meraklı*) Yahu bizi merakta bırakma, de haydi, neler oldu?

TARHUNNA _ ; Yeni bir gelişme var. Amon-Ra ile beyinsel bir bağ kurduk “evet, dedi, ama bu Toth’un başarısı o söylesin!” Durma anlat artık.

TOTH _ ; (*Konuşma fırsatı yakalar sonunda*) Bırakmıyorsunuz ki konuşayım. Biriniz susuyor öbürünüz başlıyorsunuz. Telipinu, senin görüntülerini Alanzu ile uzaktan seyrettiğin Tutankhamon’un savaş meclisinde Nefer-Rohu’nun, daha doğrusu onda konuşan ben Toth’un başına gelenleri gördünüz. Son anda kendimi sesimle açığa vurarak tehdit ettiğim halde inanmadılar, zindana gönderildim. Başkomutan Horemheb, Nefer-Rohu’yu çeşitli bahaneler uydurarak üç ay boyunca zındandan çıkartmadı Firavun emrettiği halde. Buna karşılık Ankhesenamon, daha üçüncü gün gizlice ziyaretine gitmişti. Ama doğal olarak Nefer-Rohu’dan beklediği ateşli ilişkiyi bulamadı, tersine adam şaşırması Kraliçe’nin bu davranışına. (*İlişki durumunu bildikleri için herkes gülmeye başlar*)

TELİPİNÜ _ ; Elbette şaşırır adamcağız; bilgin ve öğretmen Nefer-Rohu sessiz, dürüst kişilikli ve sadık bir yüksek devlet memuru rahibeler başıydı. İçinde sen yoktun ki!

TOTH _ ; Her neyse, ikinci ve üçüncü ziyaretinde Nefer-Rohu ile birlikteydim. Onun kafasını ve ruhunu etkileyerek ilişkiden zevk almasını ve kendisi olarak sürdürmesini sağladım. Nefer-Rohu, Kraliçe ile bu küçük aşk ilişkisine dayanarak Tutankhamon’un ölümünün ardından kendini Firavun gibi hissetmeye başladı. Sanki o akıllı, sadık hizmetkâr öğretmen kişiliği gitmiş, hırslı biri olmuştu ki, Mısır’ın tüm askeri gücünü ve asıl devleti elinde tutan Horemheb’den ölüm uyarısı aldı. Bunu Kraliçe’ye ulaştırdıysa da ondan hiç beklemediği zılgıtı yedi...

ALANZU _ ; Bayağı heyecanlı olaylar yaşanmış; ne dedi Kraliçe?

TOTH _ ; Ona “sen benim hizmetkârımsın, kendi kendine gelin güveyi mi oluyorsun?” diye bağırdı. Ve huzurundan kovdu

TELİPİNÜ _ ; (*Araya girerek*) Asıl Horemheb’i konuşsak Toth; savaş meclisinde ileri sürdüğü askeri strateji tam anlamıyla başarısızlığa uğradı değil mi?

TOTH _ ; Evet, itibarı biraz sarsıldı, ama asker onu tuttuğu için, Kraliçe’nin fazla bir şey yapacak hali yok . Biz yine Nefer-Rohu’ya dönelim, hızlı bir gelişme oldu; Nefer-Rohu’nun zindana neden atıldığı bilinmediği halde Bastat yüksek rahipler meclisindeki itibarını yitirmişti ve tam o sırada yeni bir Nefer-Rohu seçilerek Kraliçe’ye gönderilmesi de benim işimi kolaylaştırdı.

EA _ ; Bu kez de yeni Nefer-Rohu’da mı Kraliçe’yle işi pişirdin? Seni gidi balıkçıl kuş kafalı seni!

MAAT _ ; Belli ki köpek kafasını kullanmamış. Bence bu kez yeni Nefer-Rohu üzerinden gerçek görevini başarmış görünüyor, dinleyelim hele.

TOTH _ ; (*Bu dalga geçişlere aldırılmaz*) Evet dostlarım, bir tek yol kalmıştı onu denedim. (*Kimsenin sözünü kesip soru sormasına fırsat vermeden*) Mısır’ın yaklaşık bin beş yüz yıllık tarihinde hiç baş vurulmayan ve büyük onur kırıcı sayılan bir kurtuluş çaresini Kraliçe Ankhesenamon’a kabul ettirdim Olumlu sonuç alınırsa Ankhesenamon hem yaşayacak hem de kraliçeliğini güçlü bir biçimde sürdürecektir. Ama doğrusu bu girişimde bulunmazsa da öldürülecektir, geç kalıp da olumlu sonuca varılmazsa da öldürülecek!

HEPSİ BİRDEN _ ; (*Büyük merakla*) Açıkla şunu, bizi meraktan çatlatma.

TOTH _ ; Olumlu sonuç ne denli çabuk alınırsa Kraliçe’nin kurtuluşu gerçekleşeceği gibi, bizim evrensel barış tasarımı da uygulanma düzeyine ulaşacak. Ancak bu sonuç,

Telipinu’nun hemen çıkıp, ilk adımda Karkamış’ta olmasına bağlı. Tabarna’yı bir yolunu

bulup, Ankhesenamon'dan gelen öneriyi gecikmeden olumlu karşılık vermesi için ikna etmelisin, çünkü Mısır için içi kaynıyor.

TELİPİNÜ _ ; Yahu, çıldırtma beni! Tabarna Şuppiluliuma'nın neye olumlu karşılık vermesini sağlayacağım?

TOTH _ ; (*Toplantıya hakim, mutlu*) Sıkı durun! Kraliçe'ye, yalnız Mısır değil, bu güne dek insanlık tarihinde görülmedik bir mektup yazdırtıp, Tabarna'ya gizli bir elçiaracılığıyla onu göndermesini sağladım. Şu sıralarda Tabarna Şuppiluliuma'nın eline geçmek üzere...

HEPSİ BİRDEN _ ; Ne yazdırdın mektuba?

TOTH _ ; "...Kocam öldü. Oğlum da yoktur. Senin oğullarının çok olduğunu söylüyorlar. Eğer sen bana oğullarından birini verirsen, o kocam olabilir. Ben bir kölemi-kizmetkârımı hiçbir zaman alıp onu koca yapmayacağım..."

(*Herkes şaşkın şaşkın birbirinin yüzüne bakarken Telipinu hemen ortadan kaybolur. Yavaş yavaş sahne kararır.*)

Hitit ve Mısır Tanrıları Büyük Şöleninde Telipinu Tanrılıktan İstifa Kararı Alıp Kayıplara Karışıyor

SAHNE 17

*Çifte tapınağın içinden neşeli kadın ve erkek sesleri, kahkahalar ve (belki arka planda) Çatal Höyük müziği. Dışarıdan arada bir gelen tanrılara yalvarı ve acıyla inilti sesleri çelişkisinde küçük bir kült odasında **Telipinu** ve biraz sonra **Alanzu**.*

TELİPİNÜ _ ; (*Sıkıntılı ve öfkeli; seslerden rahatsız ve küçük bir odada kendi kendine konuşur*) Tanrı ve tanrıçaların neşeli kahkahaları, mutluluk ve sevinç dolu sesleri, şakaları; dışarıdaki insanların tanrılardan dertlerine derman isteyen yalvarı sesleri ve iniltileri nasıl da birbirine çelişki oluşturuyor! Yüzlerce tanrı neşe içinde yiyor, içiyor, sevişiyor ve eğleniyorlar. Zevkten kendilerinden geçmiş durumdalar.

Üç gün boyunca süren toplantılarda, her tanrı kendi hizmet alanlarında başardıkları ve başaramadıklarını anlattı; eleştirildi veya övüldü. Kavgalar, tartışmalar gırla gitti. Biz tanrıların kavgasız birlikte hareket ettiği ve uygulamada birleştiği tek olaysa, bu tanrılar şölenidir.

Tabarna Şuppiluliuma zorla Hitit tahtını ele geçirdiği tarihten beri, her yıl yaptığı işgal, istila savaşları, kitlesel kıyımlar yüzünden Hatti ülkesinde felaketler, hastalık ve kıtlık eksik olmadı. Tanrılar insanlara karşı olan onları koruma ve kollama görevlerini asla tam anlamıyla yerine getirmede ve kendi dünyalarında onları düşmanlık duygularıyla baş başa bıraktılar. Bizim gibi insanlığa yardım etmek isteyenleri de yalnız bırakarak engelliyorlar. Bu çok tanrılı sistem artık çürümeğe başladı, zaten genel davranışlarıyla kendi yokoluşlarını hazırlıyorlar. Bir yerinden başlayıp, karşı çıkarak bu sistemi Tek'e indirmek gerek. Tek tanrıda, üç-beş yardımcısı da onun organlarını oluşturacak biçimde birliği sağlamalı... (*Birden kapı açılır ve Alanzu girer*)

ALANZU _ ; Ne zamandır seni arıyorum. Açmadığım kapı, girip bakmadığım delik kalmadı. Ne yapıyorsun burada? Tanrılar tanrıçalar çifte tapınağın içini doldurmuş çılgınlar gibi eğleniyorlar; tabanında, tavanında, duvarlarında dolaşiyor dansediyor; mahzenlerde-depolarda yiyecek-içecek küplerinin başında sızmışlar kimisi, kimileri bu dev küplerin ardında çılgıncasına sevişiyorlar! Telipinu seni ararken ne rezilliklerle karşılaştım bilemezsin! Kafam hep seninle meşgul olduğu için heryerden mırıltılarını duyuyordum. Sonunda bunların geldiği yeri bulabildim. Bu arada Toth'u gördüm, çok öfkeliydi. Şöyle bir selam verip, "ben bu şölen rezaletine daha fazla dayanamayacağım, kaçıyorum. Telipinu'yu görürsen selam söyle" dedi ve kayboldu.

TELİPİNÜ _ ; Toth haklı. O tanrısal karmaşanın içinden kurtulmak için kendimi şu daracık odaya attım. Belli ki sen de...

ALANZU _ ; Evet, ben de şaşkınlık içindeyim; koca koca baş tanrılar çocuklaşmış, ne söylediklerinin, ne yaptıklarının farkındalar. Dünyanın yıkıma doğru gittiği, insanların kıtlık-yoksulluk içinde salgın hastalıklardan kırılmakta olması umurlarında bile değil.

TELİPİNÜ _ ; Bir de bana diyorsun ki, niye burada gizleniyorsun? Görüyorsun, tapınağın dışında binlerce insan da ellerindeki son varlıklarını tanrılara sunarak, onlardan yardım bekliyorlar.

ALANZU _ ; Oysa onların dışarıdakilerini gördükleri bile yoktur. Hepsinin sarhoşluktan gözleri kaymış. Biliyormusun Telipinu? Tabarna Şuppiluliuma da ölüm döşeginde yatıyor. Bir ara krallık sarayına uğrayıp, Mastigga ve bazı büyücü-hekimleri dinledim, durumu pek iyi değilmiş..

TELİPİNÜ _ ; Biliyorum Alanzu, ölüm tanrısının Tabarna'yı getirip bizim aramıza katmasına fazla zaman kalmadı. Kendisini Karkamış'ta uyarılmışım, ölümün bu savaşlar yüzünden olacak diye. Dünyayı felakete sürükleyen, kendi cinsine insanlığa en büyük suçu işlemiş bu adamdan nefret ediyorum..

ALANZU _ ; (*Karşısına oturmuştur*) Şölen hazırlığı kurulu toplantısından ansızın ayrılıp Karkamış'a gittiğinden beri seninle baş başa oturup konuşamadık. Sahi neler geçti aranızda?

TELİPİNÜ _ ; Onları anlatmak, hatırlamak bile istemiyorum.

ALANZU _ ; Toth'u da arayıp söylememişsin. Uzun uzadıya değil, şöyle kısaca özetle. Sevgili ağabeyim, başından beri hep seninle beraberdim; kısa da olsa bilgilendirilmeye hakkım yok mu?

TELİPİNÜ _ ; Haklısın kardeşim, elbette hakkın var; seninle görevimi, sevincimi paylaştığım gibi, öfke-kızgınlığımı da paylaşmalıyım.

ALANZU _ ; Yok, yok zorunlu değilsin, ama anlatırsan sen de biraz rahatlarsın.

TELİPİNÜ _ ; Belki. Yeni gelmiş olan Kraliçe Ankhesenamun 'un elçisi Hani, yan odada dinlendirme bahanesiyle bekletiliyordu. Toth'un sözünü ettiği mektup okunmuş ve Mısır'ın dul Kraliçe'sinin önerisi tartışılıyor ve aşağı ülke kralı Hannuzzi konuşuyordu.

ALANZU _ ; Peki savaş meclisi üyelerinden hangisinde konuşmayı seçtin, herhalde yine Hannuzzi'de değil?

TELİPİNÜ _ ; Elbette değil; adaşım kral vekili Telipinu'yu seçtim. Göz açıp kapayınca dek Telipinu'nun beyninde ve bedeninde yerimi aldım...

(*Sahne değişir ve Telipinu'nun anlatmakta olduğu olayı seyirci sahneden izler*)

SAHNE 18

Karkamış'da Tabarna Şuppiluliuma'nı taht odası. Tabarna'nın sağında veliaht Arnuvanda solunda Tavananna tahtlarında oturmaktadır Aşağı Ülke'nin başkentindeki düzen içinde Hannuzzi, Zida ve Kral vekili Telipinu'yu görürüz.

TABARNA ŞUPPİLULIUMA _ ; (*Papirus mektup rulosu elinde ona bakmakta ve oraadkilerin hepsinin de şaşkınlığı hâlâ gitmemiştir*) Demek Mısır Kraliçesi benim oğullarımdan birini istiyor? (*Yüksek sesle kendikendine konuşurcasına üç kez cümleyi tekrarlar*) Tercüman okusaydı dünyada inanmazdım. Ama oğlum Telipinu okuyup açıkladı kelime kelime, her simgeyi tek tek! (*Telipinu'ya bakarak*) Baksanıza onun da şaşkınlıktan kafası dalmış gitmiş, o kendine gelinceye dek Hannuzzi'ye sorayım; benim başkomutanım ne düşünüyorsun bu mektup hakkında? (*Kral vekili Telipinu'nun bir noktaya dikilmiş gözleriyle dalgınlığı ve uykudan uyanıyormuşçasına silkinip kendine gelmesi Tanrı Telipinu'yla birleşme anı olduğu seyirciye hissettirilir.*)

AŞAĞI ÜLKE KRALI HANNUZZİ _ ; Yüce Kralım Şuppiluliuma! Bildiğiniz gibi Mısır gelenekleri ve yasalarına göre bir firavunun dul eşinin bir yabancı prensle evlenmesi onu firavun yapması olanaksızdır. Bence bu bir tuzaktır. Siz de biliyorsunuz ki, otuz yıl kadar önce Babil Kralı I. Kadasman-Enlil, Mısır prenseslerinden biriyle evlenmek ya da oğluyla evlendirmek istedi. Kendisine verilen aşağılayıcı yanıt Babil Kral'ını fena halde kızdırmıştı. TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Ne yanıt vermişlerdi ki?

YUKARI ÜLKE KRALI ZİDA _ ; (*Daha önce davranarak*) “En aşağı tabakadan bir Mısır prensesi bile bir yabancı ülkeye gelin gönderilemez. Ama sizin bir kızınız varsa aşağı düzeydeki bir prensle evlendirebiliriz. Bununla birlikte asla bir prenses unvanı taşıyamaz.”

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; (*Oğlu Telipinu'ya dönüp*) Tamam kendine gelmişsin. Bu konuda asıl senin konuşman ve düşünceni belirtmen gerekiyor. Hem bu bölgeleri hem de dili, kültürü ve yaşamıyla Mısır'ı en iyi tanıyan sensin. Sana güvendiğim içi bu mektubun içeriğine inandım. Sen ne diyorsun? Kraliçe Ankhesenamon doğru mu söylüyor?

KRAL VEKİLİ TELİPİNU (Onun sesiyle tanrı Telipinu konuşur) _ ; Yüce Kralım! Hannuzzi'nin dedikleri doğrudur, Mısır gelenekleri bu durumu zor kabul eder. Ama, krallar ve kraliçelerin bazı dönemlerde geleneklere ve hatta en önemli sayılan yasalara, ülkenin ve toplumun çıkarları söz konusu olduğunda uymaması, çoğu kez hoşgörülebilir. Belki kuşkuyla bakmak da gerekir böyle bir teklife. Ama açık söylemek gerekirse şu dönemde onsekizinci Mısır Hanedanı temsilcileri de yüksek sınıftan yöneticileri, yazıcı-rahipleri de farkındadır ki, Mısır artık dünyanın en güçlü ve en üstün devleti değildir. Karşılarında Tabarna Şuppiluliuma'nın yönettiği bir Hitit İmparatorluğu var. Başkomutanları Homerheb'in birçok tuzaklarından ve askeri taktiklerinden, diplomatik ilişkilerinden haberimiz oldu ve boşa çıkardık. Uydu kralları ve müttefiklerinin hepsini yenmiş durumdayız. Kardeşlerimizden, yani oğullarınızdan birini alıp da onu öldürmeye ya da bize karşı kullanmaya ne gücü ve ne de cesareti vardır Mısır yönetiminin bugün.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Yani sen tuzak fikrine karşı mısın? Sen evlisin olmaz, ama kardeşlerinden birini dul kraliçeye koca olarak göndermeme razı gelir misin?

KRAL VEKİLİ TELİPİNU (Onun sesiyle tanrı Telipinukonuşur) _ ; Evet tuzak olduğu fikrine karşıyım ve bir kardeşimin gönderilmesine gönülden razıyım. Çünkü bence Kraliçe Ankhesenamon, kendisinin de ülkesinin de kurtuluşunu ve hatta dünyanın kurtuluşunu Mısır ve Hatti ülkesinin dost olup, birleşmesinde ve baba-oğul dünyayı birlikte yönetmesinde görüyor. Bence çok doğru ve yerinde bir öneridir bu. Vakit geçirmeden kabul edip hayata geçirmelidir. Kardeşlerimizden birini, iyi korumalı bir elçilik heyetiyle birlikte Kraliçe'ye gönderelim. Asıl tehlike bu mektuba olumlu yanıtı geç vermektir ki, işte o zaman mektup kendiliğinden bir tuzağa dönüşür.

TABARNA ŞUPPİLULİUMA _ ; Neden tehlike geç yanıt vermekte?

KRAL VEKİLİ TELİPİNU (Onun sesiyle tanrı Telipinukonuşur) _ ; Çünkü büyük Kralım eminim ki, bu mektubun içeriği başkomutan Horemheb ve aşağı Mısır Kralı Ay tarafından bilinmiyor. Eğer onlar durumu öğrenmeden Kraliçe'yle anlaşıp önerisini yerine getirirseniz, onlar hiçbir şekilde başkaldıramazlar. O zaman Kraliçe Ankhesenamon muhaliflerini rahatlıkla susturabilir. Ona, gelinin olarak yardım etmekte yasal hakkınız doğar.

TAVANANNA MALNİĞAL _ ; (*Ansızın sorar*) Sence Büyük Kral'ımız bunları yapmazsa neler olur?

KRAL VEKİLİ TELİPİNU (Onun sesiyle tanrı Telipinu konuşur) _ ; Eğer bu durum gerçekleşmezse Kraliçe Ankhesenamon Horemheb tarafından ortadan kaldırılır ve Mısır-Hitit arasından çok kanlı savaşlar başlar. (*Kraliçe Malnigal'ın yüzüne mutlu bir gülümseme yayıldığı görülür*)

VELİAHT ARNUVANDA _ ; (*Babasına bakıp işaretini alınca*) Yüce Kralım, ben veliahtınız olarak ağabeyimin, “vakit geçirmeden gizli bir elçilik heyetinin içinde, dul Kraliçe'nin elçisi Hani'yle birlikte bir Hitit prensinin gönderilmesi önerisini benimsiyor,

doğru buluyorum. Bilmem amcam yukarı ülke kralı Zida ne düşünüyör? (*Tabarna ona doğru bakar*)

YUKARI ÜLKE KRALI ZIDA _ ; Ben de Hannuzzi gibi bunun arkasında tehlikeli bir tuzak bulunduğunu sanıyorum.

TAVANANNA MALNİGAL _ ; Ben de öyle düşünüyorum. Üstelik bizim gücümüzü öğrenmek için gönderildiği anlaşılmasın diye özel elçisini göndermiş kurnaz kadın! (*Hannuzzi söz ister*)

AŞAğI ÜLKE KRALI HANNUZZİ _ ; Kral vekilinin şu anki Mısır yönetimi hakkında söyledikleri doğru, ama kuşkuları yoketmeden dedi. Yani, acilen olumlu yanıt veremeyiz.

TABARNA şUPPİLULİUMA _ ; Kolayı var, hemen Kraliçenin elçisi Hani ile birlikte bir haberci gönderelim. Bizzat kendisiyle konuşsun. Bir mektup daha gönderirse kuşkular dağılmış olur. Bunda hemfikir misiniz? (*Kraliçe, Hannuzzi ve Zida el kaldırır*) Tamam, ikiye karşı  “evet” var. Ben de çoğunluktan yanayım. Telipinu yüzünü asma, oğlum bir söyleyeceğin varsa söyle!

KRAL VEKİLİ TELİPİNU (Onun sesiyle tanrı Telipinukonuşur) _ ; Benim nerimi reddettiniz, ama korkarım ki gecikme yüzünden hem bir kardeşten olacağız, hem de Mısır’la Hitit arasında kanlı savaşların bir elli yıl daha sürmesine neden olunacak. Yüce Kral’ım kararı savaş meclisine aldırınız, ama sorumluluk size ait olacaktır...” (*Konuşmayı fazla sürdüremez, Tabarna kardeşi yukarı ülke kralı Zida’ya doğru bakınca; Zida yanındaki yeğenini ağzını kapatarak susturup taht odasından dışarı çıkarır. Sahne dđřiřir. Tanrı Telipinu Alanzu’nun konuştuğu kült odasına dönülür*)

SAHNE 19

ALANZU _ ; Mısırlı tanrıça Maat’la konuştum. Gönderilen heberci Kraliçe Ankhesenamón’un huzuruna çıkıp Tabarna’nın güvensizliğini açıklamasına çok kızmışsa da ikinci bir mektubu yazmakta tereddüt etmemiş.

TELİPİNU _ ; Biliyorum; gönderilen mektup Mısır Kraliesine ulaştığında Tabarna şuppiluliuma oğlu Piyasili’yi bu ülkeye kral yaparak Hattuşa’ya döndü. Aradan neredeyse altı ay geçmişti ki, dul Kraliçe Ankhesenamón’un elçisi Hani, gelini olma isteğini yineleyen yeni bir mektupla Büyük Kral’ın habercisi eşliğinde Hattuşa’ya geldi. Bu kez Tabarna ikna olmuş ve vakit geçirmeden Kraliçe’nin elçisi Hani’ye, kendi heyetini de yanına katarak en küçük oğlu Zannanza’yi teslim etti.

ALANZU _ ; Kuşkusuz ta baştan uyardığın gibi geç kalındı. Prens Mısır’a ulaştığında başkomutan Horemheb Mısır tahtına Ay’ı oturtmuş ve Ankhesenamón bu yaşlı adamla zorla evlendirilmişti..

TELİPİNU _ ; Firavun Ay, prensi geri göndereceğine zindana attırdı ve kısa bir süre sonra da öldürtmüş. şuppiluliuma öfkeden ıldırımış durumda Mısır’a karşı genel seferbirlik ilan etti. Hemen veliaht Arnuvanda’nın emrine büyük bir ordu verip Mısır Egemenliğindeki Suriye’ye gönderdi, Hannuzzi’yi de arkasından... Orada kanlı savaşlar oldu..

ALANZU _ ; Bütün bu savaşlar Hititlere ve Tabarna’ya çok pahalıya mal oldu. Savaş tutsaklarının getirdiği salgın hastalıklar (veba) lkeyi kırıp geçiriyor aylardır.

TELİPİNU _ ; (*Konuştukça daha da fkelenmiştir*) Tabarna şuppiluliuma bizi dinlemediği için yakında ölecek zaten. Mısır-Hitit İmparatorluğunun kurulmasına ve dünyaya uzun soluklu bir barışın gelmesine engel oldu bu adam, nefret ediyorum kendisinden. Alanzu, şu dünyanın haline ve insanların perişanlığına aldırmayan, ifte tapınağın salonlarında, odalarında, depolarda, mahzenlerde zevk ve eğlenceye dalmış tüm tanrılardan ve aldığım görevi yerine getiremeyen kendimden de nefret ediyorum. Bu tanrılar ve bu çeşit oktanrılılık anlayışıyla birlikte olmak istemiyorum.

ALANZU _ ; Peki ne yapmak istiyorsun?

TELİPİNÜ _ ; Ben TANRILIKTAN İSTİFA EDİYORUM. Beni kimse aramasın sen de arama sakın! Hoşça kal Alanzu
ALANZU _ ; Öfkeden, kızgınlıktan gözün kararmış senin, çizmelerini bile ters giymişsin düzelt onları zor yürürsün dağda bayırda!
(Telipinu karşılık vermez. Onu öper ve gözden kaybolur. Sahne değişir.)

Tabarna Şuppiluliuma Ölüm Döşeginde Telipinu Duası İstiyor

SAHNE 20

Taht odası . Tahtın önündeki hafif yüksek bir yatak üzerinde **Tabarna Şuppiluliuma** ölüm döşeginde yatmaktadır. **Kraliçe Malnigal** karalar içinde tahtında iki büklüm sessizce oturmakta. **Veliaht Arnuvanda**, kral vekili **Telipinu** yatağın iki yanında başucuna yakın; yatağın ortasına doğru bir yerde **Telipinu** tarafında yukarı ülke kralı **Zida** ayakta durmaktadır. **Arnuvanda** tarafında **Tabarna**’nın açık olan göğsüne ilaç süren bir rahip-hekim ve yanında ilaç çanağını tutan bir başka rahip-hekim (**Bunlar Mastigga**’nın yardımcıları olabilir) vardır ve baş rahip **Mastigga** çağrıldığında girer. Ayrıca iki köle yatağa biraz uzakça yelpazeler ellerinde durmakta, bir diğeri **Kraliçenin** tahtı yanındadır. Odada bir ölüm sessizliği vardır
Büyük Kral güçlükle kolunu kaldırarak **Arnuvanda**’ya işaret eder. **Arnuvanda** çömelip kulağını ona yaklaştırarak fısıltısını dinlerken eliyle rahip-hekimlerin çıkmasını işaret eder ve babasının üstünü örter.

VELİAHT ARNUVANDA _ ; (Ayağa kalkar ve oradakilere çok üzgün bir biçimde) **Büyük Kral**’ımız **Ama-Dıngır Mastigga**’nın gelip kendisine **Telipinu** duasını okumasını istiyor. (**Zida hemen Mastigga**’nın çağrılmasını işaret eder kapının iç tarafında bekleyen muhafızlara) **Göklerin büyük Fırtına Tanrısı Tarhunna**’nın kendisini yanına çağırıldığını ve “**Telipinu**’ya ödeyecek ağır boçların var; onu ödemen için **Telipinu** duasıyla gelmelisin” dediğini söyledi.

KRAL VEKİLİ TELİPİNÜ _ ; (Yavaşça) Son sözleri ne oldu babamızın, kardeşim?

VELİAHT ARNUVANDA _ ; (Kararlıca ve biraz daha yüksek sesle **Kraliçe**’ye bakar aktarır) “**Hatti** ülkesini ve **Kraliçe**’yi sana emanet ediyorum, onlara iyi bak! **Kardeşler** arasında kavga çıkmasın, birbirinizle iyi geçininiz!” (**Başrahibe Mastigga** içeri girip, ölüm cül hasta **Büyük Kral**’ın başucuna dizçöker.)

MASTİGGA _ ; (**Kraliçe** dahil herkes ayaktadır hasta kralın huzurunda şimdi. Önce **Hititçe** birkaç cümle söyler ve son cümlesini oradakiler tekrar eder. Sonra aşağıdaki şiirsel **Telipinu** duasından baştan iki kıtasını düz şiir olarak okur sonra da özel bir ilâhi makamında okumaya başlar. Belki arkada çok hafif bir flüt sesi eşlik eder. Her dörtlüğün sonundaki dize oradakiler tarafın aynı makamla tekrar edilir. Adeta hafif sallanarak kendinden geçmiş olan **Mastigga**’nın değdirmeden elleriyle **Kral**’ın başına yüzüne doğru bazı hareketlerde bulunduğu gözlenir.)

10. **Te-li-bi-nu-şa ar-ha iya-an-niş Im-mar-ni-in**

11. **şa-al-hi-an-ti-an ma-an-ni-it-ti-en iş-pi-ya-tar-ra pe-e-da-aş gi-im-ri**

12. **u-e-el-lu-i mar-mar-aş an-da-an Te-li-bi-nu-şa pa-it mar-mar-ri- an-da-an**

13. **u-li-iş-ta şe-e-ra-aş-şe-iş-şa-an ha-le-en-zu hu-wa-i-iş nu-mam-ma**

.....

21. **nu-za IM-aş Te-li-bi-nu-un DU-MU-ŞU kap-pu-u-e-et Te-li-bi-nu-uş-wa**

22. **DU-MU YA an-da-an NU-GAA şa-a-it-wa-ra-aş-za nu-wa-az hu-u-ma-an a-aş-şu
pe-e-ta-aş**

TELİPİNÜ DUASI

YERYÜZÜNÜ ŞENLENDİREN
CANLILARI DÖLLENDİREN

**BOLLUK BEREKET GETİREN
TARHUNN'OĞLU TELİPİNÜ**

**BİR GÜN BİRDEN ÖFKELENDİ
KİME KIZDI BİLİNMEDİ
KAYBOLDU GİTTİ GELMEDİ
HEPAT OĞLU TELİPİNÜ**

**BOZARDI DAĞLAR TARLALAR
KURUDU BAHÇELER BAĞLAR
ÖLEN ÖLDÜ KALAN SAĞLAR
ÇAĞIRIR DÖN TELİPİNÜ**

**ERKEKLER DÖL VEREMİYOR
KADINLAR DOĞURAMIYOR
BEBEKLER SÜT EMEMİYOR
AĞLAŞIR DÖN TELİPİNÜ**

**OCAK SÖNDÜ BACA TÜTMEZ
KIRDA ÇİÇEK YOK KUŞ ÖTMEZ
ÇİFTÇİNİN EKİNİ BİTMEZ
ÇİĞRİŞİR DÖN TELİPİNÜ**

**TABARNA TAHTTAN KALKAMAZ
TAVANANNA'YLA YATAMAZ
DÜŞMANINA OK ATAMAZ
YALVARIR DÖN TELİPİNÜ**

**BİN TANRIYA ŞÖLEN VARDI
YEMEK İÇMEK BİRDEN DURDU
ANAN BABAN SENİ SORDU
BAĞIRIR DÖN TELİPİNÜ**

**TARHUNNA KARTALI SALDI
HEPAT GÜNEŞİ ÇAĞIRDI
DAĞI TAŞI O ARADI
ÇAĞIRIR DÖN TELİPİNÜ**

**HANNA BİR ARI UÇURDU
O TELİPİNÜ'YU BULDU
BACAĞINDAN SOKTU ONU
VIZILDAR DÖN TELİPİNÜ**

(.....)

Kral'ın öldüğü duanın sonuna doğru yaklaşıldığında anlaşılır. Mastigga'nın sesi giderek kısılmaya başlar ve çok sayıda ağlayıcı kadınlar siyahlar içinde içeri girerler belki ellerinde topraktan küçük gözyaşı kapları vardır. İlahi ve flüt sustuğunda ağlama çığlıkları ve iniltieler yükselir. Bu ağlama sesleri dalga dalga yükselip alçalırken ışıklar söner ve sahne değişir.

EPILOGOS-Telipinu Geri Dönecek mi?

SAHNE 22

Telipinu bir bataklık kenarında sazların altında uyumaktadır. Önce uzaklardan gelen bir arı vızıltısı başlar. Vızıltı giderek yaklaşır ve bu sesin yükseldiği an “Dön Telipinu ! Dön Telipinu! Dön Telipinu!” çağrısı dalga dalga gelir. Bir arının vızıldayarak Telipinu'nun

*başucunda dolaştığı izlenimi verilir. Bu arada arkada sazların arasında bir kafanın gözükmesiyle saklanması bir olur. Birden vızıltı sesi kesilir. **Telipinu** bir acı ve kızgınlıkla uyanır, çevresine bakınır ve elini oğuşturur uflayarak. O anda şifa tanrıçası **Kamrusepa** ile **Alanzu** başucunda biter.*

TELİPİNU _ ; (Ölmüş olan arı avucundadır) Bacağıma iğneni batırıp canımı incittin, ama sen de canından oldun. Beni uyarmak için canına kıymak değer miydi küçük varlık? (Diğerlerini görmemiştir henüz)

ALANZU _ ; Elbette değer sevgili ağabeyim. Büyük küçük tanrılar seferber oldu, bulamadılar seni. Ne kartal ne de güneş ışıkları seni görerek yerini bildirebildi.

KAMRUSEPA _ ; Biz de alçaktan uçan arıyı gizlice izleyerek buraya geldik. Haydi uzat şu bacağını da merhem süreyim. Acıdikça öfken kabarıyor, herkese ve her şeye zarar veriyorsun. (Elini tutar ve torbasından çıkardığı merhemi sürer)

ALANZU _ ; Sen böyle izini kaybettirince, dünyanın ve insanların başına neler geldiğini biliyorsun değil mi?

TELİPİNU _ ; İkiyüzlü acımasız ve yarattığı insanları sevmeyen tanrılarla birlikte olmak istemiyorum. Yıkılsın, batsın bu dünya ve yeni bir dünya kurulsun

ALANZU _ ; Sen ne diyorsun Telipinu? (Şifa tanrısı Kamrusepa merhem ürdüğü yeri sarmaktadır) Bak bir küçücük arının iğnesinden canın acıdı. Sen ortadan kaybolalı insanların neler çekiyor? Bir de acımasız tanrılardan sözediyorsun.

KAMRUSEPA _ ; Bu davranışınla sen de onlar kadar acımasız zalim oluyorsun, hatta onlardan da fazla. Çünkü dünyanın yokolmasına ve herkesin ölmesine sebep oluyorsun.

TELİPİNU _ ; Büyük tanrılarla insanları yönetenler, özellikle Tabarna Şuppiluliuma beni çok öfkeliendirdi. Öfkemi denetim altına alamıyorum...

ALANZU _ ; Şuppiluliuma öldü. Hem de senin duanla karanlıklar ülkesine gönderildi. Babam ona ölüm döşeğinde “Telipinu’ya senin borcun var, onu ödemen gerek” dedi.

TELİPİNU _ ; Onunla karşılaşmak istemiyorum; bu nedenle karanlıklar ülkesinden çıkıp da tanrılar arasına zor karışır Tabarna!

ALANZU-KAMRUSEPA _ ; (Yalvarırlar) Telipinu dönmelisin. Senin gibi akıllı büyük bir tanrı öfkesine yenilmemeli.

TELİPİNU _ ; (Bağırarak) Benim Şuppiluliuma’ya ve babam dahil bazı tanrılara öfkemi kimse dindiremez, siz ikiniz bile!

ALANZU _ ; (Dargın) Ben ağabeyimin bu denli kinci olduğunu hiç, ama hiç düşünemiyordum doğrusu. Olur şey değil, insanlık için ve insanların kurtuluşu ve mutluluğu için bir evrensel barış tasarımı düşünüp, uygulamaya girişen bir tanrısal kişiliğin...

KAMRUSEPA _ ; Gerçekten böylesine değişeceğini aklımın ucundan bile geçirmezdim. (Birden sazların arasından Tarhunmiya ortaya çıkar)

TARHUNMİYA _ ; Telipinu Telipinu, ah sevgili tanrım! (Kendisine bakan tanrılara doğru yürürken) Senin bu kadar zalim ve bencil, hırs ve gururuna yenilmiş olduğunu görmek beni çok üzdü. Gerçi acımasızlığını oğlumla beni kurtarmak adına dağdaki soğuk mağarada unutmakla göstermiştin ya...

TELİPİNU _ ; (Tarhunmiya’yı görür ve birden ayağa kalkarak kollarını uzatıp ona doğru yürümeye başlayınca öbürleri şaşırır) Vay Tarhunmiya sen misin? Çok özür dilerim, seni dağ tanrısının korumasına verdiğim için hatırımdan çıktın; belli ki sana iyi bakmamış. Oğlun nerede? Alanzu anımsar, Kamrusepa bu Tarhunmiya. Benim çok sevdiğim kulumdur. Ona yarı-tanrısallık başışladım.

TARHUNMİYA _ ; (Yüzü asık, onu durdurur) Dur Telipinu, benimle de artık birleşme. Tanrılığımı, Telipinu olduğumu ilan etmeye kalkıştıgımda başıma neler geldiğini çok iyi biliyorsun. Oğlumu ve beni mağarada unutmuş olmanı, (ağlayarak) Tabarna’nın savaşlarından kurtarmak için saklayıp yetiştirdiğim gencecik oğlumun senin yüzünden bir

kayadan düşerek ölmesini bile unutarak seni bağışlamıştım. Oysa şimdi, Alanzu ve Kamrusepa'ya söylediklerin asla bağışlanacak şeyler değil. Binbir maceradan sonra ovaya indiğimde gördüğüm manzaradan ürperdim ve dünyanın battığını, tek başıma kaldığımı sanmıştım. Bunu nasıl yapabildi benim o çok sevdiğim yüce Tanrım Telipinu? (*Ağlamaklı*) Büyük Kral'a ve büyük tanrılara kızarak ve darılarak, bizler gibi yoksul, suçsuz-günahsız, çaresiz insanları yok edemezsin. Bu senin tanrılığın şanına yakışmaz. (*Ona yaklaşır ve yakasından tutarak sarsar ve sonra sarılır*) Onların yüzünden bizi, biz çaresiz yoksulları niçin cezalandırıyorsun? (*Telipinu tek söz etmez ve yavaş yavaş değiştiği hissedilir. Tarhunmiya ondan ayrılır ve sürdürür*) Neden, doğaya ve insanlara dağıttığın bolluk-bereket hediyeleri dolu torbanı sırtından çıkarıp, içindeki simgeleri böyle gelişigüzel yerlere attın? Bu torbanın sırlarını yalnız sen bilir ve ancak sen onu taşıyabilirsin. (*Derin soluk alır*) Az önce arı seni uyarmak için canını verdi. Öfken yüzünden mutlaka cezalandırılması gerekenler varsa, bu dünya ve insanlık olmamalı. (*Başını ona uzatarak*) Al benim başımı kes, insanlığın kurtuluşu için ben kurban olayım. Al canımı öfken dinsin. Geri dön sevgili tanrım! (*yere çömelip ayaklarına sarılır, Telipinu elini başına koyarak onu okşar*) Dünyayı ve insanlığı kurtarmak için gerekiyorsa al benim canımı Telipinu, ama geri dön! Hatti ülkesine ve ve insanlığa sırtını dönme! Dünyayı barışa ve dinginliğe ancak sen kavuşturabilirsin, geri dön Telipinu! (*Telipinu çok etkilenmiştir, öbürleri sadece şaşkın tanıklık etmektedir bu insanca davranış ve özveriye. Telipinu eğilerek bolluk, bereket ve tokluk torbasından çıkarıp attığı besili koyun ve sığır simgeleri, üzüm ve hububat örnekleri, yumuşak kuzu postu, küçük sağ bacak simgeleri vs. toplar torbasına kor*)

TELİPİNÜ _ ; (*Torbasını sırtına alır ve Tarhunmiya 'ya yaklaşır*) Kulum demiyorum, sevgili dostum! Bu sözlerinle bana hem tanrılığı, hem insanlığı öğrettin. (*Ona sarılır*) Haydi git aileni bul, mutlu yaşa. (*Eliyle dokunarak*) Kapat gözünü, aç gözünü! (*Tarhunmiya kaybolur*) Haydi Alanzu, Kamrusepa! Dönüyoruz, istifamı geri alacağım. Şaşkın şaşkın bakmayınız. Tanrıların da insanlardan öğreneceği çok şey var!.

10/09/2006, Londra - 17/02/2010, HANNOVER

Kaynakça

- Beckman, G. "The Religion of the Hittites". Biblical Archaeologist. June/September. 1989.
- Laroche, E. "Tesub, Hebat et leur cour. Journal of Cuneiform Studies. 2: 113-36. 1948.
- Laroche, E. "Le pantheon de Yazılıkaya". Journal of Cuneiform Studies. 6:115-23. 1952
- Laroche, E. Textes mythologiques hittites en transcription, Paris 1965
- Michel Mazoyer, Telipinu Le Dieu Au Marecage, Collection Kubaba, Paris 2003
- Güterbock, H. G.. "Hittite Religion". s. 83-109. Forgotten Religions. New York: Philosophical Library. 1954.
- Güngör Karauğuz, *Hitit Mitolojisi*, İstanbul, 2001
- Gurney, O. R.. "Hittite Kingship". s.105-21. Myth, Ritual and Kingship. Oxford:Oxford University Press. 1958.
- Otten, H. "Ein Text zum Nujahrsfest aus Boğazköy". Orientalistische Literaturzeitung. 51:101-05. 1956.
- Angela P. Thomas, *Egyptian Gods and Myths*, Shire Publications LTD., London, 2001.
- Isabelle Klock-Fontanille, *Les Hittites*, Paris, 1998
- Jim Hicks, *Les Origines de l'Homme, Les Bâtisseurs d'Empires*, Beşinci Fransızca Baskı, TIME-LIFE Books, Amsterdam, 1983
- Sedat Alp, *Hitit Çağında Anadolu*, 3.Basım, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Ankara, 2002
- Sedat Alp, *Hitit Güneşi*, 2.Basım, TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları, Ankara, 2003
- Jürgen Seeher, *HATTUSHA GUIDE, A Day In The Hittite Capital*, Gözden geçirilmiş 2.Basım, Ege Yayınları, İstanbul, 2002
- Naomi Ozanic, *The Way of Egyptian Wisdom*, London, 2003
- Joseph Kaster, *The Wisdom of Ancient Egypt, Writings from the Time of the Pharaohs*, New York, 1995
- Henrietta McCall, *The Legendary Past, Mesopotamian Myths*, British Museum Publications, London, 1990.
- Birgit Brandau-Hartmut Schickert, Çeviren: Nazife Mertoğlu, *HİTİTLER, Bilinmeyen Bir Dünya İmparatorluğu*, Arkadaş yayınları, Ankara, 2003
- Ünal Ahmet, *Hititler Devrinde Anadolu I, II, III*, Arkeoloji ve Sanat Yayınları, İstanbul, 2002/2003/2005